



Project title	Supporting the establishment of the innovative governance models to achieve better-informed decision-making processes, social engagement and innovation in the bio-based economy		
Project acronym	BIOMODEL4REGIONS		
Grant Agreement	101060476		
Project start date	01/07/2022	Duration	36 months

Best practice guidelines for local operators and innovation developers

Due date		Delivery date	
Work package	5		
Responsible Author(s)	Sara Altamore (APRE), Karolina Jurkiewicz (APRE)		
Contributor(s)			
Version	1		

Dissemination level

Please select only one option according to the GA

☒	PU: Public	☐	PP: Restricted to other program participants
☐	RE: Restricted to a group specified by the consortium	☐	CO: Confidential, only for members of the consortium

Version and amendments history

Version	Date (MM/DD/YYYY)	Created/Amended by	Changes
1	25.02.2025	Sara Altamore	First draft structure
1.1	13.03.2025	Karolina Jurkiewicz	Comment and changes on the first draft structure
2	11.04.2025	Sara Altamore	Second draft
2.1	30.04.2025	Amber ten Brummelhuis (WU); Eleonora Borén (RISE); Jurijs Grizans (ICLEI); Nikolai Jacobi (ICLEI)	Comments and integrations
3	29.05.2025	Sara Altamore	Integration of comments and draft of Introduction,



			Methodology, Summary and Conclusions.
4	30/05.2025	Karolina Jurkiewicz	Final review and editing by WP leader



Table of Content

SOMMARIO

TABLE OF CONTENT	3
EXECUTIVE SUMMARY	5
1 INTRODUCTION	6
2 METHODOLOGY	7
3 BEST PRACTICES FOR BLUEPRINTS DEVELOPMENT	8
3.1 STAKEHOLDER ENGAGEMENT AND CO-CREATION	8
3.1.1 Best practice 1: Engage stakeholders from the beginning	8
3.1.2 Best practice 2: Plan Communication & Follow-up	9
3.2 CAPACITY BUILDING AND AWARENESS	10
3.2.1 Best practice 3: prioritize education and building awareness in your process ..	10
3.2.2 Best practice 4: capacity building activities	11
3.3 DATA QUALITY AND IMPLEMENTATION PATHWAY	12
3.3.1 Best practice 5: Enhancing Data Quality and Information Flow	12
3.3.2 Best practice 6: Bridging Policy and Implementation	12
4 BEST PRACTICES FOR BUSINESS MODEL DEVELOPMENT	14
4.1 PLACE-BASED DESIGN – BUSINESS MODELS ROOTED IN LOCAL REALITIES	14
4.1.1 Best practice 1: Build Context-Specific Business Models	14
4.1.2 Best Practice 2: Strengthen Value Chain Integration and Local Resource Valorisation	15
4.2 ENABLING ENVIRONMENT – FINANCE, POLICY, AND REPLICABILITY	16
4.2.1 Best Practice 3: Ensure Scalability and Flexibility Through Policy and Financial Support	16
4.2.2 Best practice 4: Embed Circularity, Sustainability, and Social Impact in the Core Value Proposition	17
4.3 INNOVATION AND MARKET DRIVEN APPROACHES	18
4.3.1 Best practice 5: Leverage Innovation and Technology for Efficiency and Sustainability	18
4.3.2 Best practice 6: Adopt a Market-Driven Design Approach and Design for Dynamic Scenario Adaptability	19
5 BEST PRACTICES FOR GOVERNANCE MODEL DEVELOPMENT	21
5.1 COLLABORATIVE AND INCLUSIVE MULTI-LEVEL GOVERNANCE STRUCTURES	21
5.1.1 Best Practice 1: Dedicated Coordinating Bodies to Support Multi-Actor Collaboration	21



5.1.2	Best Practice 2: Ensuring Effective Strategy Implementation with Clear Governance Structure	21
5.2	POLICY ALIGNMENT AND TRANSPARENT GOVERNANCE.....	22
5.2.1	Best Practice 3: Align Governance with Regional, National, and EU Frameworks	22
5.2.2	Best Practice 4: Establish Monitoring and Evaluation Systems for Transparent Governance.....	23
6	SUMMARY OF RECOMMENDATIONS AND IMPLEMENTATION GUIDELINES	24
7	CONCLUSIONS	25
8	ANNEX: BEST PRACTICE GUIDELINES TRANSLATED IN THE 24 OFFICIAL EU LANGUAGES	25



Executive Summary

This report presents a set of Best Practice Guidelines to support local operators and innovation developers in the development and implementation of regional bioeconomy strategies. The guidelines are the result of lessons learned from six pilot regions involved in the BIOMODEL4REGIONS project: Delta Region (Netherlands), Nitra Region (Slovakia), Normandy Region (France), Northern Sweden (Sweden), Tuscany Region (Italy), and Western Macedonia (Greece).

Structured across three pillars — Blueprints Development, Business Model Development, and Governance Development — the document provides practical insights for developing inclusive, resilient, and locally rooted bioeconomy strategies. Each section includes thematic best practices, “how-to” guidance, key questions for practitioners, and illustrative examples from the pilot regions.

The guidelines emphasize stakeholder engagement, co-creation, capacity building, place-based business model design, policy alignment, and transparent governance. By drawing from real regional experiences, this report enables other territories to replicate and adapt effective practices, scale innovation, and foster systemic transitions toward sustainable and circular bioeconomy.



1 INTRODUCTION

The purpose of these best practice guidelines is to provide local operators and innovation developers with a practical framework for designing and implementing bioeconomy strategies. Drawing from the experiences and examples of the six pilot regions involved in the BIOMODEL4REGIONS project and the six pilot regions—Delta Region (Netherlands), Nitra Region (Slovakia), Normandy Region (France), Northern Sweden (Sweden), Tuscany Region (Italy), and Western Macedonia (Greece)— the guidelines offer actionable insights to help stakeholders navigate the complexities of developing bio-based economy strategy blueprints. The final aim is to support the development of strategies both locally relevant and globally impactful.

The BIOMODEL4REGIONS project itself aims to promote the development of sustainable bioeconomy across regions, focusing on bio-based solutions that align with local strengths and priorities. Through collaboration across the six pilot regions, the project fosters the creation of innovative models and strategies that support the transition to a bio-based economy, with an emphasis on regional involvement and adaptability.

This document is organized into three key areas: **Blueprints Development**, **Business Model Development**, and **Governance Development**. Each of these areas is further divided into specific best practices, grouped into thematic families, and illustrated with examples from the six BIOMODEL4REGIONS pilot regions.

In the **Blueprints Development** section, the best practices focus on early and inclusive stakeholder engagement, capacity building, and establishing clear pathways from strategy to action. These practices ensure that strategies reflect regional needs and priorities while promoting accountability through defined roles, responsibilities, and timelines. The **Business Model Development** section emphasizes the importance of designing models that are tailored to the local context. By taking into account regional strengths, available resources, and socio-economic dynamics, these models ensure resilience, relevance, and long-term success. The **Governance Development** section highlights the need for effective governance structures that are inclusive, aligned with policy frameworks, and capable of supporting continuous communication and learning.

In conclusion, the best practices presented in this document offer a comprehensive approach to developing and implementing bioeconomy strategies. By emphasizing stakeholder involvement, context-specific business models, and strong governance systems, these practices provide the foundation for regions to successfully transition to sustainable, bio-based economies. The examples from the pilot regions demonstrate that these approaches can be adapted and applied across diverse contexts, ensuring both resilience and long-term viability in the development of bioeconomy initiatives.



2 METHODOLOGY

The development of these Best Practice Guidelines is grounded in a participatory, practice-oriented methodology designed to capture, systematize, and translate the experiences of the six BIOMODEL4REGIONS pilot regions into actionable insights. The approach combines data collection from a dedicated survey and thematic analysis of the “Six regional bio-based economy strategy blueprints” (D5.1) ensuring that the final output is both evidence-based and practically useful for local operators and innovation developers.

Data Collection and Sources

Primary data were collected through a structured survey distributed to the six pilot regions: Delta (NL), Nitra (SK), Normandy (FR), Northern Sweden (SE), Tuscany (IT), and Western Macedonia (GR). The survey included open-ended questions aimed at exploring strategies, operational processes, stakeholder dynamics, and governance arrangements adopted in the design and implementation of regional bioeconomy initiatives.

The survey addressed three core dimensions highlighted in the blueprints:

- Blueprint development processes, including co-creation, capacity building, and implementation roadmaps;
- Business model design, with attention to local anchoring, innovation, market alignment, and sustainability;
- Governance mechanisms, focusing on coordination, policy alignment, and transparency.

Complementary information was gathered through desk research (e.g. regional blueprints, action plans, workshop reports), and internal project exchanges. These multiple sources enhanced the robustness of the findings.

Analytical Process

Once collected, data were analysed through a thematic synthesis process. Responses were systematically reviewed and coded according to recurring patterns and innovative elements across the three key areas: blueprint, business model, and governance development. This allowed for the identification of clusters of practices and enabling conditions that were either common across regions or context-specific but potentially transferable.

Each best practice was formulated based on:

- A concise description of the practice;
- Operational guidance in “how-to” format;
- Key reflective questions for practitioners;
- Concrete regional examples illustrating the application of the practice in real settings.

This structure aims to support both strategic thinking and operational decision-making.

From Regional Experience to Practical Guidance

The final framework presented in this document is not a prescriptive model but rather a flexible tool that can be adapted to different regional contexts. By drawing from real-world practices and lessons learned across diverse bioeconomy ecosystems, the methodology bridges the gap between strategic planning and grounded implementation.

Ultimately, the process reflects the project’s core values of co-creation, mutual learning, and local empowerment — offering a replicable and scalable approach to support the transition toward sustainable, inclusive, and resilient bio-based economies.



3 BEST PRACTICES FOR BLUEPRINTS DEVELOPMENT

Developing effective bio-based economy strategy blueprints involves a diverse range of stakeholder engagement, structured communication, capacity building, and clear pathways from strategy to action. It starts with an **early and inclusive stakeholder engagement** to co-create strategy blueprint that reflect regional needs and priorities. **Capacity building and awareness-raising** initiatives support the process and equip local actors with the knowledge and skills to actively contribute and adopt bio-based solutions. In all phases, it's important to ensure **transparency** and define a **clear implementation pathway** – with roles, responsibilities, timelines, and monitoring tools – to turn strategic visions into coordinated and accountable actions. Below a focus on each subtopic.

3.1 STAKEHOLDER ENGAGEMENT AND CO-CREATION

Stakeholder engagement is essential to align policy objectives with real-world implementation. Effective communication planning, structured follow-up, and co-creation activities are key to fostering a multi-actor approach. These practices ensure that regional strategies for bio-based transitions are co-owned and well-coordinated.

3.1.1 Best practice 1: Engage stakeholders from the beginning

Early and inclusive stakeholder engagement is crucial for ensuring that blueprints development effectively address regional needs. Participatory knowledge production enhances learning, trust, and ownership. Moreover, co-creative activities foster a multi-actor approach, aimed at strengthening the reliability, demand orientation, and societal relevance of research and innovation processes.

How to

- **Map stakeholders** early on using influence/interest grids or stakeholder matrices.
- Ensure **quadruple helix** representation: government, business, academia, and civil society.
- **Run pre-engagement surveys** to understand expectations, needs, and levels of awareness.
- **Clarify goals** for each activity – what is being decided or co-developed?
- Plan **targeted workshops** for different strategy phases (from building a shared vision, to design, prioritization, and validation).
- Choose the **appropriate method** based on your objective, such as Delphi surveys, participatory SWOT analysis, or co-design workshops.
- Remember to **not overload stakeholders** – avoid overlapping or repetitive topics and activities.

Key questions for practitioner:

What are the objectives I want to reach with my co-creative activity?

Who are the key stakeholders to involve that cover the quadruple helix?



How could efficiently involve diverse stakeholders to co-create knowledge and build shared ownership?

Do I consider existing networks of stakeholders?

Have I involved the right mix of stakeholders early enough to shape a shared vision?

What is the more appropriate way to combine diverse knowledge and experiences gained from the stakeholders?

Examples

- **Delta Region:** Early involvement was considered essential for ensuring an appropriate representation, higher number and quality of engagement. Over 40 stakeholders were actively engaged from the beginning through workshops and interviews to co-develop a common vision and strategy.
- **Northern Sweden:** Arrange workshops around the proposal and the referral proposal for the Swedish Bioeconomy strategy, allowing stakeholder input at multiple stages and further strengthening their cooperation.
- **Western Macedonia Region:** Applied Delphi-SWOT for structured expert consultation and reinforcing the importance of participatory decision-making.
- **Nitra Region:** Co-creation workshops promoted open dialogue across sectors.
- **Tuscany:** Cross-sector workshops supported knowledge exchange. The region adopted a quadruple helix approach, engaging key local actors to align the business models with existing agri-food systems and innovation ecosystems.

3.1.2 Best practice 2: Plan Communication & Follow-up

A transparent and structured communication process keeps stakeholders informed, committed, and aligned throughout implementation. It also ensures continuity and responsiveness.

How to

- Use both **in-person and online formats**, either alternately or in hybrid mode, to ensure accessibility and continuity.
- Build **feedback loops** into communications, e.g., surveys, summary reports, visual dashboards.
- Promote **two-way exchanges** between institutions and local actors.

Key questions for practitioner:

How will I ensure consistent and meaningful communication with stakeholders during and after strategy development?

What will be the purpose of communication with stakeholders?

What will be the more appropriate channels for communication with stakeholders?

What actionable messages I would like to share with the stakeholders?



Examples

- **Tuscany Region:** Used liaison offices and combination of multi-stakeholder structured dialogue and digital collaboration tools to coordinate between sectors and institutions.
- **Nitra Region:** Maintained continuous cross-sector feedback loops involving “quadruple helix” stakeholders, in particular municipalities, waste managers, farmers, and civil society.

3.2 CAPACITY BUILDING AND AWARENESS

Capacity building and awareness are essential elements in blueprint development because they empower stakeholders with the knowledge, skills, and shared understanding needed to actively contribute, adopt innovative solutions, and ensure long-term ownership and implementation of the strategy.

3.2.1 Best practice 3: prioritize education and building awareness in your process

Awareness and education are essential for successful implementation. An effective way to foster both is to integrate campaign into the blueprint development process and engage educational institutions, ensuring that all actors can contribute meaningfully.

How to

- Plan to insert and run **awareness campaigns** using different media during the process of blueprints development.
- **Engage for education institutions**, including schools for building education pathways and increasing knowledge on bio-based economy.
- Look for existing **digital knowledge platforms** for resource sharing.

Key questions for practitioner:

How am I enabling stakeholders to understand, support, and act on the building of a shared bio-based economy vision?

What do stakeholders already know about the bio-based economy?

What will be the objectives of the awareness raising activities (e.g., increase awareness, change stakeholder behaviour or attitudes, build capacity or understanding, etc.)?

What will be the educational and awareness raising methods and activities (e.g., workshops, seminars, webinars, social media, brochures, etc.)?

How can I monitor and track changes in stakeholder knowledge, attitude, and behaviour?

Examples:

- **Western Macedonia Region:** Ran training, campaigns, and outreach to support stakeholder readiness. Raising awareness through knowledge-sharing platforms, workshops, and digital resources ensured a broader understanding of bio-based economy potential and its economic, social, and environmental benefits. Consumer education and



incentives are needed to increase adoption and competitiveness of sustainable alternatives.

- **Delta Region:** Strengthened links with educational institutions for workforce readiness and expanded green economy training to support adaptation to technological and organizational change.
- **Nitra Region:** Promoted bio-based economy through public education linked to the Association of Municipalities for waste management in Nitra Region (PZO). In particular, the replicable model of innovative waste management (using the PZO model) was proposed and an education campaign started to engage the community through education.

3.2.2 Best practice 4: capacity building activities

Beyond awareness, deepening skills and operational capacity enables long-term regional transition. Enhanced capacity leads to better implementation and sustained progress towards regional bio-based economy goals.

How to

- **Assess capacity gaps** through feedback collected during stakeholder engagement.
- Map or monitor during co-creative activities **the needs for building training sessions** for different stakeholder groups (farmers, SMEs, public servants) to organize training aligned to needs.
- Design **modular training** sessions that address technical, governance, and entrepreneurial skills.
- Promote **peer learning** across regions or municipalities.

Key questions for practitioner:

What skills and knowledge are missing among key actors – and how can I support them to build that capacity?

What will be the objectives of the capacity building activities?

What will be the format of the capacity building activities (e.g., workshops, e-learning modules, mentoring, study tours, etc.)?

What will be the structure of the capacity building activities (e.g., modules, progressive levels, lectures, discussions, etc.)?

What will be the content of the capacity building activities?

Examples

- **Nitra and Western Macedonia Regions** specifically connected capacity building to replicable governance and business model implementation.
- **The Tuscany Region** highlighted capacity-building initiatives aimed at empowering municipalities and local stakeholders, as well as fostering circular practices, policies, and initiatives. In addition, mentorship schemes were planned to connect startups with industry leaders and academic experts.



3.3 DATA QUALITY AND IMPLEMENTATION PATHWAY

3.3.1 Best practice 5: Enhancing Data Quality and Information Flow

Ensuring a transparent flow of data and information between institutions and stakeholders is essential to support informed decision-making, enhance accountability, and monitor the progress of regional bio-based economy strategies over time.

How to

- **Identify key data gaps** such as biomass availability, waste flows, energy use, or socio-economic impacts.
- Develop or use existing and trustable **shared digital platforms** for collecting, analysing, and visualising data.
- Create **user-friendly reporting formats** to support understanding across different stakeholder groups (e.g., policymakers, citizens, funders).
- **Set up regular data-sharing routines** between municipalities, regional coordinators, and national agencies.

Key questions for practitioner:

Do I have reliable, shared bio-based economy data management systems (data collection, analytics, reporting) in place – and are stakeholders actively using them to guide decisions and improvements?

What are the key challenges and gaps in the current bio-based economy data management systems (e.g., statistical classifications, value chain data, need for regional data, etc.)?

What bio-based economy data management tools and platforms are available?

Which of the stakeholders are involved in the bio-based economy data management? What are their roles and responsibilities?

Examples

- **Delta Region:** Through the Circular Bio-Based Delta (CBBD) initiative, the importance of selecting KPIs that are SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, and Time-bound) raised for improving transparency.
- **Nitra Region:** Digital tools used to track and report waste management performance. For example, the national and local data systems (like RISO) to monitor waste flows and recycling rates. Key indicators (e.g., landfill diversion, biowaste separation targets) were tracked quarterly to guide strategy adjustments and support decision-making.

3.3.2 Best practice 6: Bridging Policy and Implementation

Bridging the gap between policy and implementation means turning long-term visions into concrete local actions that generate real impact. This requires developing process maps and implementation frameworks that support smooth collaboration between policymakers and local practitioners.

How to



- Develop **implementation roadmaps** with timelines, responsible actors, and funding links.
- Draft **roles & responsibilities guides** for institutions, municipalities, and communities.
- Consider to structure **task forces or liaison roles** for facilitating collaboration between policy and practice.
- **Monitor** and ensure that the regional bio-based economy strategy blueprint aligns with **national and European bio-based economy strategies** to promote policy coherence.

Key questions for practitioners:

How do I turn the regional bio-based economy vision into action – and who is responsible for doing what, by when?

How will this regional bio-based economy strategy blueprint align between regional, national, and European bio-based economy strategies to promote policy coherence and unlock funding opportunities?

Examples

- **Normandy, Delta, and Western Macedonia** Regions all addressed challenges in bridging high-level planning with practical implementation, suggesting clearer frameworks are key.



4 BEST PRACTICES FOR BUSINESS MODEL DEVELOPMENT

Best practices in business model development highlight the importance of designing **place-based models** that are deeply rooted in the local context. Regional strengths, available biomass, existing value chains, and socio-economic dynamics should all shape the model to ensure its relevance, resilience, and long-term viability. Success depends on **financial structures tailored to local realities**, supportive policies that foster cross-sector collaboration, and models that are both scalable and replicable. Moreover, a **market-driven approach** is crucial to ensure economic viability by aligning bioeconomy solutions with consumer demand, thereby securing long-term sustainability and broader impact.

4.1 PLACE-BASED DESIGN – BUSINESS MODELS ROOTED IN LOCAL REALITIES

Place-based design focuses on creating business models that are deeply rooted in and tailored to the unique characteristics and realities of local contexts. Business models that reflect the territorial specificities – available biomass, industrial structure, and socio-economic context – ensure long-term sustainability and reduce dependency on external inputs.

4.1.1 Best practice 1: Build Context-Specific Business Models

Effective business models are co-created with local stakeholders. Farmers, SMEs, cooperatives, and civil society actors help shape models that are practical, relevant, and socially accepted.

How to

- **Build on what exists.** Review local innovation projects, inventories (e.g. waste streams), regional strategies, and circular economy roadmaps.
- Conduct a **territorial analysis** using regional data, biomass mapping tools (e.g. Bioregions Facility, JRC Bioeconomy Dashboard).
- Identify strategically important **value chains** in your region and **engage stakeholders** along the entire value chain.
- Use **community mapping methods** to involve key stakeholders to identify and map resources, needs, and assets.
- **Validate regularly** organizing iteration sessions to refine the model with stakeholder feedback. Especially with consumers.

Key question for practitioners:

Who are the key actors in my region—and how can I meaningfully involve them in shaping this model?

What unique resources and value chains define my region—and how can they shape my business model?

Examples

- **Tuscany Region:** Developed short value chains rooted in local agricultural and forestry biomass (e.g. olive pruning, dairy waste). Models were co-designed with farmers and local processors and emphasized circularity, regional identity, and climate mitigation. Stakeholder feedback was integrated through structured dialogues and consultations,



ensuring the strategy reflected real market and environmental needs. The approach was highly place-sensitive, recognizing the fragmented landscape and existing agri-food sectors.

- **Delta Region:** Developed models tailored to the chemical and agri-food sectors, taking advantage of large ports, agricultural activity and industrial clusters. CBBB made an inventory of the potential existing in the region.
- **The Nitra Region:** Developed context-specific business models focused on waste management and agriculture, leveraging its rural profile and agricultural tradition. The PZO municipal consortium handles 15,000 tons of biowaste annually and operates a composting facility tailored to regional biomass types (e.g. grass, kitchen waste). Moreover, it created a regional bioeconomy platform to enable multi-actor dialogue. The Bioeconomy Cluster (BEC) conducted stakeholder mapping and engaged actors from over 50 institutions—including municipalities, local businesses, NGOs, and civil society—through co-creation workshops.
- **Western Macedonia Region:** The blueprint development was grounded in a series of participatory activities such as a Delphi-SWOT analysis involving regional experts and local stakeholders. SMEs, startups and farmers engaged through working groups.

4.1.2 Best Practice 2: Strengthen Value Chain Integration and Local Resource Valorisation

Well-integrated value chains that maximise the use of regional biomass and waste streams increase efficiency, resilience, and environmental performance.

How to

- **Map value chains** using supply chain analysis or tools to identify actors from input to end product.
- **Prioritize local**, renewable resources and minimize long-distance supply chains.
- **Identify the core resources** needed to create and deliver your value. These could be human (skilled labour), natural (biomass), financial, or technological.
- **Identify resource flows** working with waste management agencies, agri-coops, or forestry services to understand local material availability.
- **Build partnerships** connecting actors in different parts of the chain to improve coordination and reduce leakage.

Key question for practitioners:

What are the essential assets I need to deliver my solution and operate effectively?

How well are local actors connected across the value chain—and where are the missing links or inefficiencies?

Examples

- **Tuscany Region:** Developed circular value chains using local resources such as olive waste and winery by-products, promoting regional biomass utilization to reduce dependency on external inputs.
- **Western Macedonia Region:** Focused on integrating agri-food and forestry waste into new value chains, with an emphasis on technical feasibility and market access. The value chain approach is key to maximizing resource efficiency and minimizing waste.



- **Delta Region:** Highlighted short-term value chain solutions and strong sector integration, particularly in bio-based chemicals.

4.2 ENABLING ENVIRONMENT – FINANCE, POLICY, AND REPLICABILITY

A strong enabling environment ensures that innovations are not isolated but supported by strategic funding, aligned policies, and knowledge-sharing mechanisms. By promoting cross-regional learning, reinforcing local value chain integration, and aligning with financial and policy frameworks, regions can accelerate implementation, attract investment, and ensure that successful models are adaptable and replicable across diverse contexts.

4.2.1 Best Practice 3: Ensure Scalability and Flexibility Through Policy and Financial Support

Business models must be designed for scale and resilience. For this scope, it is important to navigate policy instruments and funding streams, and to adapt to changing frameworks.

How to

- **Ensure alignment** of your model with relevant policies, including regional strategies, the EU Green Deal, and local climate plans.
- **Secure a diverse funding mix** by combining local, national, and EU programmes (e.g., Horizon Europe, LIFE, regional RDP) to integrate both short- and long-term funding options.
- **Explore various ways to generate revenue**, such as direct sales, leasing, and services, while aligning pricing models with customer expectations and cash flow requirements.
- **Plan for scale-up by** using scaling tools or roadmaps (e.g., TRL/MRL levels) to structure your growth path, and invest in the capacity to attract funding to overcome critical funding gap (the Valley of Death).

Key questions for practitioners:

Does my business model have the financial and policy support needed to grow and adapt over time?

How will my business earn revenue—and what will customers be willing to pay for?

Examples

- **Tuscany Region:** Aligned innovation models with the EU Green Deal and utilized regional RDP funds to scale initiatives, ensuring compliance with environmental regulations and aligning with EU Green Deal objectives.
- **Delta Region:** Focused on "short-term solutions" with flexible design and multi-level funding, including innovation vouchers and the Just Transition Fund, to efficiently manage resources.



- **Western Macedonia Region:** Designed business models within the framework of NSRF 2021–2027 and Horizon Europe funding instruments to support regional innovation.

4.2.2 Best practice 4: Embed Circularity, Sustainability, and Social Impact in the Core Value Proposition

Business models must not only be sustainable but equitable. This means understanding who benefits, who bears the risks, and how environmental or social externalities are distributed across regions. This should be at the core of any business model—integrating circular design principles and low-carbon objectives throughout the value chain, from input sourcing to output management, considering disadvantage actor.

How to

- Set **clear environmental targets** (e.g., CO₂ reduction, zero waste, water reuse).
- Incorporate **life cycle thinking** into model development.
- **Emphasize a holistic approach** rather than focusing solely on environmental targets, as this comprehensive perspective provides a more accurate understanding of reality and supports scaling with truly sustainable goals.
- **Conduct impact assessments:** Apply environmental (e.g. LCA or carbon footprint tools) and social (e.g. SIA, equity mapping) tools during design.
- **Identify potential negative impacts and develop strategies to prevent or mitigate them.** This proactive approach ensures that sustainability efforts are balanced and credible, strengthening the enterprise's long-term viability and social license to operate.
- **Communicate environmental, social and economic benefits clearly** in business pitches, funding applications, and policy engagements.
- **Use KPIs:** Define clear indicators for CO₂ reduction, land use, job creation, or community benefit.
- **Consult affected communities:** Especially in rural or marginalised areas, involve residents and end-users to avoid unintended consequences.

Key question for practitioners:

How does my business model reduce waste, emissions, and environmental harm across the entire value chain?

Does my business model consider and assess both positive and negative impacts?

Who benefits from this model—and are there risks of social, environmental or economic harm that I need to address?

Example

- **Tuscany Region:** Developed value chains based on local inputs and short loops, reducing environmental footprint -- Value chains based on local inputs and short loops to reduce footprint.



- **Western Macedonia Region:** Focused on valorising agricultural and forestry residues to reduce landfill dependency -- Valorisation of agricultural and forestry waste to reduce landfill use.
- **Delta Region:** Promoted business models that reduce emissions and help SMEs overcome technical barriers. It focused on reducing emissions and technical barriers for SMEs and incorporated sustainability KPIs and territorial data to guide equitable implementation strategies.
- **Nitra Region:** Addressed circularity in waste-based business models, converting bio-waste into compost and energy.
- **Northern Sweden:** Considered environmental impacts and inequality by integrating water management solutions to reduce negative local effects. Monitored water use and environmental footprint as part of the business model, mitigating potential negative effects.

4.3 INNOVATION AND MARKET DRIVEN APPROACHES

These best practices emphasize how innovation, technology, and market awareness drive resilient bio-based business models. They focus on aligning with real needs, managing complexity, and maintaining competitiveness through flexibility, environmental evaluation, and social equity.

4.3.1 Best practice 5: Leverage Innovation and Technology for Efficiency and Sustainability

Advanced technologies—such as biotechnology, digital monitoring, and automation—a high initial cost and thus an associated financial risk, but some measure allow fostering business models that leverage innovation, technology, and market alignment in a sustainable way.

How to

- **Integrate new technologies at small-scale and gradually.** Start with small-scale pilot projects to test new technologies before committing to large investments. Introduce technology gradually, spreading costs over time.
- **Digitise operations** using IoT, data analytics, or remote sensing to monitor resource use (e.g. water, waste, energy).
- **Involve knowledge institutions** for setting up innovation partnerships, internships, or pilot programs with research centres, universities, or tech providers to test biotechnologies, digital platforms, or smart sensors.
- **Conduct a thorough cost-benefit analysis** by comparing potential savings, revenue increases, or efficiencies against initial and ongoing technology integration costs.

Key question for practitioners:

Which technologies can increase my business model's efficiency—and who can help me apply them?

Examples

- **Northern Sweden:** Implemented water treatment and conservation technologies by installing meters and sensors to track water use and wastewater discharge. This improved efficiency and reduced environmental impact.
- **Tuscany Region:** Connected research and farming through AKIS and EIP-AGRI platforms to support adoption of sustainable technologies. Strong focus on integrating innovation ecosystems through universities, AKIS and EIP-AGRI platforms to support technological adoption in farming and processing.



- **Delta Region:** Emphasized the role of education and regional coordinating bodies (e.g. MNEXT, universities, regional development agencies) to support innovation through pilot testing and training.

4.3.2 Best practice 6: Adopt a Market-Driven Design Approach and Design for Dynamic Scenario Adaptability

Given rapid technological and market changes, business models must remain adaptable, requiring flexibility in their structure, operations, and long-term strategy. The strategic use of decision-making tools helps ensure alignment with market realities.

How to

- **Identify real demand** conducting market analysis, surveys, or stakeholder interviews to validate product-market fit.
- **Map how your product/service reaches customers.** Include both digital and physical delivery channels. Test for cost-efficiency and customer preference.
- **Identify and characterise your target customers.** Use segmentation techniques (e.g. personas, value-based grouping) to tailor the business model to specific user groups. Ensure the model delivers clear, measurable benefits to users—cost, sustainability, functionality.
- **Use scenario planning** for defining multiple future scenarios (policy shifts, climate events, tech disruption) and test model resilience.
- **Build in flexibility** creating modular models that allow for scale-up/down, pivoting, or relocation.
- **Use decision-making tools** by applying Multi-Criteria Decision Making (MCDM) or SWOT analysis to compare business model options.
- **Monitor early signals** by staying connected to policy, market, and tech trends via alerts, EU platforms, or innovation ecosystems.

Key questions for practitioners:

What real needs or gaps does my model address—and how attractive is it in the current market?

Who are my key customers and what specific needs or behaviours do they have?

How will my model respond to unexpected changes in policy, technology, or market dynamics?

Examples

- **Northern Sweden:** Used Multi-Criteria Decision-Making (MCDM) tool to evaluate and prioritize business model alternatives for a biorefinery. The tool assessed cost, sustainability, and performance, enabling resource allocation aligned with market attractiveness and technical feasibility.
- **Western Macedonia Region:** Identified underutilized biomass and aligned models with niche markets to improve local value capture. Developed innovative approaches to both technology adoption and market access, with models focused on underutilized local biomass and new market segments.





5 BEST PRACTICES FOR GOVERNANCE MODEL DEVELOPMENT

Effective governance in regional bioeconomy strategies requires **multi-level structures** that are inclusive, aligned with policy frameworks, and supported by a coordinating body to ensure consistent communication and learning. Best practices highlight the importance of **transparent governance mechanisms**, fostering collaboration across local, regional, and national levels. Such structures facilitate coordination, enhance accountability, and strengthen the overall sustainability of bioeconomy initiatives. By increasing transparency and actively involving stakeholders in decision-making, these practices help ensure that strategies remain relevant, adaptive, and capable of addressing evolving challenges.

5.1 COLLABORATIVE AND INCLUSIVE MULTI-LEVEL GOVERNANCE STRUCTURES

Establishing coordinated systems that include local, regional, and national actors across sectors ensures broad ownership, accountability, and long-term viability.

5.1.1 Best Practice 1: Dedicated Coordinating Bodies to Support Multi-Actor Collaboration

Create dedicated structures or bodies (e.g., task forces, clusters, or liaison offices) that bring together public institutions, industry, academia, and civil society to manage implementation and keep bioeconomy strategies on track.

How to

- **Identify existing platforms** or consortia that can evolve into governance hubs.
- **Identify key actors and define clear roles** for coordination, reporting, and support functions.
- **Secure stable structure** to support coordination over time.

Key questions for practitioners:

How can I ensure continuity, coordination, and accountability across sectors?

What kind of structure could facilitate multi-actor collaboration?

Examples

- **Delta Region:** The Circular Biobased Delta (CBBDD) acted as a triple-helix coordination platform. This helped maintain stakeholder alignment and led to concrete policy recommendations.
- **Nitra Region:** With the Bioeconomy Cluster (BEC), which was established in 2015 to act as a coordinating and convening body across public and private sectors, the Region ensures alignment with local and national policies.
- **Western Macedonia:** A Policy Development Task Force was formed to manage policy alignment and implementation coordination.

5.1.2 Best Practice 2: Ensuring Effective Strategy Implementation with Clear Governance Structure

Clearly assigning roles and responsibilities with defined timelines helps prevent fragmentation and ensures the effective operationalization of strategies.



How to

- Ensure representation from all sectors using a **quadruple helix model**—public, private, research, civil society.
- **Co-develop governance priorities** and frameworks using co-creation workshops.
- Develop **implementation roadmaps** with defined responsibilities and milestones across governance levels.
- **Assign responsibilities** at municipal, regional, and national levels, ensuring clear accountability.
- Link governance roles to **available financial resources** to ensure capacity for execution.
- **Regularly review and adjust roles** as necessary to adapt to emerging needs or challenges.

Key questions for practitioners:

Are roles clearly defined, and are institutions equipped to carry them out effectively?

Are my governance frameworks shaped by diverse voices and grounded in real local dynamics?

Examples

- **Western Macedonia Region:** Included clear timelines and task distribution within the implementation framework, ensuring accountability at all levels.
- **Normandy Region:** Coordinated policy efforts through regional authorities and inter-regional platforms, ensuring alignment across governance levels.
- **Northern Sweden:** Used co-creation workshops to refine and validate governance models. Stakeholder input shaped priorities in the final blueprint.
- **Tuscany:** Actively included farmers, companies, and public actors in the blueprint's development, facilitating cross-sector dialogue.
- **Nitra:** Quadruple helix approach strengthened policy dialogue through open feedback loops.

5.2 POLICY ALIGNMENT AND TRANSPARENT GOVERNANCE

Connecting strategies to broader policy goals is important for ensuring coherence among actors boosts impact, legitimacy, and funding opportunities. Additionally, continuous monitoring and transparent governance enhance accountability and enable effective, adaptive management.

5.2.1 Best Practice 3: Align Governance with Regional, National, and EU Frameworks

Connecting local strategies to broader agendas (e.g., EU Green Deal, Circular Economy Action Plan) enhances policy consistency and access to funding.

How to



This project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under grant agreement N° 101060476

- **Map overlapping goals** between the bioeconomy strategy and other frameworks.
- **Engage national ministries or EU platforms in advisory roles** and **Join European clusters and platforms**: e.g. BIOEAST, ERRIN, Vanguard Initiative, CBE JU
- **Develop formal mechanisms for policy dialogue**, such as inter-agency working groups, to ensure continuous alignment and feedback.

Key questions for practitioners:

How does our governance framework connect with broader policy objectives at all levels?

Examples

- **Tuscany**: Aligned with the EU Green Deal and regional climate targets to promote green jobs and sustainability.
- **Northern Sweden**: Integrated bioeconomy strategy with national forestry and climate priorities.
- **Delta Region**: Embedded the strategy within national circular economy policy and Just Transition Fund programmes.
- **Western Macedonia Region**: Through Bioeconomy and Environment Cluster of Western Macedonia-CluBE, and participating in EU knowledge networks (e.g. CBE JU, BIOEAST), the Region fostered cross-regional learning

5.2.2 Best Practice 4: Establish Monitoring and Evaluation Systems for Transparent Governance

Robust data collection and sharing mechanisms help track progress, support evidence-based adjustments, and build trust among stakeholders.

→ How to

- **Create public dashboards or reports** to share results and trends.
- **Establish advisory committees** or task forces that regularly convene to discuss challenges, opportunities, and progress.
- **Document your process** using templates (e.g. business model canvas, KPI dashboards) that others can adapt.
- **Use indicators (KPIs)** to track progress.
- Organize or **join peer-learning formats** such as study visits, twinning schemes, or webinars can facilitate real exchange.

Key questions for practitioners:

Are we tracking the right indicators and sharing information transparently with all stakeholders?

Examples

- **Delta Region**: Used SMART KPIs and professional dashboards to guide strategic decisions and enhance transparency.



6 SUMMARY OF RECOMMENDATIONS AND IMPLEMENTATION GUIDELINES

The analysis of the six pilot regions revealed several critical insights that underpin successful regional bioeconomy strategies. These findings highlight essential factors such as stakeholder engagement, capacity building, context-specific business models, integrated circularity and equity, effective governance, and the importance of data-driven monitoring. Together, they provide a foundation for developing replicable best practices while emphasizing the need for tailored approaches to local contexts and policy environments.

In summary, the main insights emerging from the analysis are:

- **Stakeholder Engagement is Foundational:** Early, inclusive, and structured engagement of actors across the quadruple helix (public, private, academia, civil society) is a critical enabler for strategy ownership and effective implementation.
- **Capacity Building and Awareness-Raising Ensure Long-Term Viability:** Training programs, knowledge-sharing platforms, and awareness campaigns proved essential in empowering local actors and fostering long-term commitment.
- **Business Models Must Be Context-Specific and Market-Aligned:** Successful models are deeply rooted in regional value chains, designed to valorize local biomass, and structured to address specific market demands.
- **Circularity and Equity Must Be Embedded from the Start:** The best-performing business models integrated life-cycle thinking, environmental KPIs, and social impact considerations, ensuring benefits are equitably distributed and risks mitigated.
- **Governance Requires Clear Roles and Policy Coherence:** Functional governance frameworks included coordinating bodies, formalized responsibilities, and alignment with national and EU strategies, boosting legitimacy and funding access.
- **Data Systems and Monitoring are Underutilized but Crucial:** Where present, transparent data collection and performance monitoring systems (e.g., KPIs, dashboards) supported strategic adaptation and accountability.

Overall, the practices show high replicability potential but require tailored adaptations to regional contexts and policy frameworks.



7 CONCLUSIONS

This deliverable provides a comprehensive overview of actionable best practices for supporting regional bioeconomy transitions. The lessons learned from the six pilot regions highlight the importance of combining inclusive processes, context-aware solutions, and enabling governance mechanisms.

The diversity of regional approaches demonstrates that there is no one-size-fits-all model. However, the core principles — stakeholder co-creation, local value chain integration, circularity, market orientation, and transparent governance — can serve as universal anchors for strategy development.

For regions aiming to develop or strengthen their bioeconomy ecosystems, these guidelines offer a practical reference to design blueprints that are robust, socially responsive, and environmentally sustainable. The recommendations provided serve not only as a toolkit for action but also as a foundation for continuous learning and cross-regional collaboration.

8 ANNEX: BEST PRACTICE GUIDELINES TRANSLATED IN THE 24 OFFICIAL EU LANGUAGES



Developing Bio-based economy Blueprints: From Vision to Action

Blueprints provide a strategic pathway for regional bio-based economy transitions. Effective blueprints foster participation, build trust, and turn strategy into concrete action.



– STAKEHOLDER ENGAGEMENT & CO-CREATION

- **Best Practice 1 – Engage stakeholders from the beginning**
Start early with inclusive stakeholder mapping and co-creation. Ensure representation from public, private, academic, and civil society actors (quadruple helix). Use participatory methods – Delphi, SWOT, co-design – to shape a shared vision. This includes the intended consumer group(s).
- **Best Practice 2 – Plan Communication & Follow-up**
Use hybrid formats and structured feedback loops to keep stakeholders informed and committed. Two-way communication (top-down and bottom-up) increases ownership and improves implementation.

– DATA QUALITY & IMPLEMENTATION PATHWAY

- **Best Practice 5 – Enhancing data quality & information flow**
Use reliable, shared data management systems to support evidence-based decisions. Develop digital tools, visual dashboards, and regular data-sharing routines among stakeholders.
See EC Library Guide on bioeconomy.
- **Best Practice 6 – Bridging policy & implementation**
Develop implementation roadmaps with clear timelines and responsibilities. Establish task forces to connect high-level strategies with on-the-ground actions.

– CAPACITY BUILDING & AWARENESS

- **Best Practice 3 – Prioritize education and building awareness**
Embed awareness campaigns and involve education institutions to promote knowledge on bio-based opportunities. Use existing digital platforms or toolkits to support learning and outreach.
- **Best Practice 4 – Capacity building activities**
Assess stakeholder needs and deliver tailored training sessions. Strengthen operational and entrepreneurial skills through peer-learning and modular training formats.

– For BP 3 and 4, see other EU projects' platforms or digital toolkits for education and capacity building: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, Mainstream-Bio, SCALE-UP, BioRural. See EU Agricultural Knowledge and Innovation Systems-AKIS for boosting innovation and knowledge flows across Europe.

KEY QUESTIONS FOR PRACTITIONERS

– **How can I** efficiently involve diverse stakeholders, ensure clear communication, and foster co-creation and shared ownership?

– **How am I** enabling stakeholders to understand, support, and contribute to a shared bio-based economy vision?

– **Do I have** reliable, shared bio-based economy data management systems (data collection, analytics, reporting) in place – and are stakeholders actively using them to guide decisions and improvements?

– **How do I** turn strategy into action – and who is responsible for doing what, and by when?



Developing Sustainable Bio-Based Business Models

Robust bioeconomy business models must reflect regional strengths, resources, and needs. Success depends on value chain integration, innovation, funding access, and market alignment.



– PLACE-BASED DESIGN – BUSINESS MODELS ROOTED IN LOCAL REALITIES

- **Best Practice 1 – Build context-specific business models**
Design models based on territorial analysis, available biomass, and local value chains. Co-create with farmers, SMEs, and local actors to ensure relevance and adoption. Continuously evaluate whether the business model aligns with and supports the overall vision and goals of the enterprise.
- **Best Practice 2 – Strengthen value chain integration and local resource valorisation**
Map entire value chains—from raw materials to end products—and promote local circular use of resources. Connect actors to reduce fragmentation and increase resilience.

– ENABLING ENVIRONMENT – FINANCE, POLICY, AND REPLICABILITY

- **Best Practice 3 – Ensure scalability and flexibility through policy and financial support**
Align with regional/EU policy goals and secure a mix of public and private funding. Plan for scalability using tools like TRL/MRL roadmaps. Invest in the ability to attract funds to overcome the valley of Death.
- **Best Practice 4 – Embed circularity, sustainability, and social impact**
Make environmental and social goals central, using impact assessments with environmental, social, and economic KPIs. A holistic view of all impacts—not just environmental—is key to scaling sustainably and addressing potential negative effects.

– INNOVATION AND MARKET DRIVEN APPROACHES

- **Best Practice 5 – Leverage innovation and technology for efficiency and sustainability**
Test new technologies through pilot projects. Use digital monitoring, automation, and partnerships with research institutions to improve performance.
- **Best Practice 6 – Adopt a market-driven design and dynamic scenario adaptability**
Base models on real user needs. Segment customers, test business assumptions, and use scenario planning to remain adaptable in changing markets.

KEY QUESTIONS FOR PRACTITIONERS

– **What unique** resources and value chains define my region and who are the key actors in those value chains—and how can I meaningfully involve them in shaping this model?

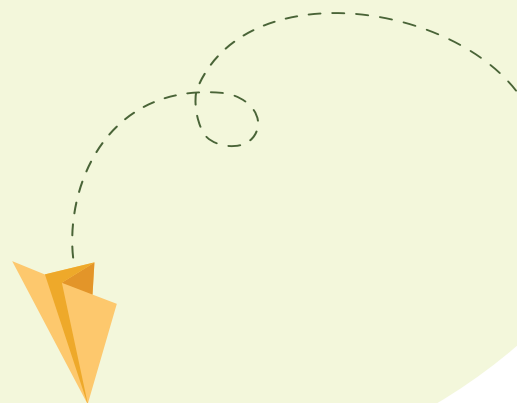
– **Is my model** aligned with relevant policy frameworks, financially viable, and flexible enough to scale and adapt?

– **How well does** my business model respond to real market needs, and how am I integrating innovation and sustainability into its core?



Enabling Effective Governance for Regional Bioeconomy Blueprints

Strong governance ensures coordinated, transparent, and inclusive management of bioeconomy initiatives. It supports stakeholder alignment, accountability, and strategic coherence.



– COLLABORATIVE AND INCLUSIVE MULTI-LEVEL GOVERNANCE STRUCTURES

- **Best Practice 1 – Dedicated coordinating bodies to support multi-actor collaboration**
Establish coordinating hubs like clusters or task forces to manage and steer implementation. Ensure long-term coordination across public-private-academic-civil society actors.
- **Best Practice 2 – Define clear roles and responsibilities across governance levels**
Co-develop governance frameworks that assign responsibilities at municipal, regional, and national levels. Use co-creation workshops and implementation roadmaps to clarify roles.

– POLICY ALIGNMENT AND TRANSPARENT GOVERNANCE

- **Best Practice 3 – Align governance with regional, national, and EU frameworks**
Ensure coherence with broader agendas like the EU Green Deal or Circular Economy Action Plan. Engage in EU platforms (e.g., BIOEAST, CBE JU) for policy consistency and funding access.
- **Best Practice 4 – Establish monitoring and evaluation systems for transparent governance**
Establish advisory committees and use KPIs to guide adjustments and track progress. Share results publicly to build trust and enable peer learning across regions.

KEY QUESTIONS FOR PRACTITIONERS

- **How can I** ensure continuity, coordination, and accountability across sectors? Are roles clearly defined, and are institutions equipped to carry them out effectively?
- **How does our** governance framework connect with broader policy objectives at all levels?
- **Are we tracking** the right indicators and sharing information transparently with all stakeholders?

www.biomodel4regions.eu
Linkedin: Biomodel4Regions



The project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation program under Grant Agreement N°101060476.



Sviluppare Blueprint per la bioeconomia: Dalla visione all'azione

I Blueprint forniscono un percorso strategico per la transizione regionale verso la bioeconomia. Progetti efficaci favoriscono la partecipazione, creano fiducia e trasformano la strategia in azioni concrete.



– COINVOLGIMENTO DEGLI STAKEHOLDER E CO-CREAZIONE

- **Buona pratica 1 – Coinvolgere gli stakeholder fin dall'inizio**
Avviare tempestivamente un processo inclusivo di mappatura degli stakeholder e co-creazione. Garantire la rappresentanza di attori pubblici, privati, accademici e della società civile (quadrupla elica). Utilizzare metodi partecipativi (Delphi, SWOT, co-design) per definire una visione condivisa, coinvolgendo anche i potenziali gruppi di consumatori.
- **Buona pratica 2 – Pianificare comunicazione e follow-up**
Adottare formati ibridi e meccanismi strutturati di feedback per mantenere gli stakeholder informati e impegnati. Una comunicazione bidirezionale (top-down e bottom-up) aumenta il senso di appartenenza e migliora l'implementazione.

– QUALITÀ DEI DATI E PERCORSO DI IMPLEMENTAZIONE

- **Buona pratica 5 – Migliorare qualità dei dati e flusso informativo**
Utilizzare sistemi di gestione dati condivisi e affidabili per decisioni basate su evidenze. Sviluppare tool digitali, dashboard visive e routine di condivisione dati tra stakeholder.
Riferimento: Guida CE sulla bioeconomia.
- **Buona pratica 6 – Collegare politica e implementazione**
Creare roadmap operative con tempistiche e responsabilità chiare. Istituire task force per collegare strategie ad alto livello con azioni territoriali.

– CAPACITY BUILDING E SENSIBILIZZAZIONE

- **Buona pratica 3 – Prioritizzare formazione e sensibilizzazione**
Integrare campagne di awareness e coinvolgere istituzioni educative per promuovere le opportunità della bioeconomia. Sfruttare piattaforme digitali o toolkit esistenti per supportare apprendimento e divulgazione.
 - **Buona pratica 4 – Attività di capacity building**
Valutare i bisogni degli stakeholder e organizzare sessioni formative su misura. Rafforzare competenze operative e imprenditoriali attraverso peer-learning e formati modulari.
- **Per BP 3 e 4**, consultare le piattaforme di progetti UE per formazione e capacity building: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Per l'innovazione, vedere i sistemi AKIS UE: AKIS.

DOMANDE CHIAVE PER I PROFESSIONISTI

- Come coinvolgere stakeholder diversificati, garantire comunicazione chiara e promuovere co-creazione?
- Come facilitare la comprensione e l'adesione a una visione condivisa della bioeconomia?
- Sono presenti sistemi di gestione dati affidabili e utilizzati attivamente per guidare le decisioni?
- Come trasformare la strategia in azioni concrete, con chiare responsabilità e scadenze?



Sviluppare modelli di business sostenibili per la bioeconomia

Modelli efficaci devono riflettere punti di forza, risorse e bisogni regionali. Il successo dipende da: integrazione della filiera, innovazione, accesso a finanziamenti e allineamento al mercato.



– PROGETTAZIONE PLACE-BASED

- **Buona pratica 1 – Modelli contestuali**
Progettare basandosi su analisi territoriali, biomassa disponibile e filiere locali. Co-creare con agricoltori, PMI e attori locali per garantire rilevanza e adozione. Valutare costantemente l'allineamento con la visione aziendale.
- **Buona pratica 2 – Integrazione della filiera e valorizzazione locale**
Mappare l'intera filiera (da materie prime a prodotti finiti) e promuovere l'uso circolare delle risorse. Collegare gli attori per ridurre frammentazione e aumentare resilienza.

– INNOVATION AND MARKET DRIVEN APPROACHES

- **Buona pratica 3 – Scalabilità e flessibilità**
Allinearsi a politiche regionali/UE e garantire un mix di finanziamenti pubblici-privati. Pianificare la scalabilità con roadmap TRL/MRL. Superare la fase critica di finanziamento con strategie dedicate.
- **Buona pratica 4 – Circolarità e impatto sociale**
Inserire obiettivi ambientali e sociali nel core del modello, con KPI multidimensionali. Una visione olistica è essenziale per una crescita sostenibile.

– INNOVAZIONE E APPROCCI MARKET-DRIVEN

- **Buona pratica 5 – Tecnologia e efficienza**
Testare innovazioni attraverso pilot. Usare monitoraggio digitale, automazione e partnership con enti di ricerca.
- **Buona pratica 6 – Adattabilità al mercato**
Basarsi su bisogni reali degli utenti. Segmentare i clienti, testare ipotesi e usare scenari dinamici per adattarsi ai cambiamenti.

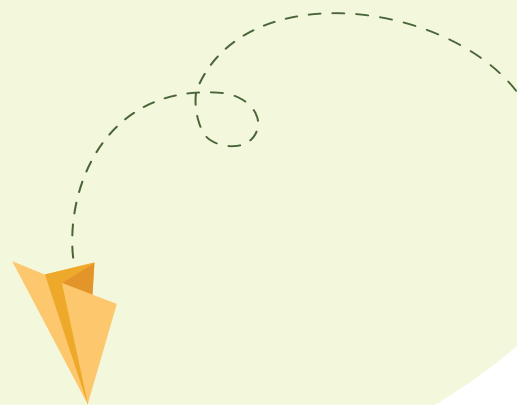
DOMANDE CHIAVE

- Quali risorse e filiere uniche definiscono la mia regione?
- Come coinvolgere gli attori chiave?
- Il modello è allineato alle politiche, sostenibile finanziariamente e scalabile?
- Risponde alle esigenze di mercato e integra innovazione/sostenibilità?



Governance efficace per Blueprint regionali di bioeconomia

Una governance solida garantisce coordinamento, trasparenza e inclusività nelle iniziative di bioeconomia, allineando stakeholder e assicurando coerenza strategica.



– STRUTTURE MULTILIVELLO COLLABORATIVE

- **Buona pratica 1 – Organi di coordinamento dedicati**
Istituire hub (es. cluster, task force) per gestire l'implementazione. Garantire coordinamento a lungo termine tra attori pubblici, privati, accademici e società civile.
- **Buona pratica 2 – Ruoli e responsabilità chiari**
Co-sviluppare framework che assegnino compiti a livello comunale, regionale e nazionale. Usare workshop e roadmap per chiarire i ruoli.

– ALLINEAMENTO POLITICO E TRASPARENZA

- **Buona pratica 3 – Coerenza con quadri UE**
Allinearsi a programmi come il Green Deal o il Piano d'azione per l'economia circolare. Partecipare a piattaforme UE (es. BIOEAST, CBE JU) per accesso a fondi e coerenza.
- **Buona pratica 4 – Monitoraggio e valutazione**
Creare comitati consultivi e definire KPI per aggiustamenti e tracciamento progressi. Condividere risultati pubblicamente per costruire fiducia.

DOMANDE CHIAVE

- Come garantire coordinamento e accountability tra settori?
- I ruoli sono chiari?
- Il framework è connesso agli obiettivi politici a tutti i livelli?
- Monitoriamo gli indicatori giusti e condividiamo dati in modo trasparente?

www.biomodel4regions.eu
LinkedIn: Biomodel4Regions



The project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation program under Grant Agreement N°101060476.



Blauwdrukken voor een biogebaseerde economie ontwikkelen

Van visie naar actie

Blauwdrukken bieden een strategisch pad voor regionale transitie naar een biogebaseerde economie. Effectieve blauwdrukken bevorderen participatie, bouwen vertrouwen op en zetten strategie om in concrete acties.



– BETROKKENHEID VAN BELANGHEBBENDEN EN CO-CREATIE

- **Beste werkwijze 1 – Betrek belanghebbenden vanaf het begin**
Begin vroeg met het in kaart brengen van alle belanghebbenden en co-creatie.
Zorg voor vertegenwoordiging van publieke, private, academische en maatschappelijke actoren (quadruple helix).
Gebruik participatieve methoden – Delphi, SWOT, co-design – om een gedeelde visie te vormen.
Dit geldt ook voor de beoogde consumentengroep(en).
- **Beste werkwijze 2 – Plan communicatie en follow-up**
Gebruik hybride formats en gestructureerde feedbacklussen om belanghebbenden op de hoogte en betrokken te houden.
Tweewegcommunicatie (top-down en bottom-up) vergroot de betrokkenheid en verbetert de implementatie.

– GEGEVENSKWALITEIT EN IMPLEMENTATIETRAJECT

- **Beste praktijk 5 – Verbeter de gegevenskwaliteit en informatiestroom**
Gebruik betrouwbare, gedeelde gegevensbeheersystemen om op feiten gebaseerde beslissingen te ondersteunen.
Ontwikkel digitale hulpmiddelen, visuele dashboards en regelmatige routines voor gegevensuitwisseling tussen belanghebbenden.
Zie de bibliotheekgids van de Europese Commissie over bio-economie.
- **Beste praktijk 6 – Overbrug de kloof tussen beleid en implementatie**
Ontwikkel routekaarten voor implementatie met duidelijke tijdlijnen en verantwoordelijkheden.
Stel taakgroepen in om strategieën op hoog niveau te koppelen aan acties op het terrein.

– CAPACITEITSOPBOUW EN BEWUSTWORDING

- **Beste praktijk 3 – Geef prioriteit aan onderwijs en bewustmaking**
Zet bewustmakingscampagnes op en betrek onderwijsinstellingen om kennis over biogebaseerde kansen te bevorderen.
Maak gebruik van bestaande digitale platforms of toolkits om leren en voorlichting te ondersteunen.
- **Beste praktijk 4 – Activiteiten voor capaciteitsopbouw**
Beoordeel de behoeften van belanghebbenden en geef trainingssessies op maat.
Versterk operationele en ondernemersvaardigheden via peer learning en modulaire trainingsvormen.

– **Zie voor BP 3 en 4** de platforms of digitale toolkits voor onderwijs en capaciteitsopbouw van andere EU-projecten: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Zie EU Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS) voor het stimuleren van innovatie en kennisstromen in heel Europa.

BELANGRIJKE VRAGEN VOOR PRAKTIJKMENSEN

- Hoe kan ik verschillende belanghebbenden op een efficiënte manier betrekken, zorgen voor duidelijke communicatie en co-creatie en gedeeld eigenaarschap stimuleren?
- Hoe zorg ik ervoor dat belanghebbenden een gedeelde visie op de bio-economie begrijpen, ondersteunen en eraan bijdragen?
- Beschik ik over betrouwbare, gedeelde gegevensbeheersystemen voor de bio-economie (gegevensverzameling, analyse, rapportage), en worden deze actief gebruikt door belanghebbenden om beslissingen te sturen en verbeteringen aan te brengen?
- Hoe zet ik strategie om in actie, en wie is verantwoordelijk voor wat en wanneer?



Ontwikkeling van duurzame biogebaseerde bedrijfsmodellen

Robuuste bedrijfsmodellen voor de bio-economie moeten de regionale sterke punten, middelen en behoeften weerspiegelen. Succes hangt af van de integratie van de waardeketen, innovatie, toegang tot financiering en afstemming op de markt.



– PLAATSGEBONDEN ONTWERP – BEDRIJFSMODELLEN GEWORTELD IN DE LOKALE REALITEIT

- **Beste praktijk 1 – Bouw contextspecifieke bedrijfsmodellen**
Ontwerp modellen op basis van territoriale analyse, beschikbare biomassa en lokale waardeketens. Co-creëer met boeren, KMO's en lokale actoren om relevantie en adoptie te garanderen. Evalueer voortdurend of het bedrijfsmodel aansluit bij en ondersteuning biedt voor de algemene visie en doelen van de onderneming.
- **Beste praktijk 2 – Versterk de integratie van waardeketens en lokale valorisatie van hulpbronnen**
Breng volledige waardeketens in kaart – van grondstoffen tot eindproducten – en stimuleer lokaal circulair gebruik van hulpbronnen. Verbind actoren om versnippering tegen te gaan en veerkracht te vergroten.

– MOGELIJK MAKENDE OMGEVING – FINANCIËN, BELEID EN HERHAALBAARHEID

- **Beste praktijk 3 – Zorg voor schaalbaarheid en flexibiliteit door beleid en financiële ondersteuning**
Stem af op regionale/EU-beleidsdoelstellingen en zorg voor een mix van publieke en private financiering. Maak plannen voor schaalbaarheid met behulp van instrumenten zoals TRL-/MRL-route kaarten. Investeer in het vermogen om fondsen aan te trekken om de vallei des doods te overwinnen.
- **Beste praktijk 4 – Circulariteit, duurzaamheid en sociale impact integreren**
Stel milieu- en sociale doelstellingen centraal door gebruik te maken van effectbeoordelingen met milieu-, sociale en economische KPI's. Een holistische kijk op alle effecten – niet alleen op het milieu – is de sleutel tot duurzame schaalvergroting en het aanpakken van potentiële negatieve effecten.

– INNOVATIE EN MARKTGESTUURDE BENADERINGEN HERHAALBAARHEID

- **Beste praktijk 5 – Maak gebruik van innovatie en technologie voor efficiëntie en duurzaamheid**
Test nieuwe technologieën via proefprojecten. Gebruik digitale monitoring, automatisering en partnerschappen met onderzoeksinstituten om de prestaties te verbeteren.
- **Beste praktijk 6 – Kies voor een marktgestuurd ontwerp en dynamische aanpasbaarheid aan scenario's**
Baseer modellen op echte gebruikersbehoeften. Segmenteer klanten, test zakelijke aannames en gebruik scenarioplanning om aanpasbaar te blijven in veranderende markten.

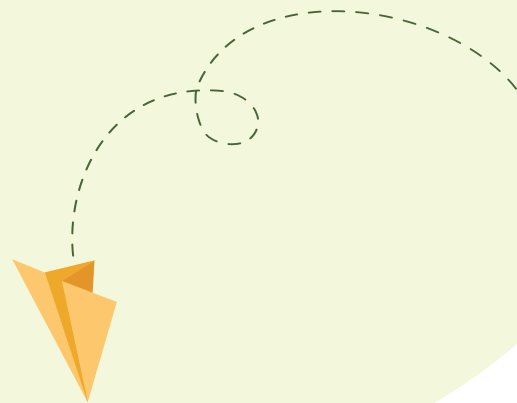
BELANGRIJKE VRAGEN VOOR PRAKTIJKMENSEN

- Welke unieke hulpbronnen en waardeketens bepalen mijn regio, wie zijn de belangrijkste actoren in die waardeketens – en hoe kan ik hen op een zinvolle manier betrekken bij het vormgeven van dit model?
- Is mijn model afgestemd op relevante beleidskaders, financieel levensvatbaar en flexibel genoeg om op te schalen en aan te passen?
- Hoe goed beantwoordt mijn bedrijfsmodel aan echte marktbehoeften en hoe integreer ik innovatie en duurzaamheid in de kern?



Effectief bestuur mogelijk maken voor regionale blauwdrukken voor de bio-economie

Sterk bestuur zorgt voor gecoördineerd, transparant en inclusief beheer van initiatieven op het gebied van bio-economie. Het ondersteunt de afstemming tussen belanghebbenden, de verantwoordingsplicht en de strategische samenhang.



– SAMENWERKENDE EN INCLUSIEVE BESTUURSSTRUCTUREN OP MEERDERE NIVEAUS

- **Beste praktijk 1 – Specifieke coördinerende organen om samenwerking tussen meerdere actoren te ondersteunen**
Richt coördinerende hubs op zoals clusters of taakgroepen om de implementatie te beheren en te sturen.
Zorg voor langetermijncoördinatie tussen publieke, private, academische en maatschappelijke actoren.
- **Beste praktijk 2 – Duidelijke rollen en verantwoordelijkheden op verschillende bestuursniveaus definiëren**
Ontwikkel samen bestuurlijke kaders die verantwoordelijkheden toewijzen op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
Gebruik co-creatieworkshops en routekaarten voor implementatie om rollen te verduidelijken.

– AFSTEMMING VAN BELEID EN TRANSPARANT BESTUUR

- **Beste praktijk 3 – Bestuur op één lijn brengen met regionale, nationale en EU-kaders**
Zorg voor samenhang met bredere agenda's zoals de Green Deal of het Actieplan Circulaire Economie van de EU.
Neem deel aan EU-platforms (bijv. BIOEAST, CBE JU) voor beleidsconsistentie en toegang tot financiering.
- **Beste praktijk 4 – Zet controle- en evaluatiesystemen op voor transparant bestuur**
Stel adviescommissies in en gebruik KPI's om aanpassingen te sturen en de voortgang te volgen.
Deel resultaten publiekelijk om vertrouwen op te bouwen en peer learning tussen regio's mogelijk te maken.

BELANGRIJKE VRAGEN VOOR PRAKTIJKMENSEN

- Hoe kan ik zorgen voor continuïteit, coördinatie en verantwoordingsplicht tussen sectoren? Zijn de rollen duidelijk gedefinieerd en zijn de instellingen toegerust om ze effectief uit te voeren?
- Hoe sluit ons bestuurskader aan op bredere beleidsdoelstellingen op alle niveaus?
- Volgen we de juiste indicatoren en delen we de informatie transparant met alle belanghebbenden?

www.biomodel4regions.eu
LinkedIn: Biomodel4Regions



The project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation program under Grant Agreement N°101060476.



Élaboration de plans directeurs pour une économie fondée sur la biotechnologie: De la vision à l'action

Les plans directeurs offrent une voie stratégique pour les transitions régionales de la bioéconomie. Des plans directeurs efficaces favorisent la participation, instaurent la confiance et transforment la stratégie en action concrète.



– ENGAGEMENT DES PARTIES PRENANTES ET CO-CRÉATION

- **Meilleure pratique 1 – Impliquer les parties prenantes dès le début**
Commencez dès le début par une cartographie inclusive des parties prenantes et par la co-création. Veillez à ce que les acteurs des secteurs public, privé, universitaire et de la société civile soient représentés (quadruple hélice). Utiliser des méthodes participatives – Delphi, SWOT, co-conception – pour élaborer une vision commune. Cela inclut le(s) groupe(s) de consommateurs visé(s).
- **Meilleure pratique 2 – Planifier la communication et le suivi**
Utiliser des formats hybrides et des boucles de rétroaction structurées pour tenir les parties prenantes informées et engagées. La communication bidirectionnelle (descendante et ascendante) renforce l'appropriation et améliore la mise en œuvre.

– QUALITÉ DES DONNÉES ET PARCOURS DE MISE EN ŒUVRE

- **Meilleure pratique 5 – Améliorer la qualité des données et le flux d'informations**
Utiliser des systèmes de gestion des données fiables et partagés pour soutenir les décisions fondées sur des données probantes. Développer des outils numériques, des tableaux de bord visuels et des routines régulières de partage de données entre les parties prenantes.
Voir le guide de la bibliothèque de la CE sur la bioéconomie.
- **Meilleure pratique 6 – Faire le lien entre la politique et la mise en œuvre**
Élaborer des feuilles de route de mise en œuvre avec des calendriers et des responsabilités clairs. Créer des groupes de travail pour faire le lien entre les stratégies de haut niveau et les actions sur le terrain.

– RENFORCEMENT DES CAPACITÉS ET SENSIBILISATION

- **Meilleure pratique 3 – Donner la priorité à l'éducation et à la sensibilisation**
Mettre en place des campagnes de sensibilisation et impliquer les établissements d'enseignement pour promouvoir les connaissances sur les opportunités biosourcées. Utiliser les plateformes numériques existantes ou les boîtes à outils pour soutenir l'apprentissage et la sensibilisation.
 - **Meilleure pratique 4 – Activités de renforcement des capacités**
Évaluer les besoins des parties prenantes et organiser des sessions de formation sur mesure. Renforcer les compétences opérationnelles et entrepreneuriales grâce à l'apprentissage par les pairs et à des formations modulaires.
- **Pour les BP 3 et 4**, voir les plateformes ou les boîtes à outils numériques d'autres projets de l'UE pour l'éducation et le renforcement des capacités : RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Voir les systèmes de connaissance et d'innovation agricoles de l'UE (AKIS) pour stimuler l'innovation et les flux de connaissances à travers l'Europe.

QUESTIONS CLÉS POUR LES PRATICIENS

- Comment puis-je impliquer efficacement les différentes parties prenantes, assurer une communication claire et favoriser la co-création et l'appropriation partagée?
- Comment est-ce que je permets aux parties prenantes de comprendre, de soutenir et de contribuer à une vision commune de la bioéconomie?
- Ai-je mis en place des systèmes fiables et partagés de gestion des données sur la bioéconomie (collecte de données, analyse, rapports) et les parties prenantes les utilisent-elles activement pour orienter les décisions et les améliorations?
- Comment transformer la stratégie en action – et qui est responsable de faire quoi, et dans quel délai?



Développer des modèles économiques durables basés sur la bioéconomie

Les modèles économiques robustes de la bioéconomie doivent refléter les forces, les ressources et les besoins régionaux. Le succès dépend de l'intégration de la chaîne de valeur, de l'innovation, de l'accès au financement et de l'alignement des marchés.



– CONCEPTION BASÉE SUR LE LIEU – MODÈLES D'ENTREPRISE ANCRÉS DANS LES RÉALITÉS LOCALES

- **Meilleure pratique 1 – Élaborer des modèles commerciaux adaptés au contexte**
Concevoir des modèles basés sur l'analyse territoriale, la biomasse disponible et les chaînes de valeur locales. Co-crée avec les agriculteurs, les PME et les acteurs locaux afin de garantir la pertinence et l'adoption du modèle. Évaluer en permanence si le modèle d'entreprise s'aligne sur la vision et les objectifs globaux de l'entreprise et les soutient.
- **Meilleure pratique 2 – Renforcer l'intégration de la chaîne de valeur et la valorisation des ressources locales**
Cartographier l'ensemble des chaînes de valeur – des matières premières aux produits finis – et promouvoir l'utilisation circulaire des ressources au niveau local. Relier les acteurs afin de réduire la fragmentation et d'accroître la résilience.

– ENVIRONNEMENT FAVORABLE – FINANCEMENT, POLITIQUE ET REPRODUCTIBILITÉ

- **Meilleure pratique 3 – Garantir l'évolutivité et la flexibilité grâce à un soutien politique et financier**
S'aligner sur les objectifs politiques régionaux de l'UE et obtenir une combinaison de financements publics et privés. Planifier l'évolutivité à l'aide d'outils tels que les feuilles de route TRL/MRL. Investir dans la capacité à attirer des fonds pour surmonter la vallée de la mort.
- **Meilleure pratique 4 – Intégrer la circularité, la durabilité et l'impact social**
Placer les objectifs environnementaux et sociaux au centre des préoccupations, en utilisant des évaluations d'impact assorties d'indicateurs de performance environnementale, sociale et économique. Une vision holistique de tous les impacts – et pas seulement de l'environnement – est essentielle pour s'adapter durablement et remédier aux effets négatifs potentiels.

– INNOVATION ET APPROCHES AXÉES SUR LE MARCHÉ

- **Meilleure pratique 5 – Tirer parti de l'innovation et de la technologie pour améliorer l'efficacité et la durabilité**
Tester de nouvelles technologies dans le cadre de projets pilotes. Utiliser les outils numériques, l'automatisation et les partenariats avec les instituts de recherche pour améliorer les performances.
- **Meilleure pratique 6 – Adopter une conception axée sur le marché et une adaptabilité dynamique des scénarios**
Baser les modèles sur les besoins réels des utilisateurs. Segmenter les clients, tester les hypothèses commerciales et utiliser la planification de scénarios pour rester adaptable à l'évolution des marchés.

QUESTIONS CLÉS POUR LES PRATICIENS

- Quelles sont les ressources et les chaînes de valeur uniques qui définissent ma région et qui sont les acteurs clés de ces chaînes de valeur?
- Comment puis-je les impliquer de manière significative dans l'élaboration de ce modèle?
- Mon modèle est-il aligné sur les cadres politiques pertinents, financièrement viable et suffisamment souple pour être étendu et adapté?
- Dans quelle mesure mon modèle d'entreprise répond-il aux besoins réels du marché et comment intègre-t-il l'innovation et la durabilité?



Permettre une gouvernance efficace pour les schémas directeurs régionaux en matière de bioéconomie

Une gouvernance solide garantit une gestion coordonnée, transparente et inclusive des initiatives en matière de bioéconomie. Elle favorise l'alignement des parties prenantes, la responsabilisation et la cohérence stratégique.



– STRUCTURES DE GOUVERNANCE MULTI-NIVEAUX COLLABORATIVES ET INCLUSIVES

- **Meilleure pratique 1 – Des organismes de coordination dédiés pour soutenir la collaboration multi-acteurs**
Mettre en place des pôles de coordination, tels que des clusters ou des groupes de travail, pour gérer et orienter la mise en œuvre. Assurer une coordination à long terme entre les acteurs des secteurs public, privé, universitaire et de la société civile.
- **Meilleure pratique 2 – Définir clairement les rôles et les responsabilités à tous les niveaux de gouvernance**
Elaborer conjointement des cadres de gouvernance qui attribuent les responsabilités aux niveaux municipal, régional et national. Utiliser des ateliers de co-création et des feuilles de route de mise en œuvre pour clarifier les rôles.

– ALIGNEMENT DES POLITIQUES ET GOUVERNANCE TRANSPARENTE

- **Meilleure pratique 3 – Aligner la gouvernance sur les cadres régionaux, nationaux et européens**
Assurer la cohérence avec des programmes plus larges tels que le Green Deal de l'UE ou le plan d'action pour l'économie circulaire. S'engager dans les plateformes de l'UE (par exemple, BIOEAST, CBE JU) pour la cohérence des politiques et l'accès au financement.
- **Meilleure pratique 4 – Mettre en place des systèmes de suivi et d'évaluation pour une gouvernance transparente**
Mettre en place des comités consultatifs et utiliser des indicateurs clés de performance pour guider les ajustements et suivre les progrès. Partager les résultats publiquement afin d'instaurer la confiance et de permettre l'apprentissage par les pairs dans les différentes régions.

QUESTIONS CLÉS POUR LES PRATICIENS

- Comment puis-je assurer la continuité, la coordination et la responsabilité entre les secteurs?
- Les rôles sont-ils clairement définis et les institutions sont-elles équipées pour les assumer efficacement?
- Comment notre cadre de gouvernance s'articule-t-il avec des objectifs politiques plus larges à tous les niveaux?
- Suivons-nous les bons indicateurs et partageons-nous les informations de manière transparente avec toutes les parties prenantes?

www.biomodel4regions.eu
LinkedIn: Biomodel4Regions



The project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation program under Grant Agreement N°101060476.



Entwicklung von Bioökonomie-Strategie- konzepten: Von der Vision zur Umsetzung

Strategiekonzepte (Blueprints) bieten einen strukturierten Fahrplan für den regionalen Wandel zur biobasierten Wirtschaft. Effektive Konzepte fördern Partizipation, schaffen Vertrauen und setzen Strategien in konkrete Maßnahmen um.



– EINBINDUNG VON STAKEHOLDERN & CO-KREATION

- **Best Practice 1 – Frühzeitige Stakeholder-Einbindung**
Initiieren Sie frühzeitig eine umfassende Stakeholder-Analyse und partizipative Entwicklung. Sicherstellen Sie die Repräsentation von Akteuren aus Politik, Wirtschaft, Wissenschaft und Zivilgesellschaft (Quadrupel-Helix). Nutzen Sie partizipative Methoden (Delphi, SWOT, Co-Design) zur Entwicklung einer gemeinsamen Vision – einschließlich der Zielgruppen von Verbrauchern.
- **Best Practice 2 – Kommunikation & Follow-up strukturieren**
Kombinieren Sie analoge und digitale Formate mit systematischen Feedback-Mechanismen, um Transparenz und Engagement zu gewährleisten. Bidirektionale Kommunikation (Top-down und Bottom-up) stärkt Eigenverantwortung und Umsetzungserfolg.

– DATENQUALITÄT & UMSETZUNGSPLANUNG

- **Best Practice 5 – Datenmanagement optimieren**
Etablieren Sie verlässliche, gemeinsame Datenplattformen für evidenzbasierte Entscheidungen. Entwickeln Sie digitale Tools (z.B. Dashboards) und standardisierte Austauschprozesse.
Quelle: EU-Bioökonomie-Datenleitfaden.
- **Best Practice 6 – Politik & Praxis verzahnen**
Erstellen Sie Umsetzungsfahrpläne mit klaren Meilensteinen und Verantwortlichkeiten. Bilden Sie Taskforces zur Brückenbildung zwischen Strategie und operativer Ebene.

– KAPAZITÄTSAUFBAU & BEWUSSTSEINSBILDUNG

- **Best Practice 3 – Bildung & Sensibilisierung priorisieren**
Integrieren Sie Aufklärungskampagnen und binden Sie Bildungseinrichtungen ein, um Bioökonomie-Kompetenzen zu fördern. Nutzen Sie bestehende digitale Plattformen (z.B. Toolkits, E-Learning) für Wissensvermittlung.
 - **Best Practice 4 – Maßgeschneiderte Schulungsangebote**
Ermitteln Sie spezifische Schulungsbedarfe und bieten Sie modulare Formate (Peer-Learning, Workshops) an. Fokussieren Sie auf operative und unternehmerische Fähigkeiten.
- **Für BP 3 & 4:** Nutzen Sie EU-Projektplattformen: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Siehe auch EU-Agrarwissenssysteme AKIS.

LEITFRAGEN FÜR PRAKTIKER

- Wie binde ich diverse Stakeholder effizient ein und sichere nachhaltige Mitwirkung?
- Wie vermittele ich die Bioökonomie-Vision verständlich und handlungsorientiert?
- Verfüge ich über robuste Datenmanagementsysteme, die aktiv genutzt werden?
- Wie übersetze ich Strategien in konkrete Aktionen – mit klaren Verantwortlichkeiten und Zeitplänen?



Entwicklung von nachhaltigen biobasierten Geschäftsmodellen

Robuste Geschäftsmodelle für die Bioökonomie müssen regionale Stärken, Ressourcen und Bedarfe widerspiegeln. Der Erfolg hängt von der Integration der Wertschöpfungskette, Innovation, Finanzierungszugang und Marktausrichtung ab.



– ORTSBEZOGENES DESIGN – GESCHÄFTSMODELLE, DIE IN LOKALEN GEGEBENHEITEN VERANKERT SIND

- **Best Practice 1 – Entwicklung kontextspezifischer Geschäftsmodelle**
Entwerfen Sie Modelle auf Grundlage von Gebietsanalysen, verfügbarer Biomasse und lokaler Wertschöpfungsketten. Arbeiten Sie mit Landwirten, KMU und lokalen Akteuren zusammen, um Relevanz und Akzeptanz sicherzustellen. Überprüfen Sie regelmäßig, ob das Geschäftsmodell mit der Unternehmensvision und -zielen übereinstimmt.
- **Best Practice 2 – Stärkere Integration der Wertschöpfungskette und Aufwertung lokaler Ressourcen**
Erfassen Sie die gesamte Wertschöpfungskette – von Rohstoffen bis zu Endprodukten – und fördern Sie die regionale Kreislaufwirtschaft. Vernetzen Sie die Akteure, um Fragmentierung zu verringern und Resilienz zu steigern.

– FÖRDERLICHES UMFELD – FINANZIERUNG, POLITIK UND ÜBERTRAGBARKEIT

- **Best Practice 3 – Sicherstellung von Skalierbarkeit und Flexibilität durch politische und finanzielle Unterstützung**
Richten Sie sich an regionalen/EU-Politikzielen aus und sichern Sie sich eine Mischung aus öffentlichen und privaten Mitteln. Planen Sie Skalierbarkeit mit Instrumenten wie TRL/MRL-Fahrplänen. Entwickeln Sie Strategien zur Überbrückung der Frühphasenfinanzierungslücke.
- **Best Practice 4 – Verankerung von Kreislaufwirtschaft, Nachhaltigkeit und sozialer Wirkung**
Setzen Sie ökologische und soziale Ziele mit Hilfe von Wirkungsanalysen (Umwelt-, Sozial- und Wirtschafts-KPIs) zentral. Eine ganzheitliche Betrachtung aller Auswirkungen ist entscheidend für nachhaltiges Wachstum.

– INNOVATION UND MARKTORIENTIERTE ANSÄTZE

- **Best Practice 5 – Nutzung von Innovation und Technologie für Effizienz und Nachhaltigkeit**
Testen Sie neue Technologien durch Pilotprojekte. Setzen Sie digitale Überwachung, Automatisierung und Forschungskooperationen ein.
- **Best Practice 6 – Marktorientiertes Design und dynamische Anpassungsfähigkeit**
Basieren Sie Modelle auf tatsächlichen Nutzerbedürfnissen. Segmentieren Sie Kunden, prüfen Sie Geschäftshypothesen und nutzen Sie Szenarioplanung.

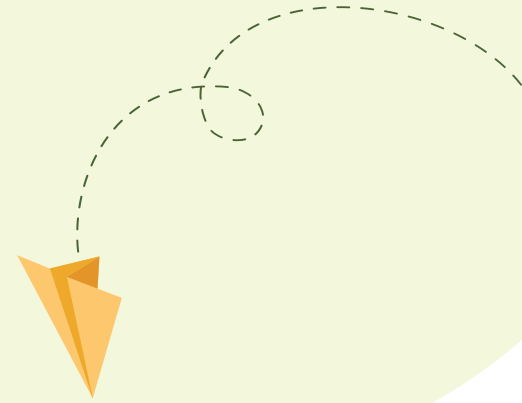
SCHLÜSSELFRAGEN FÜR PRAKTIKER

- Welche einzigartigen Ressourcen und Wertschöpfungsketten kennzeichnen meine Region und wer sind die Schlüsselakteure – wie binde ich sie sinnvoll ein?
- Ist mein Modell politik-konform, finanziell tragfähig und anpassungsfähig?
- Wie reagiert mein Geschäftsmodell auf Marktbedarfe und wie integriere ich Innovation/Nachhaltigkeit?



Ermöglichung einer wirksamen Governance für regionale Bioökonomie-Strategien

Eine starke Governance gewährleistet koordiniertes, transparentes und inklusives Management von Bioökonomie-Initiativen. Sie fördert Stakeholder-Alignment, Verantwortlichkeit und strategische Kohärenz.



– KOLLABORATIVE UND INTEGRATIVE MULTI-LEVEL-GOVERNANCE-STRUKTUREN

- **Best Practice 1 – Dedizierte Koordinierungsgremien für Multi-Akteurs-Kollaboration**
Etablieren Sie Koordinierungsstellen (Cluster, Task Forces) zur Steuerung der Umsetzung. Sichern Sie langfristige Zusammenarbeit zwischen Akteuren aus Politik, Wirtschaft, Wissenschaft und Zivilgesellschaft.
- **Best Practice 2 – Klare Rollen und Verantwortlichkeiten definieren**
Erarbeiten Sie gemeinsam Governance-Rahmen mit klar zugeordneten Zuständigkeiten auf kommunaler, regionaler und nationaler Ebene. Nutzen Sie Co-Creation-Workshops und Umsetzungsroadmaps zur Rollenklärung.

– POLITIKALIGNMENT UND TRANSPARENTE GOVERNANCE

- **Best Practice 3 – Harmonisierung mit regionalen, nationalen und EU-Rahmen**
Sichern Sie Kohärenz mit übergreifenden Strategien wie EU Green Deal oder Circular Economy Action Plan. Engagieren Sie sich in EU-Plattformen (z.B. BIOEAST, CBE JU) für Politik-Konsistenz und Finanzierungszugang.
- **Best Practice 4 – Monitoring- und Evaluierungssysteme etablieren**
Bilden Sie Fachbeiräte und nutzen Sie KPIs für Steuerung und Fortschrittsmessung. Veröffentlichen Sie Ergebnisse, um Vertrauen zu stärken und länderübergreifendes Lernen zu ermöglichen.

SCHLÜSSELFRAGEN FÜR PRAKTIKER

- Wie gewährleiste ich sektorübergreifende Kontinuität, Koordination und Accountability?
- Sind Rollen klar definiert und Institutionen handlungsfähig?
- Wie verknüpft sich unser Governance-Rahmen mit übergeordneten politischen Zielen?
- Erfassen wir relevante Indikatoren und kommunizieren wir transparent mit allen Stakeholdern?

www.biomodel4regions.eu
LinkedIn: Biomodel4Regions



The project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation program under Grant Agreement N°101060476.



Ανάπτυξη σχεδίων οικονομίας με βάση τη βιολογία: Από το όραμα στη δράση

Τα σχέδια παρέχουν μια στρατηγική διαδρομή για τις περιφερειακές μεταβάσεις της οικονομίας με βάση τη βιολογία. Τα αποτελεσματικά σχέδια ενισχύουν τη συμμετοχή, οικοδομούν εμπιστοσύνη και μετατρέπουν τη στρατηγική σε συγκεκριμένη δράση.



– ΕΜΠΛΟΚΉ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

- **Βέλτιστη πρακτική 1 - Εμπλοκή των ενδιαφερομένων από την αρχή**
Ξεκινήστε από νωρίς με χαρτογράφηση και συνδημιουργία των ενδιαφερομένων μερών χωρίς αποκλεισμούς. Εξασφαλίστε την εκπροσώπηση δημόσιων, ιδιωτικών, ακαδημαϊκών φορέων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών (τετραπλή έλικα). Χρησιμοποιήστε συμμετοχικές μεθόδους - Δελφοί, SWOT, συν-σχεδιασμός - για να διαμορφώσετε ένα κοινό όραμα. Αυτό περιλαμβάνει την/τις ομάδα/ομάδες καταναλωτών.
- **Βέλτιστη πρακτική 2 - Σχέδιο επικοινωνίας και παρακολούθησης**
Χρησιμοποιήστε υβριδικές μορφές και δομημένες επαναλήψεις ανατροφοδότησης για να κρατάτε τους ενδιαφερόμενους ενήμερους και δεσμευμένους. Η αμφίδρομη επικοινωνία (από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω) αυξάνει την ιδιοκτησία και βελτιώνει την εφαρμογή.

– ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- **Βέλτιστη πρακτική 5 - Βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων και της ροής πληροφοριών**
Χρησιμοποιήστε αξιόπιστα, κοινά συστήματα διαχείρισης δεδομένων για την υποστήριξη αποφάσεων που βασίζονται σε στοιχεία. Αναπτύξτε ψηφιακά εργαλεία, οπτικούς πίνακες ελέγχου και τακτικές ρουτίνες ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών. Βλέπε οδηγό της βιβλιοθήκης της ΕΚ για τη βιοοικονομία.
- **Βέλτιστη πρακτική 6 - Γεφύρωση πολιτικής και εφαρμογής**
Αναπτύξτε χάρτες πορείας υλοποίησης με σαφή χρονοδιαγράμματα και αρμοδιότητες. Δημιουργία ομάδων εργασίας για τη σύνδεση των στρατηγικών υψηλού επιπέδου με τις επιτόπιες δράσεις.

– ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

- **Βέλτιστη πρακτική 3 - Προτεραιότητα στην εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση**
Ενσωματώστε εκστρατείες ευαισθητοποίησης και εμπλέξτε εκπαιδευτικά ιδρύματα για την προώθηση της γνώσης σχετικά με τις ευκαιρίες βιολογικής προέλευσης. Χρησιμοποιήστε υπάρχουσες ψηφιακές πλατφόρμες ή εργαλείοι για την υποστήριξη της μάθησης και της προβολής.
- **Βέλτιστη πρακτική 4 - Δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων**
Αξιολόγηση των αναγκών των ενδιαφερομένων μερών και παροχή προσαρμοσμένων εκπαιδευτικών συνεδριών. Ενισχύστε τις επιχειρησιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες μέσω της μάθησης από ομότιμους και των μορφών εκπαίδευσης σε ενότητες.

– Για τα ΒΠ 3 και 4, δείτε τις πλατφόρμες ή τις ψηφιακές εργαλείοι άλλων έργων της ΕΕ για την εκπαίδευση και την ανάπτυξη ικανοτήτων: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Βλέπε Συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας της ΕΕ-AKIS για την ενίσχυση της καινοτομίας και των ροών γνώσης σε ολόκληρη την Ευρώπη.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

- Πώς μπορώ να εμπλέξω αποτελεσματικά ποικίλα ενδιαφερόμενα μέρη, να διασφαλίσω σαφή επικοινωνία και να προωθήσω τη συνδημιουργία και την κοινή ιδιοκτησία;
- Πώς δίνω τη δυνατότητα στα ενδιαφερόμενα μέρη να κατανοήσουν, να υποστηρίξουν και να συμβάλουν σε ένα κοινό όραμα για την οικονομία βιολογικής βάσης;
- Διαθέτω αξιόπιστα, κοινά συστήματα διαχείρισης δεδομένων της βιοοικονομίας (συλλογή δεδομένων, ανάλυση, υποβολή εκθέσεων) και τα ενδιαφερόμενα μέρη τα χρησιμοποιούν ενεργά για να καθοδηγούν αποφάσεις και βελτιώσεις;
- Πώς μετατρέπω τη στρατηγική σε δράση – και ποιος είναι υπεύθυνος για να κάνει τι και μέχρι πότε;



Ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων βιολογικής βάσης

Τα αξιόπιστα επιχειρηματικά μοντέλα βιοοικονομίας πρέπει να αντικατοπτρίζουν τα περιφερειακά πλεονεκτήματα, τους πόρους και τις ανάγκες. Η επιτυχία εξαρτάται από την ολοκλήρωση της αλυσίδας αξίας, την καινοτομία, την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και την ευθυγράμμιση της αγοράς.



– ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΤΟΠΟ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΡΙΖΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **Βέλτιστη πρακτική 1 - Δημιουργία επιχειρηματικών μοντέλων με βάση το συγκεκριμένο πλαίσιο**
Σχεδιάστε μοντέλα με βάση την εδαφική ανάλυση, τη διαθέσιμη βιομάζα και τις τοπικές αλυσίδες αξίας. Συνδημιουργήστε με αγρότες, ΜΜΕ και τοπικούς φορείς για να διασφαλίσετε τη συνάφεια και την υιοθέτηση. Αξιολογείτε συνεχώς κατά πόσον το επιχειρηματικό μοντέλο ευθυγραμμίζεται και υποστηρίζει το συνολικό όραμα και τους στόχους της επιχείρησης.
- **Βέλτιστη πρακτική 2 - Ενίσχυση της ενσωμάτωσης της αλυσίδας αξίας και της αξιοποίησης των τοπικών πόρων**
Χαρτογραφήστε ολόκληρες αλυσίδες αξίας -από τις πρώτες ύλες έως τα τελικά προϊόντα- και προωθήστε την τοπική κυκλική χρήση των πόρων. Συνδέστε τους φορείς για να μειώσετε τον κατακερματισμό και να αυξήσετε την ανθεκτικότητα.

– ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΜΟΤΗΤΑ

- **Βέλτιστη πρακτική 3 - Εξασφάλιση επεκτασιμότητας και ευελιξίας μέσω πολιτικής και οικονομικής στήριξης**
Ευθυγράμμιση με τους στόχους της περιφερειακής πολιτικής/ΕΕ και εξασφάλιση ενός συνδυασμού δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης. Προγραμματίστε την επεκτασιμότητα χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως οι χάρτες πορείας TRL/MRL. Επενδύστε στην ικανότητα προσέλκυσης κεφαλαίων για να ξεπεράσετε την κοιλάδα του θανάτου.
- **Βέλτιστη πρακτική 4 - Ενσωμάτωση της κυκλικότητας, της βιωσιμότητας και του κοινωνικού αντίκτυπου**
Κάντε τους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς στόχους κεντρικούς, χρησιμοποιώντας αξιολογήσεις επιπτώσεων με περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς δείκτες απόδοσης. Μια ολιστική θεώρηση όλων των επιπτώσεων - όχι μόνο των περιβαλλοντικών - είναι το κλειδί για τη βιώσιμη κλιμάκωση και την αντιμετώπιση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων.

– ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΜΕ ΓΝΩΜΟΝΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

- **Βέλτιστη πρακτική 5 - Αξιοποίηση της καινοτομίας και της τεχνολογίας για αποδοτικότητα και βιωσιμότητα**
Δοκιμάστε νέες τεχνολογίες μέσω πιλοτικών έργων. Χρησιμοποιήστε την ψηφιακή παρακολούθηση, την αυτοματοποίηση και τις συνεργασίες με ερευνητικά ιδρύματα για τη βελτίωση των επιδόσεων.
- **Βέλτιστη πρακτική 6 - Υιοθέτηση σχεδιασμού με γνώμονα την αγορά και δυναμική προσαρμοστικότητα σεναρίων**
Βασίστε τα μοντέλα σε πραγματικές ανάγκες των χρηστών. Τμηματοποιήστε τους πελάτες, δοκιμάστε τις επιχειρηματικές παραδοχές και χρησιμοποιήστε το σχεδιασμό σεναρίων για να παραμείνετε προσαρμόσιμοι στις μεταβαλλόμενες αγορές.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

- Ποιοι μοναδικοί πόροι και αλυσίδες αξίας καθορίζουν την περιοχή μου και ποιοι είναι οι βασικοί παράγοντες σε αυτές τις αλυσίδες αξίας - και πώς μπορώ να τους εμπλέξω ουσιαστικά στη διαμόρφωση αυτού του μοντέλου;
- Είναι το μοντέλο μου ευθυγραμμισμένο με τα σχετικά πλαίσια πολιτικής, οικονομικά βιώσιμο και αρκετά ευέλικτο ώστε να μπορεί να κλιμακωθεί και να προσαρμοστεί;
- Πόσο καλά ανταποκρίνεται το επιχειρηματικό μου μοντέλο στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς και πώς ενσωματώνω την καινοτομία και τη βιωσιμότητα στον πυρήνα του;



Ενεργοποίηση αποτελεσματικής διακυβέρνησης για Περιφερειακά σχέδια βιοοικονομίας

Η ισχυρή διακυβέρνηση διασφαλίζει τη συντονισμένη, διαφανή και χωρίς αποκλεισμούς διαχείριση των πρωτοβουλιών για τη βιοοικονομία. Υποστηρίζει την ευθυγράμμιση των ενδιαφερομένων μερών, τη λογοδοσία και τη στρατηγική συνοχή.



– ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΈΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΈΣ ΔΟΜΈΣ ΔΙΑΚΥΒΈΡΝΗΣΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΠΈΔΩΝ

- **Βέλτιστη πρακτική 1 - Ειδικοί συντονιστικοί φορείς για την υποστήριξη της συνεργασίας πολλών παραγόντων**
Δημιουργία συντονιστικών κέντρων, όπως ομάδες ή ομάδες εργασίας, για τη διαχείριση και την καθοδήγηση της εφαρμογής. Διασφάλιση μακροπρόθεσμου συντονισμού μεταξύ των φορέων του δημόσιου-ιδιωτικού-πανεπιστημιακού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών.
- **Βέλτιστη πρακτική 2 - Καθορισμός σαφών ρόλων και αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης**
Συν-ανάπτυξη πλαισίων διακυβέρνησης που αναθέτουν αρμοδιότητες σε δημοτικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Χρησιμοποιήστε εργαστήρια συνδημιουργίας και χάρτες πορείας υλοποίησης για την αποσαφήνιση των ρόλων.

– ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΉΣ ΔΙΑΚΥΒΈΡΝΗΣΗ

- **Βέλτιστη πρακτική 3 - Ευθυγράμμιση της διακυβέρνησης με τα περιφερειακά, εθνικά και ενωσιακά πλαίσια**
Διασφάλιση της συνοχής με ευρύτερα προγράμματα, όπως η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ ή το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία. Συμμετοχή σε πλατφόρμες της ΕΕ (π.χ. BIOEAST, CBE JU) για τη συνοχή της πολιτικής και την πρόσβαση στη χρηματοδότηση.
- **Βέλτιστη πρακτική 4 - Δημιουργία συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης για διαφανή διακυβέρνηση**
Δημιουργήστε συμβουλευτικές επιτροπές και χρησιμοποιήστε δείκτες απόδοσης για την καθοδήγηση των προσαρμογών και την παρακολούθηση της προόδου. Μοιραστείτε δημόσια τα αποτελέσματα για να οικοδομήσετε εμπιστοσύνη και να επιτρέψετε τη μάθηση από ομοτίμους σε όλες τις περιφέρειες.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

- Πώς μπορώ να διασφαλίσω τη συνέχεια, το συντονισμό και τη λογοδοσία σε όλους τους τομείς;
- Είναι σαφώς καθορισμένοι οι ρόλοι και είναι τα θεσμικά όργανα εξοπλισμένα για την αποτελεσματική εκτέλεσή τους;
- Πώς συνδέεται το πλαίσιο διακυβέρνησής μας με τους ευρύτερους στόχους πολιτικής σε όλα τα επίπεδα;
- Παρακολουθούμε τους σωστούς δείκτες και μοιραζόμαστε τις πληροφορίες με διαφάνεια με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη;



Opracowanie planów gospodarki opartej na biotechnologii: Od wizji do działania

Plany zapewniają strategiczną ścieżkę transformacji regionalnej gospodarki opartej na biologii. Skuteczne plany sprzyjają uczestnictwu, budują zaufanie i przekształcają strategię w konkretne działania.



– ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY I WSPÓŁTWORZENIE

- **Najlepsza praktyka 1 – Angażowanie interesariuszy od samego początku**
Zacznij wcześniej od mapowania interesariuszy i współtworzenia. Zapewnij reprezentację podmiotów publicznych, prywatnych, akademickich i społeczeństwa obywatelskiego (poczwórna helisa). Wykorzystaj metody partycypacyjne – Delphi, SWOT, współprojektowanie – w celu ukształtowania wspólnej wizji. Obejmuje to docelowe grupy konsumentów.
- **Najlepsza praktyka 2 – Planowanie komunikacji i działań następczych**
Korzystaj z formatów hybrydowych i ustrukturyzowanych pętli informacji zwrotnych, aby informować i angażować interesariuszy. Dwukierunkowa komunikacja (odgórna i oddolna) zwiększa poczucie odpowiedzialności i usprawnia wdrażanie.

– JAKOŚĆ DANYCH I ŚCIEŻKA WDRAŻANIA

- **Najlepsza praktyka 5 – Poprawa jakości danych i przepływu informacji**
Korzystanie z niezawodnych, współdzielonych systemów zarządzania danymi w celu wspierania decyzji opartych na dowodach. Opracowanie narzędzi cyfrowych, wizualnych pulpitów nawigacyjnych i regularnych procedur wymiany danych między zainteresowanymi stronami. Zobacz przewodnik biblioteczny KE na temat biogospodarki.
- **Najlepsza praktyka 6 – Łączenie polityki i wdrożenia**
Opracowanie planów wdrożenia z jasnymi harmonogramami i obowiązkami. Ustanowienie grup zadaniowych w celu połączenia strategii wysokiego szczebla z działaniami w terenie.

– BUDOWANIE POTENCJAŁU I ŚWIADOMOŚCI

- **Najlepsza praktyka 3 – Nadanie priorytetu edukacji i budowaniu świadomości**
Prowadzenie kampanii uświadamiających i angażowanie instytucji edukacyjnych w celu promowania wiedzy na temat możliwości związanych z bioproduktami. Wykorzystanie istniejących platform cyfrowych lub zestawów narzędzi do wspierania nauki i działań informacyjnych.
- **Najlepsza praktyka 4 – Działania w zakresie budowania potencjału**
Ocena potrzeb interesariuszy i dostarczanie dostosowanych sesji szkoleniowych. Wzmocnienie umiejętności operacyjnych i przedsiębiorczych poprzez wzajemne uczenie się i modułowe formaty szkoleniowe.

– W przypadku BP 3 i 4, patrz platformy innych projektów UE lub cyfrowe zestawy narzędzi do edukacji i budowania potencjału: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Zobacz EU Agricultural Knowledge and Innovation Systems-AKIS w celu pobudzenia innowacji i przepływów wiedzy w całej Europie.

KLUCZOWE PYTANIA DLA PRAKTYKÓW

- Jak mogę skutecznie zaangażować różnych interesariuszy, zapewnić jasną komunikację oraz wspierać współtworzenie i współodpowiedzialność?
- W jaki sposób umożliwiam interesariuszom zrozumienie, wspieranie i przyczynianie się do wspólnej wizji gospodarki opartej na biologii?
- Czy posiadam niezawodne, współdzielone systemy zarządzania danymi dotyczącymi gospodarki opartej na biologii (gromadzenie danych, analiza, raportowanie) – i czy interesariusze aktywnie wykorzystują je do podejmowania decyzji i wprowadzania ulepszeń?
- Jak przekształcić strategię w działanie – i kto jest odpowiedzialny za co i kiedy?



Rozwijanie zrównoważonych modeli biznesowych opartych na biotechnologii

Solidne modele biznesowe biogospodarki muszą odzwierciedlać regionalne mocne strony, zasoby i potrzeby. Sukces zależy od integracji łańcucha wartości, innowacji, dostępu do finansowania i dostosowania rynku.



– PROJEKTOWANIE OPARTE NA MIEJSCU – MODELE BIZNESOWE ZAKORZENIONE W LOKALNYCH REALIACH

- **Najlepsza praktyka 1 – Tworzenie modeli biznesowych dostosowanych do kontekstu**
Projektowanie modeli w oparciu o analizę terytorialną, dostępną biomasę i lokalne łańcuchy wartości. Współtworzenie z rolnikami, MŚP i lokalnymi podmiotami w celu zapewnienia adekwatności i przyjęcia. Stale oceniaj, czy model biznesowy jest zgodny z ogólną wizją i celami przedsiębiorstwa oraz czy je wspiera.
- **Najlepsza praktyka 2 – Wzmocnienie integracji łańcucha wartości i waloryzacja lokalnych zasobów**
Mapowanie całych łańcuchów wartości – od surowców po produkty końcowe – i promowanie lokalnego wykorzystania zasobów w obiegu zamkniętym. Łączenie podmiotów w celu zmniejszenia fragmentacji i zwiększenia odporności.

– ŚRODOWISKO SPRZYJAJĄCE – FINANSE, POLITYKA I POWTARZALNOŚĆ

- **Najlepsza praktyka 3 – Zapewnienie skalowalności i elastyczności poprzez wsparcie polityczne i finansowe**
Dostosowanie do celów polityki regionalnej/UE i zapewnienie połączenia finansowania publicznego i prywatnego. Planowanie skalowalności przy użyciu narzędzi takich jak mapy drogowe TRL/MRL. Inwestowanie w zdolność przyciągania funduszy w celu pokonania doliny śmierci.
- **Najlepsza praktyka 4 – Uwzględnienie obiegu zamkniętego, zrównoważonego rozwoju i wpływu społecznego**
Uczyń cele środowiskowe i społeczne centralnymi, wykorzystując oceny wpływu z KPI środowiskowymi, społecznymi i ekonomicznymi. Holistyczne spojrzenie na wszystkie skutki – nie tylko środowiskowe – jest kluczem do zrównoważonego skalowania i przeciwdziałania potencjalnym negatywnym skutkom.

– INNOWACJE I PODEJŚCIE RYNKOWE

- **Najlepsza praktyka 5 – Wykorzystanie innowacji i technologii w celu zwiększenia wydajności i zrównoważonego rozwoju**
Testowanie nowych technologii poprzez projekty pilotażowe. Wykorzystanie cyfrowego monitoringu, automatyzacji i partnerstwa z instytucjami badawczymi w celu poprawy wydajności.
- **Najlepsza praktyka 6 – Przyjęcie projektu opartego na rynku i dynamicznej adaptacji scenariuszy**
Oprzyj modele na rzeczywistych potrzebach użytkowników. Segmentuj klientów, testuj założenia biznesowe i korzystaj z planowania scenariuszy, aby zachować zdolność adaptacji na zmieniających się rynkach.

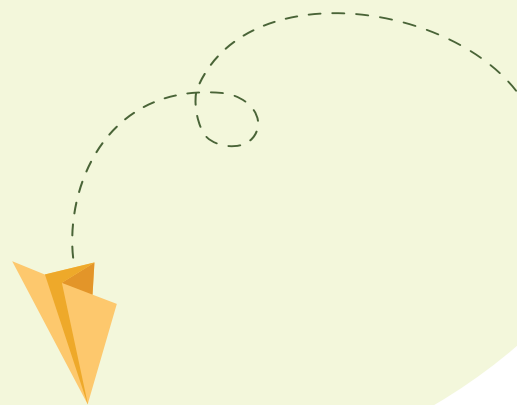
KLUCZOWE PYTANIA DLA PRAKTYKÓW

- Jak unikalne zasoby i łańcuchy wartości definiują mój region i kim są kluczowi uczestnicy tych łańcuchów wartości – i jak mogę w znaczący sposób zaangażować ich w kształtowanie tego modelu?
- Czy mój model jest zgodny z odpowiednimi ramami politycznymi, opłacalny finansowo i wystarczająco elastyczny, aby go skalować i dostosowywać?
- Jak dobrze mój model biznesowy odpowiada na rzeczywiste potrzeby rynku i w jaki sposób integruję innowacje i zrównoważony rozwój z jego rdzeniem?



Umożliwienie skutecznego zarządzania regionalnymi planami biogospodarki

Silne zarządzanie zapewnia skoordynowane, przejrzyste i integracyjne zarządzanie inicjatywami biogospodarczymi. Wspiera dostosowanie interesariuszy, odpowiedzialność i spójność strategiczną.



– WSPÓŁPRACUJĄCE I INKLUZYWNE WIELOPOZIOMOWE STRUKTURY ZARZĄDZANIA

- **Najlepsza praktyka 1 – Dedykowane organy koordynujące wspierające współpracę wielu podmiotów**
Ustanowienie ośrodków koordynujących, takich jak klastry lub grupy zadaniowe, w celu zarządzania i kierowania wdrażaniem. Zapewnienie długoterminowej koordynacji między podmiotami publicznymi, prywatnymi, akademickimi i społeczeństwem obywatelskim.
- **Najlepsza praktyka 2 – Określenie jasnych ról i obowiązków na różnych poziomach zarządzania**
Wspólne opracowywanie ram zarządzania, które przypisują obowiązki na poziomie gminnym, regionalnym i krajowym. Wykorzystanie warsztatów współtworzenia i planów wdrożenia w celu wyjaśnienia ról.

– DOSTOSOWANIE POLITYKI I PRZEJRZYSTE ZARZĄDZANIE

- **Najlepsza praktyka 3 – Dostosowanie zarządzania do ram regionalnych, krajowych i unijnych**
Zapewnienie spójności z szerszymi programami, takimi jak Zielony Ład UE lub plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym. Zaangażowanie w platformy UE (np. BIOEAST, CBE JU) w celu zapewnienia spójności polityki i dostępu do finansowania.
- **Najlepsza praktyka 4 – Ustanowienie systemów monitorowania i oceny w celu zapewnienia przejrzystego zarządzania**
Ustanowienie komitetów doradczych i wykorzystanie kluczowych wskaźników efektywności do wprowadzania zmian i śledzenia postępów. Publiczne udostępnianie wyników w celu budowania zaufania i umożliwienia wzajemnego uczenia się w różnych regionach.

KLUCZOWE PYTANIA DLA PRAKTYKÓW

- Jak zapewnić ciągłość, koordynację i odpowiedzialność między sektorami?
- Czy role są jasno określone i czy instytucje są przygotowane do ich skutecznej realizacji?
- W jaki sposób nasze ramy zarządzania łączą się z szerszymi celami politycznymi na wszystkich poziomach?
- Czy śledzimy właściwe wskaźniki i w przejrzysty sposób dzielimy się informacjami ze wszystkimi interesariuszami?



Vývoj plánov biohospodárstva: Dalla visione all'azione

Plány poskytujú strategickú cestu pre prechod na regionálne biohospodárstvo. Účinné plány podporujú účasť, budujú dôveru a menia stratégiu na konkrétne kroky.

– ZAPOJENIE ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN A SPOLUVYTŤVÁRANIE

- **Osvedčený postup 1 – Zapojte zainteresované strany od začiatku**
Začnite včas s inkluzívnym mapovaním a spoluvytváraním záujmových skupín. Zabezpečte zastúpenie verejných, súkromných a akademických subjektov a subjektov občianskej spoločnosti (štvornásobná špirála). Využite participatívne metódy – Delphi, SWOT, spoločné navrhovanie – na vytvorenie spoločnej vízie. To zahŕňa aj cieľovú skupinu (skupiny) spotrebiteľov.
- **Osvedčený postup 2 – Plán komunikácie a následných opatrení**
Používajte hybridné formáty a štruktúrované slučky spätnej väzby, aby ste zainteresované strany informovali a zaviazali. Obojsmerná komunikácia (zhora nadol a zdola nahor) zvyšuje zodpovednosť a zlepšuje implementáciu.

– KVALITA ÚDAJOV A SPÔSOB IMPLEMENTÁCIE

- **Osvedčený postup 5 – Zlepšenie kvality údajov a toku informácií**
Používajte spoľahlivé, zdieľané systémy správy údajov na podporu rozhodnutí založených na dôkazoch. Vyvíjajte digitálne nástroje, vizuálne informačné panely a pravidelné postupy zdieľania údajov medzi zainteresovanými stranami. Pozri príručku knižnice EK o biohospodárstve.
- **Osvedčený postup 6 – Prepojenie politiky a implementácie**
Vypracujte plány implementácie s jasnými časovými harmonogramami a zodpovednosťami. Zriadte pracovné skupiny na prepojenie stratégií na vysokej úrovni s opatreniami v praxi.



– BUDOVANIE KAPACÍT A INFORMOVANOSŤ

- **Osvedčený postup č. 3 – Uprednostňovanie vzdelávania a budovania povedomia**
Uskutočnite osvetové kampane a zapojte vzdelávacie inštitúcie do propagácie vedomostí o možnostiach využitia biologických zdrojov. Využívajte existujúce digitálne platformy alebo súbory nástrojov na podporu vzdelávania a osvetu.
 - **Osvedčený postup 4 – Činnosti na budovanie kapacít**
Posúďte potreby zainteresovaných strán a poskytnite im prispôbené školenia. Posilnite prevádzkové a podnikateľské zručnosti prostredníctvom vzájomného učenia a modulárnych formátov odbornej prípravy.
- **Pre BP 3 a 4** si pozrite platformy alebo digitálne súbory nástrojov iných projektov EÚ pre vzdelávanie a budovanie kapacít: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Pozri projekty EÚ pre poľnohospodárske znalostné a inovačné systémy – AKIS na podporu inovácií a tokov znalostí v Európe.

KLÚČOVÉ OTÁZKY PRE ODBORNÍKOV Z PRAXE

- Ako môžeme efektívne zapojiť rôzne zainteresované strany, zabezpečiť jasnú komunikáciu a podporiť spoluvytváranie a spoločné vlastníctvo?
- Ako umožním zainteresovaným stranám pochopiť, podporiť a prispieť k spoločnej vízii biohospodárstva?
- Mám zavedené spoľahlivé, zdieľané systémy riadenia údajov o biohospodárstve (zber údajov, analýza, podávanie správ) – a využívajú ich zainteresované strany aktívne na usmerňovanie rozhodnutí a zlepšení?
- Ako môžeme premeniť stratégiu na činnosť – a kto je zodpovedný za to, čo a dokedy má urobiť?



Rozvoj udržateľných obchodných modelov založených na bioproduktoch

Robustné obchodné modely biopodnikarstva musia odrážať regionálne silné stránky, zdroje a potreby. Úspech závisí od integrácie hodnotového reťazca, inovácií, prístupu k financovaniu a zosúladienia trhu.



– DIZAJN ZALOŽENÝ NA MIESTE – OBCHODNÉ MODEL Y ZAKORENENÉ V MIESTNEJ REALITE

- **Osvedčený postup 1 – Vytváranie obchodných modelov prispôbených kontextu**
Navrhnete modely na základe analýzy územia, dostupnej biomasy a miestnych hodnotových reťazcov. Spolupracujte s poľnohospodármi, malými a strednými podnikmi a miestnymi aktérmi s cieľom zabezpečiť relevantnosť a prijatie. Pribežne vyhodnocujte, či je obchodný model v súlade s celkovou víziou a cieľmi podniku a či ich podporuje.
- **Osvedčený postup 2 – Posilnenie integrácie hodnotového reťazca a zhodnocovanie miestnych zdrojov**
Zmapujte celé hodnotové reťazce – od surovín až po konečné výrobky – a podporujte miestne kruhové využívanie zdrojov. Prepojte aktérov s cieľom znížiť fragmentáciu a zvýšiť odolnosť.

– PODPORNÉ PROSTREDIE – FINANČIE, POLITIKA A OPAKOVATEĽNOSŤ

- **Osvedčený postup 3 – Zabezpečenie škálovateľnosti a flexibility prostredníctvom politickej a finančnej podpory**
Zosúladienie s cieľmi regionálnej politiky EÚ a zabezpečenie kombinácie verejného a súkromného financovania. Plánujte škálovateľnosť pomocou nástrojov, ako sú cestovné mapy TRL/MRL. Investujte do schopnosti prilákať finančné prostriedky na prekonanie údolia smrti.
- **Osvedčený postup č. 4 – Zapojenie obehovosti, udržateľnosti a sociálneho vplyvu**
Urobte z environmentálnych a sociálnych cieľov ústredné ciele a použite hodnotenia vplyvu s environmentálnymi, sociálnymi a ekonomickými kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti. Holistický pohľad na všetky vplyvy – nielen na životné prostredie – je kľúčom k udržateľnému škálovaniu a riešeniu potenciálnych negatívnych účinkov.

– INOVÁCIE A PRÍSTUPY RIADENÉ TRHOM

- **Osvedčený postup č. 5 – Využívanie inovácií a technológií pre efektívnosť a udržateľnosť**
Testujte nové technológie prostredníctvom pilotných projektov. Využívajte digitálne monitorovanie, automatizáciu a partnerstvá s výskumnými inštitúciami na zlepšenie výkonnosti.
- **Osvedčený postup č. 6 – Prijať trhovo orientovaný dizajn a dynamickú prispôbivosť scenárov**
Zakladajte modely na skutočných potrebách používateľov. Segmentujte zákazníkov, testujte obchodné predpoklady a používajte plánovanie scenárov, aby ste zostali prispôbiví meniacim sa trhom.

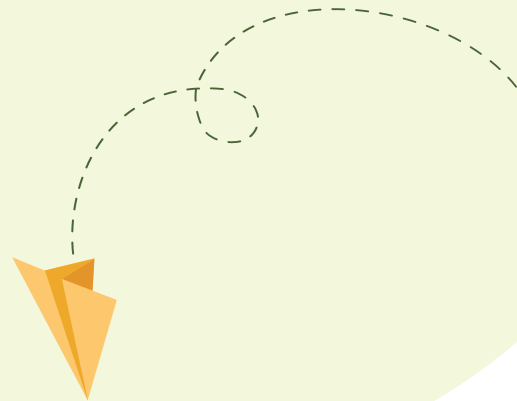
KLÚČOVÉ OTÁZKY PRE ODBORNÍKOV Z PRAXE

- Aké jedinečné zdroje a hodnotové reťazce definujú môj región a kto sú kľúčoví aktéri v týchto hodnotových reťazcoch – a ako ich môžem zmysluplne zapojiť do formovania tohto modelu?
- Je môj model v súlade s príslušnými politickými rámcami, finančne životaschopný a dostatočne flexibilný na rozšírenie a prispôbienie?
- Ako dobre reaguje môj obchodný model na skutočné potreby trhu a ako do jeho podstaty začleňujem inovácie a udržateľnosť?



Umožnenie účinnej správy pre regionálne plány biohospodárstva

Silné riadenie zabezpečuje koordinované, transparentné a inkluzívne riadenie iniciatív v oblasti biohospodárstva. Podporuje zosúladenie zainteresovaných strán, zodpovednosť a strategickú súdržnosť.



– SPOLUPRÁCA A INKLUZÍVNE VIACÚROVŇOVÉ RIADIACE ŠTRUKTÚRY

- **Osvedčený postup 1 – špecializované koordinačné orgány na podporu spolupráce viacerých aktérov**
Zriad'te koordinačné centrá, ako sú klastre alebo pracovné skupiny, ktoré budú riadiť a usmerňovať implementáciu. Zabezpečte dlhodobú koordináciu medzi verejnými, súkromnými, akademickými a občianskymi subjektmi.
- **Osvedčený postup 2 – Definujte jasné úlohy a zodpovednosti na všetkých úrovniach riadenia**
s poluvytvárať rámce riadenia, ktoré určujú zodpovednosti na obecnej, regionálnej a národnej úrovni. Na vyjasnenie úloh použite spoluvytváracie workshopy a implementačné plány.

– ZOSÚLADENIE POLITÍK A TRANSPARENTNÉ RIADENIE

- **Osvedčený postup 3 – zosúladenie riadenia s regionálnymi a vnútroštátnymi rámcami a rámcami EÚ**
Zabezpečiť súlad so širšími programami, ako je Zelená dohoda EÚ alebo Akčný plán pre obehové hospodárstvo. Zapojiť sa do platforiem EÚ (napr. BIOEAST, CBE JU) s cieľom dosiahnuť súlad politík a prístup k financovaniu.
- **Osvedčený postup 4 – Zavedenie systémov monitorovania a hodnotenia pre transparentné riadenie**
Zriad'te poradné výbory a používajte kľúčové ukazovatele výkonnosti na usmerňovanie úprav a sledovanie pokroku. Verejne zdieľajte výsledky, aby ste si vybudovali dôveru a umožnili vzájomné učenie medzi regiónmi.

KLÚČOVÉ OTÁZKY PRE ODBORNÍKOV Z PRAXE

- Ako môžem zabezpečiť kontinuitu, koordináciu a zodpovednosť medzi sektormi?
- Sú úlohy jasne definované a sú inštitúcie vybavené na ich efektívne plnenie?
- Ako je náš rámec riadenia prepojený so širšími politickými cieľmi na všetkých úrovniach?
- Sledujeme správne ukazovatele a zdieľame informácie transparentne so všetkými zainteresovanými stranami?



Att utveckla biobaserade planer för bioekonomi: Från vision till handling

Färdplaner pekar ut strategin för omställningen till en biobaserad ekonomi. Effektiva planer främjar deltagande, bygger förtroende och omvandlar strategi till konkret handling.



– INTRESSENTERS ENGAGEMANG OCH MEDSKAPANDE

- **Bästa praxis 1 – Engagera intressenter från början**
Börja tidigt med en inkluderande kartläggning av intressenter och förutsättningar för samverkan. Säkerställ representation från offentliga, privata, akademiska och civilsamhällets aktörer (quadruple helix). Använd deltagande (inkluderande) metoder – Delphi, SWOT, co-design – för att forma en gemensam vision. Detta inkluderar den eller de avsedda konsumentgrupperna.
- **Bästa praxis 2 – Planera kommunikation och uppföljning**
Använd hybridformat och strukturerade återkopplingar för att hålla intressenterna informerade och engagerade. Tvåvägskommunikation (uppiifrån och ned och nedifrån och upp) ökar ägarskapet och förbättrar genomförandet.

– DATAKVALITET OCH IMPLEMENTERINGSVÄG

- **Bästa praxis 5 – Förbättra datakvalitet och informationsflöde**
Använd tillförlitliga, gemensamma datahanteringssystem för att stödja evidensbaserade beslut. Utveckla digitala verktyg, visuella instrumentpaneler och regelbundna rutiner för datadelning mellan intressenter. Se EC Library Guide om bioekonomi.
- **Bästa praxis 6 – Överbrygga policy och genomförande**
Utveckla färdplaner för genomförandet med tydliga tidslinjer och ansvarsområden. Inrätta arbetsgrupper för att koppla samman strategier på hög nivå med åtgärder på fältet.

– KAPACITETSUPPBYGGNAD OCH MEDVETENHET

- **Bästa praxis 3 – Prioritera utbildning och öka medvetenheten**
Genomför kampanjer för att öka medvetenheten och involvera utbildningsinstitutioner för att främja kunskap om biobaserade möjligheter. Använd befintliga digitala plattformar eller verktygslådor för att stödja lärande och uppsökande verksamhet.
 - **Bästa praxis 4 – Aktiviteter för kapacitetsuppbyggnad**
Utvärdera intressenternas behov och leverera skraddarsydd utbildning. Stärk operativa och entreprenöriella färdigheter genom gemensamt lärande och modulära utbildningsformat.
- För bästa praxis 3 och 4, se andra EU-projekts plattformar eller digitala verktygslådor för utbildning och kapacitetsuppbyggnad: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Se EU Agricultural Knowledge and Innovation Systems-AKIS för att främja innovation och kunskap-sutbyte i hela Europa.

VIKTIGA FRÅGOR FÖR ANVÄNDARNA

- Hur kan jag på ett effektivt sätt involvera olika intressenter, säkerställa tydlig kommunikation och främja medskapande och delad äganderätt?
- Hur gör jag det möjligt för intressenterna att förstå, stödja och bidra till en gemensam vision för den biobaserade ekonomin?
- Har jag tillförlitliga, gemensamma datahanteringssystem för den biobaserade ekonomin (datainsamling, analys, rapportering) på plats – och använder intressenterna dem aktivt för att vägleda beslut och förbättringar?
- Hur omvandlar jag strategi till handling – och vem är ansvarig för att göra vad, och när?



Utveckling av hållbara biobaserade affärsmodeller

Hållbara, biobaserade affärsmodeller måste återspegla regionala styrkor, resurser och behov. Affärsmodellens framgång beror på integrationen i värdekedjan, innovation, tillgång till finansiering och marknadsanpassning.



– PLATSBASERAD DESIGN – AFFÄRSMODELLER MED RÖTTERNA I DEN LOKALA VERKLIGHETEN

- **Bästa praxis 1 – Bygg kontextspecifika affärsmodeller**
Utforma modeller som baseras på geografisk analys, tillgänglig biomassa och lokala värdekedjor. Samverka med jordbrukare, små och medelstora företag samt lokala aktörer för att säkerställa relevans och tillämpning. Utvärdera kontinuerligt om affärsmodellen är i linje med och stöder företagets övergripande vision och mål.
- **Bästa praxis 2 – Stärk integrationen av värdekedjan och valorisering av lokala resurser**
Kartlägg hela värdekedjor – från råvaror till slutprodukter – och främja lokal cirkulär användning av resurser. Koppla samman aktörer för att stärka samordningen och öka motståndskraften.

– MÖJLIGGÖRANDE MILJÖ – FINANSIERING, POLICY OCH REPLIKERBARHET

- **Bästa praxis 3 – Säkerställ skalbarhet och flexibilitet genom policy och finansiellt stöd**
Anpassa till regionala/EU-politiska mål och säkra en blandning av offentlig och privat finansiering. Planera för skalbarhet med hjälp av verktyg som TRL/MRL-färdplaner. Investera i förmågan att attrahera medel för att övervinna the Valley of Death.
- **Bästa praxis 4 – Integrera cirkularitet, hållbarhet och social påverkan**
Gör miljömässiga och sociala mål centrala genom att använda konsekvensbedömningar med miljömässiga, sociala och ekonomiska nyckeltal. En helhetssyn på alla effekter – inte bara miljömässiga – är nyckeln till en hållbar uppskalning och till att hantera potentiella negativa effekter.

– INNOVATION OCH MARKNADSDRIVNA METODER

- **Bästa praxis 5 – Utnyttja innovation och teknik för effektivitet och hållbarhet**
Testa ny teknik genom pilotprojekt. Använd digital övervakning, automatisering och partnerskap med forskningsinstitut för att förbättra prestandan.
- **Bästa praxis 6 – Anta en marknadsdriven design och dynamisk anpassningsbarhet för olika scenarier**
Basera modeller på verkliga användarbehov. Segmentera kunder, testa affärsantaganden och använd scenarioplanering för att förbli anpassningsbar på föränderliga marknader.

VIKTIGA FRÅGOR FÖR ANVÄNDARNA

- Vilka unika resurser och värdekedjor definierar min region och vilka är nyckelaktörerna i dessa värdekedjor – och hur kan jag på ett meningsfullt sätt involvera dem i utformningen av denna modell?
- Är min modell i linje med relevanta policyramverk, finansiellt hållbar och tillräckligt flexibel för att kunna skalas upp och anpassas?
- Hur väl svarar min affärsmodell mot verkliga marknadsbehov, och hur integrerar jag innovation och hållbarhet i dess kärna?



Att genomföra en effektiv styrning för regionala bioekonomiska färdplaner

En stark styrning säkerställer en samordnad, transparent och inkluderande förvaltning av bioekonomiska initiativ. Det stöder intressenternas anpassning, ansvarstagande och strategiska samstämmighet.



– SAMVERKANDE OCH INKLUDERANDE STRUKTURER FÖR STYRNING PÅ FLERA NIVÅER

- **Bästa praxis 1 – Särskilda samordningsnav för att stödja samarbete mellan flera aktörer**
Inrätta samordningsnav som kluster eller arbetsgrupper för att hantera och styra genomförandet. Säkerställ långsiktig samordning mellan offentliga, privata, akademiska och civilsamhällsaktörer,
- **Bästa praxis 2 – Definiera tydliga roller och ansvarsområden på alla styrnivåer**
Utveckla Ggemensamt ramverk för styrning som fördelar ansvar på kommunal, regional och nationell nivå. Använd workshops för medskapande och färdplaner för implementering för att klargöra roller.

– POLICYANPASSNING OCH TRANSPARENT STYRNING

- **Bästa praxis 3 – Anpassa styrningen till regionala och nationella ramverk samt EU-ramverk**

Säkerställa samstämmighet med bredare agendor som EU:s gröna giv eller handlingsplanen för den cirkulära ekonomin. Delta i EU:s plattformar (t.ex. BIOEAST, CBE JU) för att få en konsekvent politik och tillgång till finansiering.

- **Bästa praxis 4 – Etablera övervaknings- och utvärderingssystem för transparent styrning**

Inrätta rådgivande kommittéer och använd nyckeltal för att styra justeringar och spåra framsteg. Dela resultat offentligt för att bygga upp förtroende och möjliggöra ömsesidigt lärande mellan regioner.

VIKTIGA FRÅGOR FÖR ANVÄNDARNA

- Hur kan jag säkerställa kontinuitet, samordning och ansvarstagande mellan olika sektorer?
- Är rollerna tydligt definierade och är institutionerna utrustade för att utföra dem på ett effektivt sätt?
- Hur kopplas vårt ramverk för styrning till bredare politiska mål på alla nivåer?
- Följer vi upp rätt indikatorer och delar vi information på ett transparent sätt med alla intressenter?



Desenvolvimento de Blueprints para a economia de base biológica: Da visão à ação

Os Blueprints fornecem uma via estratégica para as transições regionais da economia de base biológica. Blueprints eficazes promovem a participação, criam confiança e transformam a estratégia em ações concretas.



– ENVOLVIMENTO DAS PARTES INTERESSADAS E CO-CRIAÇÃO

- **Boa prática 1 – Envolver as partes interessadas desde o início**
Iniciar cedo o mapeamento e a co-criação inclusivos das partes interessadas. Assegurar a representação dos intervenientes públicos, privados, académicos e da sociedade civil (hélice quádrupla). Utilizar métodos participativos – Delphi, SWOT, co-design – para definir uma visão partilhada. Isto inclui o(s) grupo(s) de consumidores visado(s).
- **Boa prática 2 – Planear a comunicação e o acompanhamento**
Utilizar formatos híbridos e ciclos de feedback estruturados para manter as partes interessadas informadas e comprometidas. A comunicação bidirecional (de cima para baixo e de baixo para cima) aumenta o sentimento de pertença e melhora a implementação.

– QUALIDADE DOS DADOS E VIA DE IMPLEMENTAÇÃO

- **Boa prática 5 – Melhorar a qualidade dos dados e o fluxo de informação**
Utilizar sistemas partilhados e fiáveis de gestão de dados e para apoiar decisões baseadas em dados concretos. Desenvolver ferramentas digitais, painéis de controlo visuais e rotinas regulares de partilha de dados entre as partes interessadas. Consulte o Guia da Biblioteca da CE sobre bioeconomia.
- **Boa prática 6 – Fazer a ponte entre a política e a implementação**
Desenvolver roteiros de implementação com cronogramas e responsabilidades claros. Criar grupos de trabalho para ligar as estratégias de alto nível às ações no terreno.

– REFORÇO DAS CAPACIDADES E SENSIBILIZAÇÃO

- **Boa prática 3 – Dar prioridade à educação e à sensibilização**
Incorporar campanhas de sensibilização e envolver instituições de ensino para promover o conhecimento sobre oportunidades de base biológica. Utilizar plataformas digitais ou conjuntos de ferramentas existentes para apoiar a aprendizagem e a divulgação.
 - **Boa prática 4 – Actividades de reforço das capacidades**
Avaliar as necessidades das partes interessadas e organizar sessões de formação adaptadas. Reforçar as competências operacionais e empreendedoras através da aprendizagem entre pares e de formatos de formação modulares.
- Para as BP 3 e 4, consultar outras plataformas ou conjuntos de ferramentas digitais de outros projectos da UE para educação e reforço de capacidades: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Consulte os Sistemas de Conhecimento e Inovação Agrícola da UE – AKIS para impulsionar os fluxos de inovação e conhecimento em toda a Europa.

QUESTÕES-CHAVE PARA OS PROFISSIONAIS

- Como posso envolver eficazmente diversas partes interessadas, assegurar uma comunicação clara e promover a co-criação e sentimento de pertença partilhado?
- De que forma estou a capacitar as partes interessadas para compreenderem, apoiarem e contribuírem para uma visão partilhada da economia de base biológica?
- Tenho sistemas de gestão de dados fiáveis e partilhados sobre a economia de base biológica (recolha de dados, análise, relatórios) em funcionamento – e as partes interessadas estão a utilizá-los ativamente para orientar decisões e melhorias?
- Como transformar a estratégia em ação – e quem é responsável por fazer o quê, e até quando?



Desenvolvimento de modelos empresariais sustentáveis de base biológica

Os modelos de negócio robustos na bioeconomia devem refletir os pontos fortes, os recursos e as necessidades regionais. O sucesso depende da integração da cadeia de valor, da inovação, do acesso ao financiamento e do alinhamento do mercado.



– DESIGN BASEADO NO LOCAL – MODELOS DE NEGÓCIO ENRAIZADOS NAS REALIDADES LOCAIS

- **Boa prática 1 – Construir modelos de negócio específicos para o contexto**
Conceber modelos baseados na análise territorial, na biomassa disponível e nas cadeias de valor locais. Co-criar com agricultores, PMEs e actores locais para garantir a relevância e a adoção. Avaliar continuamente se o modelo de negócio está alinhado e apoia a visão e os objetivos gerais da empresa.
- **Boa prática 2 – Reforçar a integração da cadeia de valor e a valorização dos recursos locais**
Mapear todas as cadeias de valor, desde as matérias-primas até aos produtos finais, e promover a utilização circular local dos recursos. Ligar os actores para reduzir a fragmentação e aumentar a resiliência.

– AMBIENTE PROPÍCIO – FINANÇAS, POLÍTICA E REPLICABILIDADE

- **Boa prática 3 – Assegurar a escalabilidade e a flexibilidade através de apoio político e financeiro**
Alinhar-se com os objetivos políticos regionais/da UE e assegurar uma combinação de financiamento público e privado. Planear a escalabilidade utilizando ferramentas como os roteiros TRL/MRL. Investir na capacidade de atrair fundos para ultrapassar o vale da morte.
- **Boa prática 4 – Integrar a circularidade, a sustentabilidade e o impacto social**
Tornar os objetivos ambientais e sociais centrais, utilizando avaliações de impacto com KPIs ambientais, sociais e económicos. Uma visão holística de todos os impactos, não apenas ambientais, é fundamental para escalar de forma sustentável e abordar potenciais efeitos negativos.

– INOVAÇÃO E ABORDAGENS ORIENTADAS PARA O MERCADO

- **Boa prática 5 – Tirar partido da inovação e da tecnologia para obter eficiência e sustentabilidade**
Testar novas tecnologias através de projectos-piloto. Utilizar a monitorização digital, a automatização e as parcerias com instituições de investigação para melhorar o desempenho.
- **Boa prática 6 – Adotar uma concepção orientada para o mercado e uma adaptabilidade dinâmica dos cenários**
Basear os modelos nas necessidades reais dos utilizadores. Segmentar os clientes, teste os pressupostos comerciais e utilize o planeamento de cenários para se manter adaptável a mercados em mudança.

QUESTÕES-CHAVE PARA OS PROFISSIONAIS

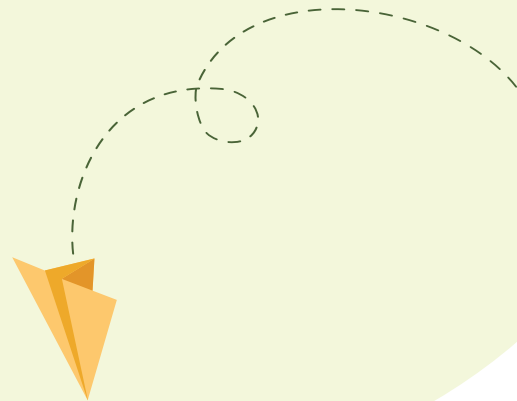
- Que recursos e cadeias de valor únicos definem a minha região e quem são os principais intervenientes nessas cadeias de valor – e como é que os posso envolver de forma significativa na definição deste modelo?
- O meu modelo está alinhado com os quadros políticos relevantes, é financeiramente viável e suficientemente flexível para ser ampliado e adaptado?
- Em que medida é que o meu modelo de negócio responde às necessidades reais do mercado e como é que estou a integrar a inovação e a sustentabilidade no seu núcleo?



Permitir uma governança eficaz

Blueprints regionais de bioeconomia

Uma governança robusta garante uma gestão coordenada, transparente e inclusiva das iniciativas de bioeconomia. Apoia o alinhamento das partes interessadas, a responsabilização e a coerência estratégica.



– ESTRUTURAS DE GOVERNANÇA A VÁRIOS NÍVEIS, COLABORATIVAS E INCLUSIVAS

- **Boa prática 1 – Organismos de coordenação dedicados para apoiar a colaboração entre vários actores**
Estabelecer centros de coordenação, como clusters ou grupos de trabalho, para gerir e orientar a implementação. Assegurar a coordenação a longo prazo entre os atores públicos, privados, académicos e da sociedade civil.
- **Boa prática 2 – Definir funções e responsabilidades claras em todos os níveis de governança**
Co-desenvolver modelos de governança que atribuam responsabilidades a nível municipal, regional e nacional. Utilizar seminários de co-criação e roteiros de implementação para clarificar as funções.

– ALINHAMENTO DAS POLÍTICAS E GOVERNANÇA TRANSPARENTE

- **Boa prática 3 – Alinhar a governança com os modelos regional, nacional e comunitário**
Assegurar a coerência com agendas mais amplas, como o Pacto Ecológico da UE ou o Plano de Ação para a Economia Circular. Participar em plataformas da UE (por exemplo, BIOEAST, CBE JU) para garantir a coerência das políticas e o acesso ao financiamento.
- **Boa prática 4 – Estabelecer sistemas de monitorização e avaliação para uma governança transparente**
Criar comités consultivos e utilizar indicadores-chave de desempenho para orientar os ajustamentos e acompanhar os progressos. Partilhar os resultados publicamente para criar confiança e permitir a aprendizagem entre pares nas regiões.

QUESTÕES-CHAVE PARA OS PROFISSIONAIS

- Como posso assegurar a continuidade, a coordenação e a responsabilidade entre sectores?
- As funções estão claramente definidas e as instituições estão equipadas para as desempenhar eficazmente?
- Como é que o nosso modelo de governança se articula com os objectivos políticos mais amplos a todos os níveis?
- Estamos a acompanhar os indicadores corretos e a partilhar a informação de forma transparente com todas as partes interessadas?

www.biomodel4regions.eu
LinkedIn: Biomodel4Regions



The project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation program under Grant Agreement N°101060476.



Bioekonomikas plānu izstrāde: No vīzijas līdz darbībai

Bioekonomikas attīstības plāni nodrošina stratēģisku virzību reģionu pārejai uz bioresursu balstītu ekonomiku. Efektīvi plāni veicina līdzdalību, vairo uzticēšanos un pārvērš stratēģiju konkrētā rīcībā.



– IEINTERESĒTO PUŠU IESAISTĪŠANA UN KOPRADE

- **1. labākā prakse – Agrīna iesaiste un koprade**
Sāciet jau agrīnā posmā, identificējot un iesaistot ieinteresētās puses kopīgā redzējuma veidošanā. Nodrošiniet pārstāvību no visiem sektoriem: publiskā, privātā, akadēmiskā un pilsoniskās sabiedrības. Izmantojiet līdzdalības metodes – piemēram, Delfi metodi, SVID analīzi un kopprojektēšanu, lai veicinātu sadarbību un iekļautu mērķa grupas.
- **2. labākā prakse – Strukturēta saziņa un turpmākā iesaiste**
Plānojiet skaidru un nepārtrauktu saziņu visā plāna izstrādes un ieviešanas procesā. Izmantojiet hibrīdus formātus (klātienē un tiešsaistē) un ieviesiet strukturētas atgriezeniskās saites mehānismus, lai nodrošinātu regulāru informācijas apriti. Divvirzienu saziņa – gan no augšas uz leju, gan no apakšas uz augšu – stiprina uzticēšanos, palielina iesaisti un uzlabo plāna ieviešanas efektivitāti.

– DATU KVALITĀTE UN ĪSTENOŠANAS CEĻŠ

- **5. labākā prakse – datu kvalitātes un informācijas plūsmas uzlabošana**
Izmantojiet uzticamas, koplietojamas datu pārvaldības sistēmas, lai atbalstītu uz pierādījumiem balstītus lēmumus. Izstrādājiet digitālos rīkus un vizuālos paneļus, kā arī nodrošiniet regulāru datu apmaiņu starp ieinteresētajām pusēm. Skatiet Eiropas Komisijas bibliotēkas rokasgrāmatu par bioekonomiku.
- **6. labākā prakse – politikas un īstenošanas savienošana**
Izstrādājiet īstenošanas plānus ar skaidriem termiņiem un atbildību. Izveidojiet darba grupas, lai sasaistītu augsta līmeņa stratēģijas ar praktiskiem pasākumiem.

– SPĒJU VEIDOŠANA UN INFORMĒTĪBA

- **3. labākā prakse – Izglītības un informētības veicināšanas prioritāte**
Veidojiet izpratnes veidošanas kampaņas un iesaistiet izglītības iestādes, lai veicinātu zināšanas par bioloģiskās izcelsmes iespējām. Izmantojiet esošās digitālās platformas vai rīku komplektus, lai atbalstītu mācīšanos un informācijas izplatīšanu.
- **4. labākā prakse – Kapacitātes stiprināšanas pasākumi**
Novērtējiet ieinteresēto pušu vajadzības un nodrošiniet pielāgotas apmācības. Stipriniet praktiskās un uzņēmējdarbības prasmes, izmantojot savstarpējas mācīšanās un modulārās apmācības formātus.

– **Attiecībā uz 3. un 4. labāko praksi** skatiet arī citu Eiropas Savienības projektu platformas vai digitālo rīku komplektus izglītībai un spēju veidošanai: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Skatiet arī Eiropas Savienības Lauksaimniecības zināšanu un inovāciju sistēmas – AKIS inovāciju un zināšanu plūsmu veicināšanai visā Eiropā.

GALVENIE JAUTĀJUMI PRAKTIĶIEM

- Kā es varu efektīvāk iesaistīt dažādas ieinteresētās puses, nodrošināt skaidru saziņu un veicināt kopradīšanu un līdzdalību?
- Kā es varu ļaut ieinteresētajām pusēm izprast, atbalstīt un veicināt kopīgu bioekonomikas vīziju?
- Vai man šobrīd ir pieejamas uzticamas, koplietojamas bioekonomikas datu pārvaldības sistēmas (datu vākšanai, analīzei, ziņošanai utt.) un vai ieinteresētās puses tās aktīvi izmanto, lai pieņemtu lēmumus un veiktu uzlabojumus?
- Kā es varu stratēģiju pārvērst darbībā – kas par ko ir atbildīgs? Kādi ir izpildes termiņi?



Ilgtspējīgu uz bioloģiskiem resursiem balstītu uzņēmējdarbības modeļu izstrāde

Stabiliem bioekonomikas uzņēmējdarbības modeļiem ir jāatspoguļo reģionālās priekšrocības, resursi un vajadzības. Panākumi ir atkarīgi no vērtību ķēdes integrācijas, inovācijām, finansējuma pieejamības un tirgus saskaņošanas.



– VIETĀ BALSTĪTS DIZAINS – UZŅĒMĒJDARBĪBAS MODEĻI, KAS BALSTĪTI VIETĒJĀS VAJADZĪBĀS UN IESPĒJĀS

- **1. labākā prakse – Izveidot kontekstam pielāgotus uzņēmējdarbības modeļus**
Izstrādājat modeļus, pamatojoties uz teritoriālo analīzi, pieejamo biomasu un vietējām vērtību ķēdēm. Veidojiet kopā ar lauksaimniekiem, mazajiem un vidējiem uzņēmējiem un vietējiem dalībniekiem, lai nodrošinātu atbilstību un pieņemšanu. Regulāri pārskatiet, vai modelis atbilst uzņēmuma vīzijai un mērķiem.
- **2. labākā prakse – Stiprināt vērtību ķēdes integrāciju un vietējo resursu atgūšanu no atkritumiem**
Kartējiet visas vērtību ķēdes – no izejvielām līdz galaproduktiem – un veiciniet vietējo resursu aprites izmantošanu. Veidojiet sadarbību starp dalībniekiem, lai samazinātu sadrumstalotību un stiprinātu sistēmas noturību.

– VEICINOŠĀ VIDE – FINANCES, POLITIKA UN ATKĀRTOJAMĪBA

- **3. labākā prakse – Nodrošināt mērogojamību un elastīgumu, izmantojot politikas un finansiālo atbalstu**
Saskaņot ar reģionālās/Eiropas Savienības politikas mērķiem un nodrošināt publiskā un privātā finansējuma apvienojumu. Plānojiet mērogojamību, izmantojot tādus instrumentus kā tehnoloģiju gatavības līmeņa / ražošanas gatavības līmeņa ceļveži. Ieguldiet līdzekļus, lai spētu piesaistīt finansējumu un pārvarētu sākotnējās attīstības riskus jeb tā saukto "nāves ieleju".
- **4. labākā prakse – Aprites, ilgtspējas un sociālās ietekmes iekļaušana**
Padariet vides un sociālos mērķus par centrālo virzītājspēku, izmantojot ietekmes novērtējumus, kuros iekļauti vides, sociālie un ekonomiskie galvenie snieguma rādītāji. Visaptverošs skatījums uz visu veidu ietekmi – ne tikai uz vidi – ir būtisks priekšnosacījums ilgtspējīgai darbības paplašināšanai un iespējamo negatīvo seku novēršanai.

– INOVĀCIJAS UN TIRGUS VIRZĪTAS PIEEJAS

- **5. labākā prakse – Inovāciju un tehnoloģiju izmantošana efektivitātei un ilgtspējai**
Izmēģiniet jaunas tehnoloģijas, izmantojot izmēģinājuma projektus. Izmantojiet digitālo uzraudzību, automatizāciju un partnerību ar pētniecības iestādēm, lai uzlabotu veikspēju.
- **6. labākā prakse – Veidot modeli, kas atbilst tirgus vajadzībām**
Balstiet modeļus uz reālām lietotāju vajadzībām. Segmentējiet klientus, pārbaudiet uzņēmējdarbības pieņēmumus un izmantojiet scenāriju plānošanu, lai saglabātu pielāgošanās spēju mainīgajos tirgos.

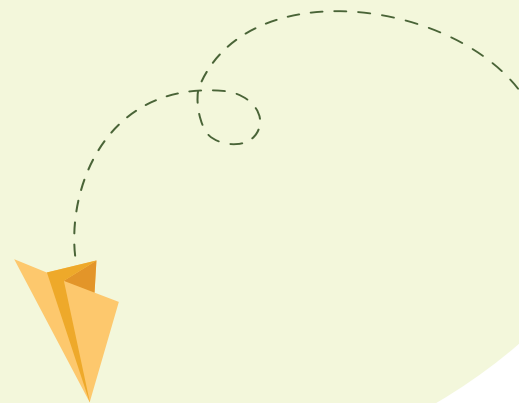
GALVENIE JAUTĀJUMI PRAKTIĶĒM

- Kādi unikāli resursi un vērtību ķēdes raksturo manu reģionu un kas ir šo vērtību ķēžu galvenie dalībnieki, un kā es varu tos jēgpilni iesaistīt šī modeļa veidošanā?
- Vai mans modelis ir saskaņots ar attiecīgajām politikas nostādnēm, finansiāli dzīvotspējīgs un pietiekami elastīgs, lai to varētu paplašināt un pielāgot?
- Cik labi mans uzņēmējdarbības modelis atbilst reālajām tirgus vajadzībām un kā es integrēju inovācijas un ilgtspēju tā pamatā?



Efektīvas reģionālās bioekonomikas plānu pārvaldības nodrošināšana

Stingra pārvaldība nodrošina koordinētu, pārredzamu un iekļaujošu bioekonomikas iniciatīvu vadību. Tā veicina ieinteresēto pušu saskaņošanu, atbildību un stratēģisko saskaņotību.



– SADARBĪGAS UN IEKĻAUJOŠAS DAUDZLĪMEŅU PĀRVALDĪBAS STRUKTŪRAS

- **1. labākā prakse – Īpašas koordinējošās struktūras, kas atbalsta daudzu dalībnieku sadarbību**
Izveidojiet koordinējošus centrus, piemēram, klasterus vai darba grupas, lai efektīvi pārraudzītu un virzītu īstenošanu. Nodrošiniet ilgtermiņa koordināciju starp valsts, privātā, akadēmiskā un pilsoniskās sabiedrības sektora dalībniekiem.
- **2. labākā prakse – Skaidri definēt funkcijas un pienākumus visos pārvaldības līmeņos**
Kopīgi izstrādājiet pārvaldības sistēmas, kas nosaka atbildību pašvaldību, reģionālā un valsts līmenī. Funkciju precizēšanai izmantojiet kopraides seminārus un detalizētus īstenošanas ceļvežus.

– POLITIKAS SASKAŅOŠANA UN PĀRREDZAMA PĀRVALDĪBA

- **3. labākā prakse – Pārvaldības saskaņošana ar reģionālo, valsts un Eiropas Savienības regulējumu**
Nodrošiniet saskaņotību ar plašākām programmām, piemēram, Eiropas Savienības Zaļo darījumu vai Aprites ekonomikas rīcības plānu. Iesaistīties Eiropas Savienības platformās (piemēram, BIOEAST, CBE JU), lai panāktu politikas konsekveni un piekļuvi finansējumam.
- **4. labākā prakse – Izveidot uzraudzības un novērtēšanas sistēmas pārredzamai pārvaldībai**
Izveidojiet padomdevēju komitejas un izmantojiet galvenos rezultātīvos rādītājus, lai vadītu korekcijas un sekotu līdzi progresam. Nodrošiniet publisku rezultātu apmaiņu, lai stiprinātu uzticību un veicinātu savstarpēju mācīšanos starp reģioniem

GALVENIE JAUTĀJUMI PRAKTIĒM

- Kā es varu nodrošināt nepārtrauktu koordināciju un skaidru atbildību starp dažādām nozarēm?
- Kā mūsu pārvaldības sistēma ir saistīta ar plašākiem politikas mērķiem visos līmeņos?
- Vai mēs uzraugām būtiskākos rādītājus un pārredzami dalāmies ar informāciju ar visām iesaistītajām pusēm?



Vývoj plánů bioekonomiky: od vize k činům

Plány poskytují strategickou cestu pro přechod na regionální bioekonomiku. Účinné plány podporují účast, budují důvěru a mění strategii v konkrétní kroky.

– ZAPOJENÍ ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A SPOLUVYTVÁŘENÍ

- **Osvědčený postup 1 – Zapojte zúčastněné strany od samého začátku**
Začněte včas s inkluzivním mapováním a společným vytvářením zainteresovaných stran. Zajistěte zastoupení veřejných, soukromých a akademických subjektů a občanské společnosti (quadruple helix). Využijte participativních metod – Delphi, SWOT, co-design – k vytvoření společné vize. To zahrnuje i zamýšlenou skupinu (skupiny) spotřebitelů.
- **Osvědčený postup 2 – Komunikace a následná opatření**
Využívejte hybridní formáty a strukturované smyčky zpětné vazby, abyste zainteresované strany informovali a zavázali je. Obousměrná komunikace (shora dolů a zdola nahoru) zvyšuje odpovědnost a zlepšuje implementaci.

– KVALITA DAT A ZPŮSOB PROVÁDĚNÍ

- **Osvědčený postup 5 – Zlepšení kvality dat a toku informací**
Používejte spolehlivé, sdílené systémy správy dat na podporu rozhodování založeného na důkaze. Vytvořte digitální nástroje, vizuální přehledy a pravidelné sdílení dat mezi zúčastněnými stranami. Viz Průvodce knihovnou EK o bioekonomice.
- **Osvědčený postup 6 – Propojení politiky a provádění**
Vypracujte prováděcí plány s jasným časovým rozvrhem a odpovědností. Vytvořte pracovní skupiny, které propojí strategie na vysoké úrovni s opatřeními v praxi.



– BUDOVÁNÍ KAPACIT A INFORMOVANOST

- **Osvědčený postup 3 – Upřednostněte vzdělávání a zvyšování povědomí o problematice**
Zahrňte osvětové kampaně a zapojte vzdělávací instituce, abyste podpořili znalosti o možnostech založených na biologických zdrojích. Využívejte stávající digitální platformy nebo sady nástrojů na podporu vzdělávání a osvěty.
 - **Osvědčený postup č. 4 – Budování kapacit**
Vyhodnoťte potřeby zúčastněných stran a poskytněte jim školení na míru. Posilujte provozní a podnikatelské dovednosti prostřednictvím vzájemného učení a modulárních formátů školení.
- **Pro BP 3 a 4** viz platformy jiných projektů EU nebo digitální sady nástrojů pro vzdělávání a budování kapacit: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Viz Zemědělské znalostní a inovační systémy EU-AKIS pro posílení inovací a znalostních toků v Evropě.

KLÍČOVÉ OTÁZKY PRO ODBORNÍKY Z PRAXE

- Jak mohu účinně zapojit různé zúčastněné strany, zajistit jasnou komunikaci a podpořit spoluvytváření a sdílené vlastnictví?
- Jak umožňuji zúčastněným stranám pochopit, podpořit a přispět ke společné vizi biohospodářství?
- Mám zavedené spolehlivé, sdílené systémy správy dat o biohospodářství (sběr dat, analýza, podávání zpráv) – a využívají je zúčastněné strany aktivně k rozhodování a zlepšování?
- Jak přeměnit strategii v akci – a kdo je zodpovědný za to, co a do kdy má udělat?



Rozvoj udržitelných obchodních modelů založených na bioproduktech

Robustní obchodní modely biohospodářství musí odrážet regionální silné stránky, zdroje a potřeby. Úspěch závisí na integraci hodnotového řetězce, inovací, přístupu k financování a sladění s trhem.



– MÍSTNĚ ORIENTOVANÝ DESIGN – OBCHODNÍ MODEL Y ZAKOŘENĚNÉ V MÍSTNÍ REALITĚ

- **Osvědčený postup č. 1 – Vytvářejte obchodní modely specifické pro daný kontext**
Navrhněte modely založené na analýze území, dostupné biomase a místních hodnotových řetězcích. Spolupracujte se zemědělci, malými a středními podniky a místními aktéry, abyste zajistili relevanci a přijetí. Průběžně vyhodnocujte, zda je obchodní model v souladu s celkovou vizí a cíli podniku a zda je podporuje.
- **Osvědčený postup 2 – Posílení integrace hodnotového řetězce a zhodnocování místních zdrojů**
Zmapujte celé hodnotové řetězce – od surovin až po konečné produkty – a podpořte místní oběhové využívání zdrojů. Propojte aktéry, abyste snížili roztržitost a zvýšili odolnost.

– PODPŮRNÉ PROSTŘEDÍ – FINANCE, POLITIKA A REPLIKOVATELNOST

- **Osvědčený postup 3 – Zajistit škálovatelnost a flexibilitu prostřednictvím politické a finanční podpory**
Sladění s cíli regionální politiky/EU a zajištění kombinace veřejného a soukromého financování. Plánujte škálovatelnost pomocí nástrojů, jako jsou cestovní mapy TRL/MRL. Investujte do schopnosti přilákat finanční prostředky, abyste překonali údolí smrti.
- **Osvědčený postup 4 – Zapojení oběhového hospodářství, udržitelnosti a sociálního dopadu**
Učiňte environmentální a sociální cíle ústředními a používejte hodnocení dopadů s environmentálními, sociálními a ekonomickými klíčovými ukazateli výkonnosti. Holistický pohled na všechny dopady – nejen na životní prostředí – je klíčem k udržitelnému škálování a řešení potenciálních negativních dopadů.

– INOVACE A PŘÍSTUPY ŘÍZENÉ TRHEM

- **Osvědčený postup 5 – Využití inovací a technologií pro efektivitu a udržitelnost**
Testujte nové technologie prostřednictvím pilotních projektů. Využívejte digitální monitorování, automatizaci a partnerství s výzkumnými institucemi ke zlepšení výkonnosti.
- **Osvědčený postup č. 6 – Přijměte tržně orientovaný návrh a dynamickou přizpůsobivost scénářů**
Vycházejte při tvorbě modelů z reálných potřeb uživatelů. Segmentujte zákazníky, testujte obchodní předpoklady a používejte plánování scénářů, abyste zůstali přizpůsobiví měnícím se trhům.

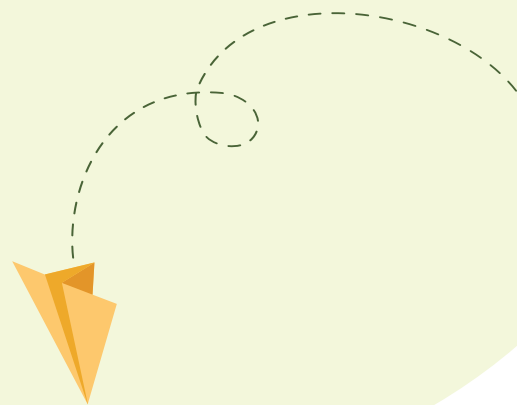
KLÍČOVÉ OTÁZKY PRO ODBORNÍKY Z PRAXE

- Jaké jedinečné zdroje a hodnotové řetězce definují můj region a kdo jsou klíčoví aktéři v těchto hodnotových řetězcích – a jak je mohu smysluplně zapojit do utváření tohoto modelu?
- Je můj model v souladu s příslušnými politickými rámci, finančně životaschopný a dostatečně flexibilní, aby se mohl rozšířit a přizpůsobit?
- Jak dobře můj obchodní model reaguje na skutečné potřeby trhu a jak do jeho podstaty začleňuji inovace a udržitelnost?



Umožnění účinné správy pro regionální plány bioekonomiky

Silná správa zajišťuje koordinované, transparentní a inkluzivní řízení iniciativ v oblasti biohospodářství. Podporuje sladění zainteresovaných stran, odpovědnost a strategickou soudržnost.



– VÍCEÚROVŇOVÉ ŘÍDICÍ STRUKTURY ZALOŽENÉ NA SPOLUPRÁCI A INKLUZI

- **Osvědčený postup 1 – Specializované koordinační orgány na podporu spolupráce více aktérů**
Zřízení koordinačních center, jako jsou klustry nebo pracovní skupiny, které budou řídit a usměrňovat provádění. Zajistěte dlouhodobou koordinaci mezi veřejnými, soukromými, akademickými a občanskými subjekty.
- **Osvědčený postup 2 – Definujte jasné role a odpovědnosti na různých úrovních řízení**
spoluvytvářet rámce řízení, které přidělují odpovědnost na obecní, regionální a celostátní úrovni. K vyjasnění rolí používejte workshopy pro spoluvytváření a prováděcí plány.

– SLADĚNÍ POLITIK A TRANSPARENTNÍ ŘÍZENÍ

- **Osvědčený postup č. 3 – Sladění řízení s regionálními a národními rámci a s rámci EU**
Zajistit soudržnost s širšími agendami, jako je Zelená dohoda EU nebo Akční plán pro oběhové hospodářství. Zapojení do platform EU (např. BIOEAST, CBE JU) pro zajištění konzistentnosti politik a přístupu k financování.
- **Osvědčený postup č. 4 – Zavedení systémů monitorování a hodnocení pro transparentní správu a řízení**
Zřizujte poradní výbory a používejte klíčové ukazatele výkonnosti k usměrňování úprav a sledování pokroku. Veřejně sdílejte výsledky, abyste si vybudovali důvěru a umožnili vzájemné učení mezi regiony.

KLÍČOVÉ OTÁZKY PRO ODBORNÍKY Z PRAXE

- Jak zajistit kontinuitu, koordinaci a odpovědnost napříč odvětvími?
- Jsou jasné definovány role a jsou instituce vybaveny k jejich efektivnímu plnění?
- Jak je náš rámec řízení propojen s širšími politickými cíli na všech úrovních?
- Sledujeme správné ukazatele a sdílíme informace transparentně se všemi zúčastněnými stranami?



Elaborarea planurilor pentru economia bazată pe bio: De la viziune la acțiune

Planurile oferă o cale strategică pentru tranzițiile regionale în domeniul bioeconomiei. Proiectele eficiente încurajează participarea, creează încredere și transformă strategia în acțiuni concrete.



– IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE ȘI CO-CREAREA

- **Cea mai bună practică 1 – Implicarea părților interesate de la început**
Începeți din timp cu cartografierea incluzivă a părților interesate și co-crearea. Asigurați reprezentarea actorilor din mediul public, privat, academic și cel al societății civile (elice cvadruplă). Utilizați metode participative – Delphi, SWOT, coproiectare – pentru a contura o viziune comună. Aceasta include grupul (grupurile) de consumatori vizat(e).
- **Cea mai bună practică 2 – Planificați comunicarea și urmărirea**
Utilizați formate hibride și bucle de feedback structurate pentru a menține părțile interesate informate și angajate. Comunicarea bidirecțională (de sus în jos și de jos în sus) sporește implicarea și îmbunătățește punerea în aplicare.

– CALITATEA DATELOR ȘI CALEA DE IMPLEMENTARE

- **Cea mai bună practică 5 – Îmbunătățirea calității datelor și a fluxului de informații**
Utilizați sisteme fiabile și partajate de gestionare a datelor pentru a sprijini deciziile bazate pe dovezi. Dezvoltați instrumente digitale, tablouri de bord vizuale și obiceiuri de partajare regulată a datelor între părțile interesate. A se vedea Ghidul bibliotecii CE privind bioeconomia.
- **Cea mai bună practică 6 – Crearea unei punți între politică și implementare**
Elaborați foi de parcurs pentru implementare cu termene și responsabilități clare. Înființați grupuri de lucru pentru a face legătura între strategiile la nivel înalt și acțiunile pe teren.

– CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR ȘI SENSIBILIZAREA

- **Cea mai bună practică 3 – Prioritizarea educației și a sensibilizării**
Organizați campanii de sensibilizare și implicați instituțiile de învățământ pentru a promova cunoștințele privind oportunitățile bazate pe bio. Utilizați platformele digitale sau seturile de instrumente existente pentru a sprijini învățarea și sensibilizarea.
- **Cea mai bună practică 4 – Activități de consolidare a capacităților**
Evaluarea nevoilor părților interesate și organizarea de sesiuni de formare adaptate acestora. Consolidarea competențelor operaționale și antreprenoriale prin învățare reciprocă și formate modulare de formare.

– Pentru **Cea mai bună practică 3 și 4**, a se vedea platformele altor proiecte UE sau seturile de instrumente digitale pentru educație și consolidarea capacităților: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. A se vedea Sistemele UE de cunoaștere și inovare în domeniul agriculturii – AKIS pentru stimularea inovării și a fluxurilor de cunoștințe în întreaga Europă.

ÎNTREBĂRI-CHEIE PENTRU PRACTICIENI

- Cum pot să implic eficient diverse părți interesate, să asigur o comunicare clară și să încurajez co-crearea și proprietatea comună?
- Cum le permit părților interesate să înțeleagă, să sprijine și să contribuie la o viziune comună asupra economiei bazate pe bio?
- Dispun de sisteme fiabile și partajate de gestionare a datelor privind economia bazată pe bio (colectare de date, analiză, raportare) – și părțile interesate le utilizează în mod activ pentru a orienta deciziile și îmbunătățirile?
- Cum transform strategia în acțiune – și cine este responsabil pentru a face ce și până când?



Dezvoltarea de modele de afaceri sustenabile bazate pe bio

Modelele de afaceri solide din domeniul bioeconomiei trebuie să reflecte punctele forte, resursele și nevoile regionale. Succesul depinde de integrarea lanțului valoric, de inovare, de accesul la finanțare și de alinierea la piață.



– DESIGN BAZAT PE LOC – MODELE DE AFACERI ÎNRĂDĂCINATE ÎN REALITĂȚILE

- **Cea mai bună practică 1 – Crearea de modele de afaceri specifice contextului**
Proiectați modele bazate pe analiza teritorială, biomasa disponibilă și lanțurile valorice locale. Co-creați-le împreună cu fermierii, IMM-urile și actorii locali pentru a asigura relevanța și adoptarea. Evaluați în permanență dacă modelul de afaceri se aliniază și sprijină viziunea și obiectivele generale ale întreprinderii.
- **Cea mai bună practică 2 – Consolidarea integrării lanțului valoric și a valorificării resurselor locale**
Cartografiați întregul lanț valoric – de la materii prime la produse finite – și promovați utilizarea circulară locală a resurselor. Conectați actorii pentru a reduce fragmentarea și a crește reziliența.

– MEDIUL FAVORABIL – FINANȚARE, POLITICĂ ȘI REPLICABILITATE

- **Cea mai bună practică 3 – Asigurarea scalabilității și flexibilității prin sprijin politic și financiar**
Aliniați-vă cu obiectivele politice regionale/UE și asigurați o combinație de finanțare publică și privată. Planificați scalabilitatea utilizând instrumente precum foile de parcurs TRL/MRL. Investiți în capacitatea de a atrage fonduri pentru a depăși valea morții.
- **Cea mai bună practică 4 – Integrarea circularității, durabilității și impactului social**
Puneți în centrul atenției obiectivele sociale și de mediu, utilizând evaluări ale impactului cu indicatori-cheie de mediu, sociali și economici. O viziune holistică a tuturor impacturilor – nu doar a celor de mediu – este esențială pentru extinderea sustenabilă și abordarea potențialelor efecte negative.

– INOVARE ȘI ABORDĂRI ORIENTATE CĂTRE PIAȚĂ

- **Cea mai bună practică 5 – Valorificarea inovației și a tehnologiei pentru eficiență și durabilitate**
Testați noile tehnologii prin proiecte pilot. Utilizați monitorizarea digitală, automatizarea și parteneriatele cu instituțiile de cercetare pentru a îmbunătăți performanța.
- **Cea mai bună practică 6 – Adoptarea unei concepții bazate pe piață și adaptabilitate prin scenarii dinamice**
Bazați modelele pe nevoile reale ale utilizatorilor. Segmentați clienții, testați ipotezele de afaceri și utilizați planificarea prin scenarii pentru a rămâne adaptabili în piețe în schimbare.

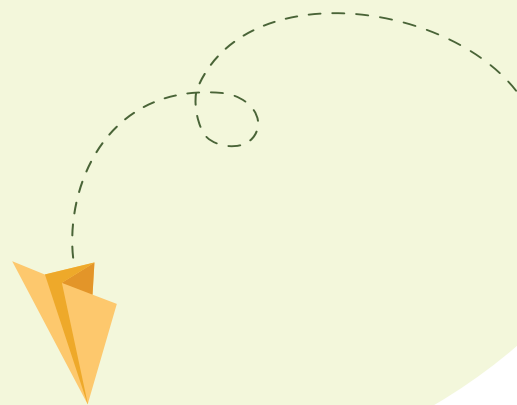
ÎNTREBĂRI – CHEIE PENTRU PRACTICIENI

- Ce resurse și lanțuri valorice unice definesc regiunea mea și cine sunt actorii-cheie din aceste lanțuri valorice – și cum îi pot implica în mod semnificativ în fasonarea acestui model?
- Modelul meu este aliniat la cadrele de politică relevante, este viabil din punct de vedere financiar și suficient de flexibil pentru a putea fi extins și adaptat?
- Cât de bine răspunde modelul meu de afaceri la nevoile reale ale pieței și cum integrez inovarea și durabilitatea în nucleul său?



Facilitarea unei guvernante eficiente pentru planurile regionale de bioeconomie

O guvernanta puternica asigura gestionarea coordonata, transparenta si favorabila incluziunii a initiativelor din domeniul bioeconomiei. Aceasta sprijina alinierea partilor interesate, responsabilitatea si coerența strategică.



– STRUCTURI DE GUVERNANȚĂ PE MAI MULTE NIVELURI, COLABORATIVE ȘI INCLUZIVE

- **Cea mai bună practică 1 – Organisme de coordonare dedicate pentru a sprijini colaborarea între mai mulți actori**
Înființarea de centre de coordonare, cum ar fi clusterelor sau grupurile operative, pentru a gestiona și orienta implementarea. Asigurați coordonarea pe termen lung între actorii din mediul public, privat, academic și cel al societății civile.
- **Cea mai bună practică 2 – Definirea clară a rolurilor și responsabilităților la toate nivelurile de guvernanta**
Elaborarea în comun a cadrelor de guvernanta care atribuie responsabilități la nivel municipal, regional și național. Utilizați ateliere de co-creare și foi de parcurs pentru implementare pentru a clarifica rolurile.

– ALINIAREA POLITICILOR ȘI GUVERNANȚA TRANSPARENTĂ

- **Cea mai bună practică 3 – Alinierea guvernantei cu cadrele regionale, naționale și ale UE**
Asigurarea coerenței cu agende mai ample, precum Green Deal sau Planul de acțiune privind economia circulară al UE. Implicarea în platformele UE (de exemplu, BIOEAST, CBE JU) pentru coerența politicilor și accesul la finanțare.
- **Cea mai bună practică 4 – Instituirea de sisteme de monitorizare și evaluare pentru o guvernanta transparentă**
Înființați comitete consultative și utilizați indicatori cheie de performanță pentru a orienta ajustările și a urmări progresul. Împărtășiți public rezultatele pentru a consolida încrederea și a permite învățarea reciprocă între regiuni.

ÎNTREBĂRI – CHEIE PENTRU PRACTICIENI

- Cum pot asigura continuitatea, coordonarea și responsabilitatea între sectoare?
- Rolurile sunt clar definite, iar instituțiile sunt echipate pentru a le îndeplini în mod eficient?
- Cum se leagă cadrul nostru de guvernanta de obiectivele politice mai largi la toate nivelurile?
- Urmărim indicatorii potriviți și împărtășim informațiile în mod transparent cu toate părțile interesate?



Разработване на планове за икономика на биологична основа:

От визия към действие

Стратегиите предоставят стратегически път за регионална трансформация към биоикономика. Ефективните планове стимулират участието, изграждат доверие и трансформират стратегиите в конкретни действия.



– АНГАЖИРАНЕ НА СТЕЙКХОЛДЕРИ И СЪВМЕСТНО СЪЗДАВАНЕ

- **Най-добра практика 1 - Ранно включване на заинтересованите страни**
Започнете с инклузивно картографиране на стейкхолдери и съвместно проектиране. Осигурете представителство на публични, частни, академични и граждански участници (четворна хеликс). Прилагайте participatory методи (Делфи, SWOT, co-design) за формиране на споделена визия, включително с крайните потребители.
- **Най-добра практика 2 - Планиране на комуникацията и проследяване**
Използвайте хибридни формати и структурирани механизми за обратна връзка. Двупосочната комуникация (top-down и bottom-up) повишава ангажираността и ефективността на изпълнението.

– КАЧЕСТВО НА ДАННИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

- **Най-добра практика 5 - Подобряване на данните**
Прилагайте надеждни системи за управление на данни. Разработвайте дигитални инструменти и визуални dashboards.
- **Най-добра практика 6 - Връзка между политики и изпълнение**
Създавайте implementation roadmaps с ясни срокове. Формирайте работни групи за свързване на стратегии с теренни действия.

– ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТИ И ОСВЕДОМЕНОСТ

- **Най-добра практика 3 - Образование и повишаване на осведомеността**
Интегрирайте информационни кампании и включете образователни институции. Използвайте съществуващи дигитални платформи за обучение и разпространение.
- **Най-добра практика 4 - Дейности за развитие на капацитети**
Анализирайте нуждите на стейкхолдерите и провеждайте целеви обучения. Развивайте оперативни и предприемачески умения чрез peer-to-peer обучение.

– **За БП 3 и 4:** Използвайте ресурси от EU проекти: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, SCALE-UP. Вижте Европейската селскостопанска иновационна система AKIS

КЛЮЧОВИ ВЪПРОСИ

- Как да ангажирам ефективно разнородни стейкхолдери?
- Разполагам ли с ефективни системи за управление на данни?
- Как да трансформирам стратегията в конкретни стъпки?



Разработване на устойчиви бизнес модели за биоикономика

Устойчивите бизнес модели в биоикономиката трябва да отразяват регионалните предимства, ресурси и потребности. Успехът зависи от интеграцията в стойностните вериги, иновациите, достъпа до финансиране и пазарната ориентация.



– ЛОКАЛНО БАЗИРАНО ПРОЕКТИРАНЕ - БИЗНЕС МОДЕЛИ, СВЪРЗАНИ С РЕГИОНАЛНИТЕ РЕАЛНОСТИ

- **Най-добра практика 1 - Създаване на контекстуални бизнес модели**
Разработвайте модели на базата на териториален анализ, налична биомаса и местни стойностни вериги. Реализирайте съвместно проектиране със земеделски производители, МСП и местни участници. Редовно проверявайте съответствието с цялостната визия на предприятието.
- **Най-добра практика 2 - Укрепване на стойностните вериги и използване на местни ресурси**
Картографирайте пълните стойностни вериги (от суровини до крайни продукти) и насърчавайте кръговата икономика. Подсилвайте връзките между участниците за намаляване на фрагментацията.

– ПОДХОДЯЩА СРЕДА - ФИНАНСИРАНЕ, ПОЛИТИКИ И ВЪЗПРОИЗВОДИМОСТ

- **Най-добра практика 3 - Осигуряване на мащабируемост и адаптивност**
Съобразявайте се с европейските и регионални политики. Комбинирайте публични и частни финансиращи механизми. Използвайте TRL/MRL пътни карти. Развивайте стратегии за преодоляване на "финансовата долина".
- **Най-добра практика 4 - Вграждане на кръгова икономика и социално въздействие**
Интегрирайте екологични и социални критерии чрез KPI системи. Прилагайте холистичен подход към всички аспекти на устойчивост.

– ИНОВАЦИИ И ПАЗАРНО ОРИЕНТИРАНИ ПОДХОДИ

- **Най-добра практика 5 - Приложение на иновации и технологии**
Тествайте нови технологии чрез пилотни инициативи. Използвайте дигитални инструменти и партньорства с научни институти.
- **Най-добра практика 6 - Пазарно ориентиран дизайн**
Базирайте решенията на реални потребителски нужди. Прилагайте сценарно планиране за повишаване на адаптивността.

КЛЮЧОВИ ВЪПРОСИ

- Как да идентифицирам и включаюм ключовите участници в региона?
- Как да гарантирам финансова устойчивост и съответствие с политиките?
- Как да интегрирам иновациите и устойчивостта в бизнес модела?



Създаване на условия за ефективно управление на регионалните планове за биоикономика

Силното управление осигурява координирано, прозрачно и приобщаващо ръководство на инициативите в областта на биоикономиката. То подпомага съгласуването между заинтересованите страни, отчетността и стратегическата съгласуваност.

– СТРУКТУРИ ЗА СЪВМЕСТНО И ПРИОБЩАВАЩО МНОГОСТЕПЕННО УПРАВЛЕНИЕ

- **Най-добра практика 1 – Специализирани координационни органи в подкрепа на многостранното сътрудничество**
Създавайте координационни центрове като клъстери или работни групи, които да управляват и насочват изпълнението. Осигурявайте дългосрочна координация между участниците от публичния сектор, частния сектор, академичните среди и гражданското общество.
- **Най-добра практика 2 – Определяне на ясни роли и отговорности на различните нива на управление**
Разработвайте съвместно управленски рамки, които разпределят отговорностите на общинско, регионално и национално ниво. Използвайте семинари за съвместно създаване и пътни карти за изпълнение, за да изясните ролите.

– СЪГЛАСУВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И ПРОЗРАЧНО УПРАВЛЕНИЕ

- **Най-добра практика 3 – Привеждане на управлението в съответствие с регионалните, националните и европейските рамки**
Осигурявайте съгласуваност с по-широки програми, като Зелената сделка на ЕС или Плана за действие за кръгова икономика. Участвайте в платформите на ЕС (напр. BIOEAST, CBE JU), за да постигнете съгласуваност на политиките и достъп до финансиране.
- **Най-добра практика 4 – Създаване на системи за мониторинг и оценка за прозрачно управление**
Създавайте консултативни комитети и използвайте ключови показатели за ефективност, за да насочвате корекциите и да проследявате напредъка. Споделяйте публично резултатите, за да изградите доверие и да насърчите взаимно обучение между регионите.

КЛЮЧОВИ ВЪПРОСИ ЗА ПРАКТИКУВАЩИТЕ

- Как мога да осигуря приемственост, координация и отчетност в различните сектори? Ясно ли са определени ролите и разполагат ли институциите с капацитет да ги изпълняват ефективно?
- Как нашата рамка за управление се свързва с по-широките цели на политиката на всички равнища?
- Проследяваме ли правилните показатели и споделяме ли информацията по прозрачен начин с всички заинтересовани страни?



Razvijanje planova za biogospodarstvo: Od vizije do djelovanja

Planovi aktivnosti nude strateški put za regionalne tranzicije prema biogospodarstvu. Učinkoviti planovi potiču sudjelovanje, izgrađuju povjerenje i pretvaraju strategiju u konkretne akcije.



– UKLJUČIVANJE DIONIKA I ZAJEDNIČKO STVARANJE

- **Najbolja praksa 1 – Uključite dionike od samog početka**
Počnite rano s inkluzivnim mapiranjem dionika i zajedničkim stvaranjem. Osigurajte zastupljenost javnog, privatnog, akademskog i civilnog sektora (četverostruka spirala). Koristite participativne metode – Delphi, SWOT, zajednički dizajn – kako biste oblikovali zajedničku viziju. To uključuje i ciljane skupine potrošača.
- **Najbolja praksa 2 – Planirajte komunikaciju i praćenje**
Koristite hibridne formate i strukturirane povratne petlje kako biste dionike informirali i angažirali. Dvosmjerna komunikacija (odozgo prema dolje i obrnuto) povećava vlasništvo i poboljšava provedbu.

– KVALITETA PODATAKA I PUT IMPLEMENTACIJE

- **Najbolja praksa 5 – Poboljšanje kvalitete podataka i protoka informacija**
Koristite pouzdane, zajedničke sustave za upravljanje podacima radi donošenja odluka temeljenih na dokazima. Razvijajte digitalne alate, vizualne nadzorne ploče i rutine za redovitu razmjenu podataka među dionicima. Pogledajte Vodič knjižnice EK o biogospodarstvu.
- **Najbolja praksa 6 – Povezivanje politike i implementacije**
Razvijte planove implementacije s jasnim vremenskim okvirima i odgovornostima. Osnujte radne skupine koje povezuju visoke strategije s akcijama na terenu.

– IZGRADNJA KAPACITETA I PODIZANJE SVIJESTI

- **Najbolja praksa 3 – Prioritet dajte obrazovanju i podizanju svijesti**
Uključite kampanje za podizanje svijesti i surađujte s obrazovnim institucijama radi promicanja znanja o mogućnostima biogospodarstva. Koristite postojeće digitalne platforme ili alate za učenje i informiranje.
- **Najbolja praksa 4 – Aktivnosti izgradnje kapaciteta**
Procijenite potrebe dionika i osigurajte prilagođene obuke. Ojačajte operativne i poduzetničke vještine putem razmjene znanja i modularnih oblika obuke.

– Za NP 3 i 4 pogledajte platforme ili digitalne alate za obrazovanje i izgradnju kapaciteta drugih EU projekata: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Pogledajte AKIS sustav za poticanje inovacija i protok znanja u Europi.

KLJUČNA PITANJA ZA PRAKTIČARE

- Kako mogu učinkovito uključiti različite dionike, osigurati jasnu komunikaciju i poticati zajedničko stvaranje i zajedničko vlasništvo?
- Kako omogućujem da dionici razumiju, podrže i doprinesu zajedničkoj viziji biogospodarstva?
- Imam li pouzdane, zajedničke sustave upravljanja podacima o biogospodarstvu (prikupljanje podataka, analitika, izvještavanje) – i koriste li ih dionici za donošenje odluka i poboljšanja?
- Kako pretvaram strategiju u djelovanje – tko je odgovoran za što i do kada?



Razvijanje održivih poslovnih modela temeljenih na biogospodarstvu

Robusni poslovni modeli u biogospodarstvu moraju odražavati regionalne prednosti, resurse i potrebe. Uspjeh ovisi o integraciji vrijednosnog lanca, inovaciji, pristupu financiranju i usklađenosti s tržištem.



– DIZAJN TEMELJEN NA LOKACIJI – POSLOVNI MODELI UKORIJENJENI U LOKALNOJ STVARNOSTI

- **Najbolja praksa 1 – Izradite kontekstualno specifične poslovne modele**
Dizajnirajte modele na temelju teritorijalne analize, dostupne biomase i lokalnih vrijednosnih lanaca. Su-dizajnirajte s poljoprivrednicima, MSP-ovima i lokalnim akterima kako biste osigurali relevantnost i usvajanje. Kontinuirano procjenjujte usklađenost s ciljevima poduzeća.
- **Najbolja praksa 2 – Ojačajte integraciju vrijednosnih lanaca i lokalnu valorizaciju resursa**
Mapirajte cijeli vrijednosni lanac – od sirovina do krajnjih proizvoda – i promičite lokalnu kružnu upotrebu resursa. Povežite aktere kako biste smanjili fragmentaciju i povećali otpornost.

– OMOGUĆUJUĆE OKRUŽENJE – FINACIJE, POLITIKA I PONOVLJIVOST

- **Najbolja praksa 3 – Osigurajte skalabilnost i fleksibilnost putem politike i financijske podrške**
Uskladite se s regionalnim/EU političkim ciljevima i osigurajte mješavinu javnog i privatnog financiranja. Planirajte skalabilnost pomoću alata poput TRL/MRL mapa. Uložite u sposobnost privlačenja sredstava kako biste premostili „dolinu smrti“.
- **Najbolja praksa 4 – Uključite kružnost, održivost i društveni utjecaj**
Postavite okolišne i društvene ciljeve u središte pomoću procjena učinka s KPI-jevima za okoliš, društvo i ekonomiju. Holistički pristup svim učincima – ne samo okolišnim – ključan je za održivo širenje i izbjegavanje negativnih učinaka.

– INOVACIJE I PRISTUPI VOĐENI TRŽIŠTEM

- **Najbolja praksa 5 – Iskoristite inovacije i tehnologiju za učinkovitost i održivost**
Testirajte nove tehnologije putem pilot-projekata. Koristite digitalni nadzor, automatizaciju i partnerstva s istraživačkim institucijama za poboljšanje performansi.
- **Najbolja praksa 6 – Usvojite dizajn vođen tržištem i fleksibilnost prema scenarijima**
Temeljite modele na stvarnim potrebama korisnika. Segmentirajte korisnike, testirajte poslovne pretpostavke i koristite planiranje scenarija za prilagodbu promjenjivim tržištima.

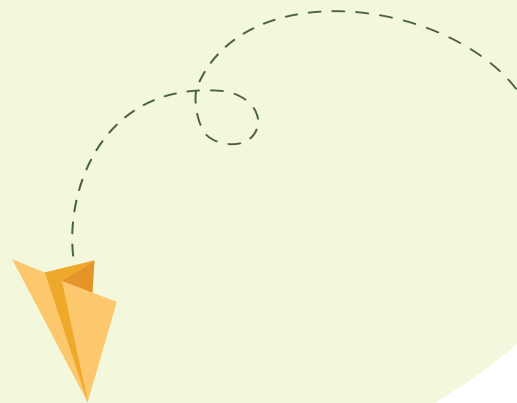
KLJUČNA PITANJA ZA PRAKTIČARE

- Koji jedinstveni resursi i vrijednosni lanci definiraju moju regiju, tko su ključni akteri – i kako ih mogu smisljeno uključiti u oblikovanje ovog modela?
- Je li moj model usklađen s relevantnim političkim okvirima, financijski održiv i fleksibilan za rast i prilagodbu?
- Koliko dobro moj poslovni model odgovara stvarnim tržišnim potrebama i kako integriram inovaciju i održivost u njegovu srž?



Omogućavanje učinkovitog upravljanja regionalnim planovima za biogospodarstvo

Snažno upravljanje osigurava koordinirano, transparentno i uključivo vođenje biogospodarskih inicijativa. Podržava usklađivanje dionika, odgovornost i stratešku koherenciju.



– SURADNIČKE I UKLJUČIVE VIŠERAZINSKE STRUKTURE UPRAVLJANJA

- **Najbolja praksa 1 – Posvećena koordinacijska tijela za podršku suradnji više aktera**
Osnujte koordinacijske centre kao što su klasteri ili radne skupine za upravljanje implementacijom. Osigurajte dugoročnu koordinaciju javnih, privatnih, akademskih i civilnih aktera.
- **Najbolja praksa 2 – Definirajte jasne uloge i odgovornosti na svim razinama upravljanja**
Su-kreirajte upravljačke okvire koji određuju odgovornosti na općinskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Koristite radionice zajedničkog stvaranja i implementacijske planove za pojašnjenje uloga.

– USKLAĐIVANJE POLITIKA I TRANSPARENTNO UPRAVLJANJE

- **Najbolja praksa 3 – Uskladite upravljanje s regionalnim, nacionalnim i EU okvirima**
Osigurajte koherenciju sa širim agendama poput Europskog zelenog plana ili Akcijskog plana za kružno gospodarstvo. Sudjelujte na EU platformama (npr. BIOEAST, CBE JU) radi dosljednosti politika i pristupa financiranju.
- **Najbolja praksa 4 – Uspostavite sustave praćenja i evaluacije za transparentno upravljanje**
Uspostavite savjetodavne odbore i koristite KPI-jeve za usmjeravanje prilagodbi i praćenje napretka. Javnost dijelite rezultate kako biste izgradili povjerenje i omogućili međuregionalno učenje.

KLJUČNA PITANJA ZA PRAKTIČARE

- Kako mogu osigurati kontinuitet, koordinaciju i odgovornost između sektora?
- Jesu li uloge jasno definirane i imaju li institucije kapacitete za učinkovitu provedbu?
- Kako naš okvir upravljanja odgovara širim političkim ciljevima na svim razinama?
- Pratimo li prave pokazatelje i dijelimo li informacije transparentno sa svim dionicima?



Udvikling af planer for biobaseret økonomi: Fra vision til handling

Blueprints giver en strategisk vej for regionale overgange til biobaseret økonomi. Effektive blueprints fremmer deltagelse, opbygger tillid og omsætter strategi til konkret handling.



– INDDRAGELSE AF INTERESSENTER OG SAMSKABELSE

- **Bedste praksis 1 – Inddrag interessenter fra begyndelsen**
Start tidligt med inkluderende kortlægning af interessenter og samskabelse. Sørg for repræsentation fra offentlige, private, akademiske og civilsamfundsaktører (quadruple helix). Brug deltagende metoder – Delphi, SWOT, co-design – til at forme en fælles vision. Dette omfatter de(n) tilsigtede brugergruppe(r).
- **Bedste praksis 2 – Planlæg kommunikation og opfølgning**
Brug hybridformater og strukturerede feedbacksløjfer til at holde interessenterne informeret og engageret. Tovejskommunikation (top-down og bottom-up) øger ejerskabet og forbedrer implementeringen.

– DATAKVALITET OG IMPLEMENTERINGSVEJ

- **Bedste praksis 5 – Forbedring af datakvalitet og informationsflow**
Brug pålidelige, fælles datastyringssystemer til at understøtte evidensbaserede beslutninger. Udvikl digitale værktøjer, visuelle dashboards og regelmæssige datadelingsrutiner blandt interessenter. Se EC Library Guide om bioøkonomi.
- **Bedste praksis 6 – Byg bro mellem politik og implementering**
Udvikl implementeringskøreplaner med klare tidslinjer og ansvarsområder. Nedsæt arbejdsgrupper til at forbinde strategier på højt niveau med handlinger i marken.

– KAPACITETSOPBYGNING OG BEVIDSTHED

- **Bedste praksis 3 – Prioritér uddannelse og opbygning af bevidsthed**
Indarbejd oplysningskampagner og involver uddannelsesinstitutioner for at fremme viden om biobaserede muligheder. Brug eksisterende digitale platforme eller værktøjssæt til at understøtte læring og opsøgende arbejde.
- **Bedste praksis 4 – Kapacitetsopbyggende aktiviteter**
Vurder interessenternes behov og lever skræddersyede træningssessioner. Styrk drifts- og iværksætterfærdigheder gennem peer-learning og modulære træningsformater.

– **For BP 3 og 4**, se andre EU-projekters platforme eller digitale værktøjssæt til uddannelse og kapacitetsopbygning: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Se EU Agricultural Knowledge and Innovation Systems – AKIS for at fremme innovation og videnstrømme i hele Europa.

NØGLESPØRGSMÅL FOR PRAKTIKERE

- Hvordan kan jeg effektivt involvere forskellige interessenter, sikre klar kommunikation og fremme samskabelse og fælles ejerskab?
- Hvordan gør jeg det muligt for interessenter at forstå, støtte og bidrage til en fælles vision for den biobaserede økonomi?
- Har jeg pålidelige, fælles datastyringssystemer for den biobaserede økonomi (dataindsamling, analyse, rapportering) på plads – og bruger interessenterne dem aktivt til at styre beslutninger og forbedringer?
- Hvordan omsætter jeg strategi til handling – og hvem er ansvarlig for at gøre hvad og hvornår?



Udvikling af bæredygtige biobaserede forretningsmodeller

Robuste bioøkonomiske forretningsmodeller skal afspejle regionale styrker, ressourcer og behov. Succes afhænger af værdikædeintegration, innovation, finansieringsadgang og markedstilpasning.



– STEDSBASERET DESIGN – FORRETNINGSMODELLER FORANKRET I DEN LOKALE VIRKELIGHED

- **Bedste praksis 1 – Opbyg kontekstspecifikke forretningsmodeller**
Design modeller baseret på territoriale analyser, tilgængelig biomasse og lokale værdikæder. Samskab med landmænd, SMV'er og lokale aktører for at sikre relevans og anvendelighed. Evaluer løbende, om forretningsmodellen er i overensstemmelse med og understøtter virksomhedens overordnede vision og mål.
- **Bedste praksis 2 – Styrk værdikædeintegrationen og den lokale ressourceudnyttelse**
Kortlæg hele værdikæden – fra råmaterialer til slutprodukter – og frem lokal cirkulær brug af ressourcer. Forbind aktører for at reducere fragmentering og øge modstandsdygtigheden.

– MULIGGØRENDE MILJØ – FINANSIERING, POLITIK OG REPLIKERBARHED

- **Bedste praksis 3 – Sørg for skalerbarhed og fleksibilitet gennem politik og finansiel støtte**
Tilpas til regionale/EU-politiske mål, og sørg for en blanding af offentlig og privat finansiering. Planlæg for skalerbarhed ved hjælp af værktøjer som TRL/MRL-køreplaner. Invester i evnen til at tiltrække midler for at overvinde "dødens dal".
- **Bedste praksis 4 – Integrer cirkularitet, bæredygtighed og social indvirkning**
Gør miljømæssige og sociale mål centrale ved at bruge konsekvensanalyser med miljømæssige, sociale og økonomiske KPI'er. Et holistisk syn på alle påvirkninger – ikke kun de miljømæssige – er nøglen til bæredygtig skalering og håndtering af potentielle negative effekter.

– INNOVATION OG MARKEDSDREVNE TILGANGE

- **Bedste praksis 5 – Udnyt innovation og teknologi til effektivitet og bæredygtighed**
Test nye teknologier gennem pilotprojekter. Brug digital overvågning, automatisering og partnerskaber med forskningsinstitutioner til at forbedre ydeevnen.
- **Bedste praksis 6 – Anvend et markedsdrevet design og dynamisk tilpasning af scenarier**
Basér modeller på reelle brugerbehov. Segmenter kunder, test forretningsantagelser og brug scenarieplanlægning for at forblive tilpasningsdygtig på skiftende markeder.

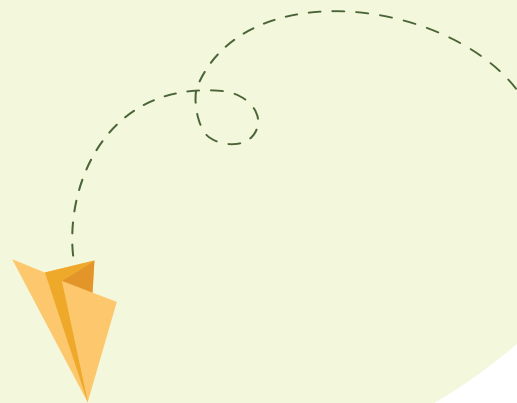
NØGLESPØRGSMÅL FOR PRAKTIKERE

- Hvilke unikke ressourcer og værdikæder definerer min region, og hvem er nøgleaktørerne i disse værdikæder – og hvordan kan jeg på en meningsfuld måde inddrage dem i udformningen af denne model?
- Er min model i overensstemmelse med relevante politiske rammer, økonomisk levedygtig og fleksibel nok til at kunne skaleres og tilpasses?
- Hvor godt reagerer min forretningsmodel på reelle markedsbehov, og hvordan integrerer jeg innovation og bæredygtighed i dens kerne?



Muliggørelse af effektiv styring af regionale bioøkonomi-planer

Stærk ledelse sikrer koordineret, gennemsigtig og inkluderende styring af bioøkonomiske initiativer. Det understøtter tilpasning af interesser, ansvarlighed og strategisk sammenhæng.



– SAMARBEJDSORIENTEREDE OG INKLUDERENDE STYRINGSSTRUKTURER PÅ FLERE NIVEAUER

- **Bedste praksis 1 – Dedikerede koordinerende organer til støtte for samarbejde mellem flere aktører**
Etabler koordinerende knudepunkter som klynger eller arbejdsgrupper til at styre og lede implementeringen. Sørg for langsigtet koordinering på tværs af offentlige, private, akademiske og civilsamfundsaktører.
- **Bedste praksis 2 – Definér klare roller og ansvarsområder på tværs af forvaltningsniveauer**
Udvikl i fællesskab styringsrammer, der tildeler ansvar på kommunalt, regionalt og nationalt niveau. Brug samskabelsesworkshops og implementeringskøreplaner til at afklare roller.

– POLITISK TILPASNING OG GENNEMSIGTIG STYRING

- **Bedste praksis 3 – Tilpas styringen til regionale, nationale og EU-rammer**
Sørg for sammenhæng med bredere dagsordener som EU's grønne pagt eller handlingsplanen for cirkulær økonomi. Deltag i EU-platformer (f.eks. BIOEAST, CBE JU) for at sikre politisk sammenhæng og adgang til finansiering.
- **Bedste praksis 4 – Etabler overvågnings- og evalueringssystemer til gennemsigtig styring**
Nedsæt rådgivende udvalg, og brug KPI'er til at styre justeringer og spore fremskridt. Del resultater offentligt for at opbygge tillid og muliggøre peer learning på tværs af regioner.

NØGLESPØRGSMÅL FOR PRAKTIKERE

- Hvordan kan jeg sikre kontinuitet, koordinering og ansvarlighed på tværs af sektorer?
- Er rollerne klart defineret, og er institutionerne udstyret til at udføre dem effektivt?
- Hvordan hænger vores styringsramme sammen med bredere politiske mål på alle niveauer?
- Sporer vi de rigtige indikatorer og deler information på en gennemsigtig måde med alle interesserter?



Biopõhise majanduse kavade väljatöötamine: visioonist tegudeni

Plaanid pakuvad strateegilist teed piirkondlikuks üleminekuks biopõhisele majandusele. Tõhusad plaanid edendavad osalemist, loovad usaldust ja muudavad strateegia tegevuseks.



– SIDUSRÜHMAD KAASAMINE JA KOOSLOOMINE

- **Parim tava 1 – kaasata sidusrühmad algusest peale**
Alustage varakult sidusrühmi kaasava kaardistamise ja ühisloomega. Tagage avaliku, erasektori, akadeemiliste ja kodanikuühiskonna osalejate esindatus (neljakordne spiraal). Kasutage osalusmeetodeid – Delfi, SWOT, ühisprojekteerimine – ühise visiooni kujundamiseks. See hõlmab ka kavandatud tarbijarühma(d).
- **Parim tava 2 – kavandage teabevahetust ja järelmeetmeid**
Kasutage hübriidformaate ja struktureeritud tagasisideahelaid, et hoida sidusrühmi kursis ja kaasata neid. Kahesuunaline teabevahetus (ülevalt alla ja alt üles) suurendab vastutustunnet ja parandab rakendamist.

– ANDMETE KVALITEET JA KASUTUSELEVÖTT

- **Parim tava 5 – andmete kvaliteedi ja teabevoog parandamine**
Kasutage usaldusväärseid, ühiseid andmehaldussüsteeme, et toetada tõendus põhiseid otsuseid. Töötage välja digitaalsed vahendid, visuaalsed armatuurtahvlid ja korrapärane andmevahetus sidusrühmade vahel. Vt EÜ raamatukogu biomajanduse juhendit.
- **Parim tava 6 – Lõhe ületamine poliitika ja rakendamise vahel**
Töötage välja rakendamise tegevuskavad koos selgete tähtaegade ja vastutusalaadega. Luua tööühmad, et siduda kõrgetasemelised strateegiad kohapealsete meetmetega.

– SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE JA TEADLIKKUSE TÕSTMINE

- **Parim tava 3 – prioriteediks haridus ja teadlikkuse tõstmine**
Kaasata teadlikkuse tõstmise kampaaniad ja kaasata haridusasutused, et edendada teadmisi biopõhistest võimalustest. Kasutage olemasolevaid digitaalseid platvorme või töövahendeid, et toetada õppimist ja teavitustegevust.
- **Parim tava 4 – suutlikkuse suurendamise meetmed**
Hinnake sidusrühmade vajadusi ja korraldage kohandatud koolitusi. Tugevdada tegevus- ja ettevõtlusoskusi vastastikuse õppimise ja moodulkoolituse vormide kaudu.

– **BP 3 ja 4** puhul vt teiste ELi projektide platvormid või digitaalsed tööriistakomplektid koolituseks ja suutlikkuse suurendamiseks: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBIO, SCALE-UP, BioRural. Vt ELi põllumajanduslike teadmiste- ja innovatsioonisüsteemide (AKIS) kaudu innovatsiooni ja teadmistevoogude edendamiseks kogu Euroopas.

VÕTMEKÜSIMUSED PRAKTIKUTELE

– Kuidas saab tõhusalt kaasata erinevaid sidusrühmi, tagada selge teabevahetus ning edendada ühisloomingu ja ühist vastutust?

– Kuidas võimaldada sidusrühmadel mõista ja toetada biopõhise majanduse ühist visiooni ning anda oma panus sellesse?

– Kas mul on olemas usaldusväärsed, ühised biopõhise majanduse andmehaldussüsteemid (andmete kogumine, analüüs, aruandlus) – ja kas sidusrühmad kasutavad neid aktiivselt otsuste ja paranduste tegemiseks?

– Kuidas muuta strateegia tegevuseks – ja kes vastutab millise tegevuse eest ja millal?



Jätkusuutlike biopõhiste ärimudelite arendamine

Usaldusväärsed biomajanduse ärimudelid peavad kajastama piirkondlikke tugevusi, ressursse ja vajadusi. Edu sõltub väärtusahela integreerimisest, innovatsioonist, juurdepääsust rahastamisele ja turu kohandamisest.



– KOHAPÕHINE DISAIN – KOHALIKUST REAALSUSEST LÄHTUVAD ÄRIMUDELID

- **Parim tava 1 – luua kontekstispetsiifilised ärimudelid**
Töötage välja mudelid, mis põhinevad territoriaalsel analüüsil, olemasoleval biomassil ja kohalikel väärtusahelatel. Tehke koostööd põllumajandustootjate, VKEde ja kohalike osalejatega, et tagada asjakohasus ja kohaldatavus. Hinnake pidevalt, kas ärimudel on kooskõlas ettevõtte üldise visiooni ja eesmärkidega ning kas see toetab neid.
- **Parim tava 2 – väärtusahela integreerimise ja kohalike ressursside kasutamise tugevdamine**
Kaardistage kogu väärtusahel – toorainest kuni lõpptoodeteni – ja edendage ressursside kohalikku ringkasutust. Ühendage osalejad, et vähendada killustatust ja suurendada vastupanuvõimet.

– SOODUSTAV KESKKOND – RAHASTAMINE, POLIITIKA JA KORRATAVUS

- **Parim tava 3 – tagada poliitika ja rahalise toetuse abil skaleeritavus ja paindlikkus**
Viia vastavusse piirkondlike/ELi poliitiliste eesmärkidega ja tagada avaliku ja erasektori rahastamise kombinatsioon. Kavandada skaleeritavust, kasutades selliseid vahendeid nagu TRL/MRL-i teekaardid. Investeeringe rahastamisvõimalustesse, et ületada „surmaorg“.
- **Parim tava 4 – ringluse, jätkusuutlikkuse ja sotsiaalse mõju integreerimine**
Seadke keskkonna- ja sotsiaalsed eesmärgid keskmesse, kasutades keskkonnamõju hindamisi koos keskkonnavalaste, sotsiaalsete ja majanduslike põhinäitajatega. Kõikide mõjude – mitte ainult keskkonnamõjude – terviklik käsitus on jätkusuutliku mõõtmete suurendamise ja võimalike negatiivsete mõjude juhtimise võti.

– INNOVATSIOON JA TURUPÕHISED LÄHENEMISVIISID

- **Parim tava 5 – innovatsiooni ja tehnoloogia kasutamine tõhususe ja jätkusuutlikkuse tagamiseks**
Testida uusi tehnoloogiaid katseprojektide kaudu. Kasutage tulemuslikkuse parandamiseks digitaalset järelevalvet, automatiseerimist ja partnerlust teadusasutustega.
- **Parim tava 6 – turupõhise disaini ja stsenaariumide dünaamilise kohandamise rakendamine**
Võtke mudelid aluseks kasutajate tegelikud vajadused. Segmenteerige kliente, testige ärieeldusi ja kasutage stsenaariumide kavandamist, et jääda muutuvatel turgudel kohanemisvõimeliseks.

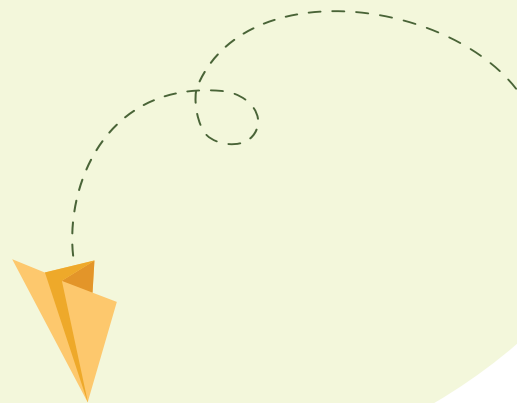
VÕTMEKÜSIMUSED PRAKTIKUTELE

- Millised unikaalsed ressursid ja väärtusahelad määravad minu piirkonna ning kes on nende väärtusahelate võtmeisikud – ja kuidas saan ma neid selle mudeli kujundamisse sisuliselt kaasata?
- Kas minu mudel on kooskõlas asjakohaste poliitikaraamistikega, kas see on rahaliselt elujõuline ja piisavalt paindlik, et seda saaks laiendada ja kohandada?
- Kui hästi vastab minu ärimudel tegelikele turuvajadustele ja kuidas ma integreerin innovatsiooni ja jätkusuutlikkuse selle keskmesse?



Piirkondlike biomajanduskavade tõhusa juhtimise võimaldamine

Tugev juhtimine tagab biomajanduse algatuste koordineeritud, läbipaistva ja kaasava juhtimise. See toetab sidusrühmade kooskõlastamist, aruandekohustust ja strateegilist sidusust.



– KOOSTÖÖPÕHISED JA KAASAVAD MITMETASANDILISED JUHTIMISSTRUKTUURID

- **Parim tava 1 – spetsiaalsed koordineerivad asutused, mis toetavad mitme sidusrühma koostööd**
Luu koordineerivad keskused, näiteks klastrid või töörühmad, mis haldavad ja juhivad rakendamist. Tagada pikaajaline koordineerimine avaliku, erasektori, akadeemiliste ja kodanikuühiskonna osalejate vahel.
- **Parim tava 2 – määratleda selged rollid ja kohustused kõigil valitsustasanditel**
Töötage ühiselt välja juhtimisraamistikud, mis määravad vastutuse kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil. Kasutage rollide selgitamiseks koosloome töötubasid ja rakenduskavasid.

– POLIITIKA ÜHTLUSTAMINE JA LÄBIPAISTEV JUHTIMINE

- **Parim tava 3 – juhtimise ühtlustamine piirkondlike, riiklike ja ELi raamistikega**
Tagage kooskõla laiemate tegevuskavadega, nagu ELi roheline kokkulepe või ringmajanduse tegevuskava. Osalege ELi platvormides (nt BIOEAST, CBE JU), et tagada poliitika sidusus ja juurdepääs rahastamisele.
- **Parim tava 4 – luua järelvalve- ja hindamissüsteemid läbipaistva juhtimise tagamiseks**
Luu nõuandekomiteed ja kasutada põhinäitajaid, et suunata kohandusi ja jälgida edusamme. Jagage tulemusi avalikult, et suurendada usaldust ja võimaldada piirkondadevahelist õppimist.

VÕTMEKÜSIMUSED PRAKTIKUTELE

- Kuidas tagada järjepidevus, koordineerimine ja aruandekohustus sektorite vahel?
- Kas rollid on selgelt määratletud ja kas institutsioonid on varustatud nende tõhusaks täitmiseks?
- Kuidas on meie juhtimisraamistik seotud laiemate poliitiliste eesmärkidega kõikidel tasanditel?
- Kas me jälgime õigeid näitajaid ja jagame teavet läbipaistvalt kõigi sidusrühmadega?



Biopohjaisen talouden suunnitelmien kehittäminen: visiosta toimintaan

Suunnitelmat tarjoavat strategisen polun alueellisille biopohjaisen talouden siirtymille. Tehokkaat suunnitelmat edistävät osallistumista, rakentavat luottamusta ja muuttavat strategian konkreettiseksi toiminnaksi.

– SIDOSRYHMIEN OSALLISTUMINEN JA YHTEISKEHITTÄMINEN

- **Paras käytäntö 1 – Sidosryhmät mukaan alusta alkaen**
Aloita jo varhaisessa vaiheessa osallistavalla sidosryhmien kartoituksella ja yhteiskehittämisellä. Varmistetaan, että julkiset, yksityiset, akateemiset ja kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat edustettuina (nelikierre). Käytä osallistavia menetelmiä – Delphi, SWOT, yhteissuunnittelu – yhteisen vision muodostamiseksi. Tähän sisältyy myös aiottu kuluttajaryhmä (aiottu kuluttajaryhmät).
- **Paras käytäntö 2 – Suunnittele viestintä ja seuranta**
Käytä hybridiformaatteja ja strukturoituja palautekierroksia, jotta sidosryhmät pysyvät ajan tasalla ja sitoutuvat. Kaksisuuntainen viestintä (ylhäältä alaspäin ja alhaalta ylöspäin) lisää omistajuutta ja parantaa täytäntöönpanoa.

– TIETOJEN LAATU JA TÄYTÄNTÖÖNPANOPOLKU

- **Paras käytäntö 5 – Tiedon laadun ja tiedonkulun parantaminen**
Käytä luotettavia, yhteisiä tiedonhallintajärjestelmiä näyttöön perustuvien päätösten tukemiseksi. Kehitetään digitaalisia välineitä, visuaalisia mittaritauluja ja säännöllisiä tiedonvaihtoruutiineja sidosryhmien kesken. Katso EY:n kirjaston opas biotaloudesta.
- **Paras käytäntö 6 – Poliitiikan ja täytäntöönpanon yhdistäminen**
Kehitetään täytäntöönpanoa koskevat etenemissuunnitelmat, joissa on selkeät aikataulut ja vastualueet. Perustetaan työryhmiä yhdistämään korkean tason strategiat käytännön toimiin.



– VALMIUKSIEN KEHITTÄMINEN JA TIETOISUUS

- **Paras käytäntö 3 – Koulutuksen ja tietoisuuden lisäämisen asettaminen etusijalle**
Sisällytä tiedotuskampanjat ja ota oppilaitokset mukaan edistämään tietämystä biopohjaisista mahdollisuuksista. Käytä olemassa olevia digitaalisia alustoja tai työkalupakkeja oppimisen ja tiedotuksen tukemiseen.
- **Paras käytäntö 4 – Valmiuksien kehittämistoimet**
Arvioi sidosryhmien tarpeet ja järjestä räätälöityjä koulutustilaisuuksia. Vahvistetaan toiminta- ja yrittäjätaitoja vertaisoppimisen ja modulaaristen koulutusmuotojen avulla.

– **Ks. toimintalinjojen 3 ja 4 osalta muiden EU-hankkeiden alustat tai digitaaliset työkalupaketit** koulutusta ja valmiuksien kehittämistä varten: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Ks. EU:n maatalouden tietämys- ja innovaatiojärjestelmät AKIS, joilla edistetään innovaatio- ja tietovirtoja Euroopassa.

KESKEISET KYSYMYKSET KÄYTÄNNÖN TOIMIJOILLE

- Miten voin ottaa tehokkaasti mukaan erilaisia sidosryhmiä, varmistaa selkeän viestinnän ja edistää yhteiskehittämistä ja yhteistä vastuunottoa?
- Miten annan sidosryhmille mahdollisuuden ymmärtää, tukea ja edistää yhteistä visiota biopohjaisesta taloudesta?
- Onko minulla käytössä luotettavia, jaettuja biopohjaisen talouden tiedonhallintajärjestelmiä (tiedonkeruu, analytiikka, raportointi) – ja käyttävätkö sidosryhmät niitä aktiivisesti päätösten ja parannusten ohjaamiseen?
- Miten muutan strategian toiminnaksi – ja kuka on vastuussa siitä, mitä tehdään ja mihin mennessä?



Kestävien biopohjaisten liiketoimintamallien kehittäminen

Vankkojen biotalouden liiketoimintamallien on heijastettava alueellisia vahvuuksia, resursseja ja tarpeita. Menestys riippuu arvoketjun integroinnista, innovoinnista, rahoituksen saatavuudesta ja markkinoiden yhteensovittamisesta.



– PAIKKAPERUSTAINEN SUUNNITTELU – PAIKALLISEEN TODELLISUUTEEN PERUSTUVAT LIIKETOIMINTAMALLIT

- **Paras käytäntö 1 – Rakenna kontekstisidonnaisia liiketoimintamalleja**
Suunnittele mallit alueellisen analyysin, käytettävissä olevan biomassan ja paikallisten arvoketjujen perusteella. Luo mallit yhdessä viljelijöiden, pk-yritysten ja paikallisten toimijoiden kanssa, jotta varmistetaan niiden tarkoituksenmukaisuus ja omaksuttavuus. Arvioi jatkuvasti, onko liiketoimintamalli linjassa yrityksen yleisen vision ja tavoitteiden kanssa ja tukeeko niitä.
- **Paras käytäntö 2 – Arvoketjujen integroinnin ja paikallisten resurssien hyödyntämisen vahvistaminen**
Kartoita koko arvoketju raaka-aineista lopputuotteisiin ja edistä resurssien paikallista kiertoa. Yhdistä toimijat pirstaleisuuden vähentämiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi.

– MAHDOLLISTAVA YMPÄRISTÖ – RAHOITUS, POLITIikka JA TOISTETTAVUUS

- **Paras käytäntö 3 – Varmistetaan skaalautuvuus ja joustavuus politiikan ja rahoitustuen avulla**
Sovitetaan yhteen alueellisten/EU-poliittisten tavoitteiden kanssa ja varmistetaan julkisen ja yksityisen rahoituksen yhdistelmä. Suunnitellaan skaalautuvuus käyttämällä välineitä, kuten TRL/MRL-tiekarttoja. Panostetaan kykyyn houkuttaa rahoitusta, jotta kuolemanlaaksosta päästään yli.
- **Paras käytäntö 4 – Kierrätettävyyden, kestävyys ja sosiaalisen vaikutuksen sisällyttäminen toimintaan**
Tee ympäristö- ja sosiaalisista tavoitteista keskeisiä käyttämällä vaikutustenarvioita, joissa on ympäristöön, yhteiskuntaan ja talouteen liittyviä tunnuslukuja. Kokonaisvaltainen näkemys kaikista vaikutuksista – ei vain ympäristövaikutuksista – on avainasemassa, kun halutaan skaalautua kestävästi ja puuttua mahdollisiin kielteisiin vaikutuksiin.

– INNOVAATIO JA MARKKINAVETOINEN LÄHESTYMISTAPA

- **Paras käytäntö 5 – Hyödynnä innovointia ja teknologiaa tehokkuuden ja kestävyys edistämiseksi**
Testaa uutta teknologiaa pilottihankkeiden avulla. Hyödynnä digitaalista seuranta, automaatiota ja kumppanuuksia tutkimuslaitosten kanssa suorituskyvyn parantamiseksi.
- **Paras käytäntö 6 – Markkinasuuntautunut suunnittelu ja dynaaminen skenaarioiden mukautuvuus**
Perustetaan mallit todellisiin käyttäjien tarpeisiin. Segmentoi asiakkaat, testaa liiketoiminta-oletuksia ja käytä skenaariosuunnittelua, jotta pysyt sopeutumiskykyisenä muuttuvilla markkinoilla.

KESKEISET KYSYMYKSET AMMATTILAISILLE

- Mitkä ainutlaatuiset resurssit ja arvoketjut määrittävät aluettani ja ketkä ovat näiden arvoketjujen avaintoimijoita – ja miten voin ottaa heidät mielekkäästi mukaan tämän mallin muotoiluun?
- Onko mallini sopusoinnussa asiaankuuluvien poliittisten puitteiden kanssa, onko se taloudellisesti kannattava ja riittävän joustava skaalattavaksi ja mukautettavaksi?
- Miten hyvin liiketoimintamallini vastaa markkinoiden todellisiin tarpeisiin ja miten integroin innovoinnin ja kestävyys sen ytimeen?



Tehokkaan hallinnon mahdollistaminen alueellisia biotalouden suunnitelmia varten

Vahva hallinto varmistaa biotalousaloitteiden koordinoitun, avoimen ja osallistavan hallinnon. Se tukee sidosryhmien yhdenmukaistamista, vastuuvollisuutta ja strategista johdonmukaisuutta.

– YHTEISTYÖHÖN PERUSTUVAT JA OSALLISTAVAT MONITASOISET HALLINTORAKENTEET

- **Paras käytäntö 1 – Erityiset koordinoitimet tukevat monitoimijaista yhteistyötä**
Perustetaan koordinoitikeskuksia, kuten klustereita tai työryhmiä, hallinnoimaan ja ohjaamaan täytäntöönpanoa. Varmistetaan pitkän aikavälin koordinointi julkisen, yksityisen, akateemisen ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden välillä.
- **Paras käytäntö 2 – Määritellään selkeät roolit ja vastuualueet hallinnon eri tasoilla**
Kehitetään yhdessä hallintokehyksiä, joissa vastuut jaetaan kunnallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Käytetään yhteissuunnittelutyöpajoja ja täytäntöönpanoa koskevia etenemissuunnitelmia roolien selkeyttämiseksi.

– POLITIIKAN YHDENMUKAISTAMINEN JA AVOIN HALLINTO

- **Paras käytäntö 3 – Hallinnon yhdenmukaistaminen alueellisten, kansallisten ja EU:n puitteiden kanssa**
Varmista johdonmukaisuus laajempien ohjelmien, kuten EU:n Green Deal -ohjelman tai kiertotalouden toimintasuunnitelman kanssa. Osallistu EU:n foorumeihin (esim. BIOEAST, CBE JU) politiikan johdonmukaisuuden ja rahoituksen saatavuuden varmistamiseksi.
- **Paras käytäntö 4 – Luo seuranta- ja arviointijärjestelmät avointa hallintoa varten**
Perustakaa neuvoa-antavia komiteoita ja käytätkää suorituskykyindikaattoreita mukautusten ohjaamiseen ja edistymisen seurantaan. Jaa tulokset julkisesti luottamuksen rakentamiseksi ja vertaisoppimisen mahdollistamiseksi eri alueilla.

KESKEISET KYSYMYKSET KÄYTÄNNÖN TOIMIJOILLE

- Miten voin varmistaa jatkuvuuden, koordinoitun ja vastuuvollisuuden eri aloilla?
- Ovatko roolit selkeästi määritellyt ja ovatko instituutiot varustautuneet hoitamaan niitä tehokkaasti?
- Miten hallintokehiksemme liittyy laajempiin poliittisiin tavoitteisiin kaikilla tasoilla?
- Seuraammeko oikeita indikaattoreita ja jaammeko tietoa avoimesti kaikkien sidosryhmien kanssa?



Ag Forbairt Pleananna Gníomhaíochta don Gheilleagar Bitheolaíoch: Ó Fhís go Gníomh

Soláthraíonn pleananna gníomhaíochta an bealach straitéiseach chun aistriú réigiúnach i dtreo an gheilleagair bithbhunaithe. Spreagann pleananna éifeachtacha rannpháirtíocht, tógann siad muinín agus aistríonn siad straitéis ina gníomh.



– RANNPÁIRTÍOCHT GEALLSEALBHÓIRÍ AGUS COMHCHRUTHÚ

- **Cleachtas is Fearr 1 – Tabhair geallsealbhóirí isteach ón tús**
Tosaigh go luath le léarscáiliú cuimsitheach ar gheallsealbhóirí agus próisis chomhchruthaithe. Cinntigh ionadaíocht ó earnálacha poiblí, príobháideacha, acadúla agus saoránacha (cur chuige an cheathairshnáithe). Úsáid modhanna rannpháirteacha – Delphi, SWOT, comhdhéantú – chun fíis chomhchoiteann a mhúnlú. Áirítear leis seo grúpaí tomhaltóirí spriocdhírthe freisin.
- **Cleachtas is Fearr 2 – Pleanáil cumarsáide agus faireacháin**
Úsáid formáidí hibrídeacha agus aiseolas struchtúrtha chun geallsealbhóirí a choinneáil ar an eolas agus rannpháirteach. Cuireann cumarsáid dhá threo (ón mbarr anuas agus ón mbun aníos) úinéireacht chun cinn agus feabhsaíonn sí cur i bhfeidhm.

– CÁILÍOCHT SONRAÍ AGUS BEALAÍ CUR CHUN FEIDHME

- **Cleachtas is Fearr 5 – Feabhsaigh cáilíocht sonraí agus sruthanna faisnéise**
Úsáid córais chomhroinnte bainistíochta sonraí atá iontaofa chun cinnteoireacht eolasbhunaithe a dhéanamh. Forbair uirlisí digiteacha, painéil amhairc agus nósanna imeachta rialta malartaithe sonraí. Féach ar Threoirleabhar Leabharlaine an Choimisiúin Eorpaigh ar an ngeilleagar bithbhunaithe.
- **Cleachtas is Fearr 6 – Ceangail beartas le cur i bhfeidhm**
Déan pleananna cur i bhfeidhm le spriocdhátaí agus freagrachtaí soiléire. Bunaigh grúpaí oibre a nascann straitéisí ardleibhéil le gníomhartha áitiúla.

– TÓGÁIL CUMAS AGUS FEASACHT PHOIBLÍ

- **Cleachtas is Fearr 3 – Tabhair tosaíocht don oideachas agus d’fheasacht**
Cuir feachtais feasachta i bhfeidhm agus comhoibriú le hinstiúidí oideachais chun eolas a scaipeadh faoi dheiseanna an gheilleagair bithbhunaithe. Úsáid ardáin dhigiteacha atá ann cheana nó uirlisí oideachais.
 - **Cleachtas is Fearr 4 – Gníomhaíochtaí tógála cumais**
Meas an gá atá le hoiliúint i measc geallsealbhóirí agus soláthair clár atá dírithe ar a gcuid riachtanas. Neartaigh scileanna oibríochtúla agus fiontraíochta trí mhalartú eolais agus modúil oiliúna.
- **Maidir le CF 3 agus 4**, féach ar ardáin agus uirlisí eile ó thionscadail AE: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Féach ar an gcóras AKIS le haghaidh nuálaíochta agus eolas a scaipeadh san AE.

CEISTEANNA LÁRNACHA DON CHLEACHTÓIR

- Conas is féidir liom geallsealbhóirí éagsúla a mhealladh, cumarsáid shoiléir a chinntiú agus comhchruthú agus úinéireacht a spreagadh? Conas is féidir liom a chinntiú go dtuigeann agus go dtacaíonn geallsealbhóirí leis an bhfís agus go gcuireann siad léi?
- An bhfuil córais bhainistíochta sonraí iontaofa agus roinnte agam maidir leis an ngeilleagar bithbhunaithe – agus an bhfuil siad á n-úsáid chun cinntí a threorú?
- Conas a aistrím an straitéis ina gníomh?
- Cé atá freagrach agus cathain?



Ag Forbairt Samhlacha Gnó Inbhuanaithe don Gheilleagar Bitheolaíoch

Ní mór do shamhlacha gnó láidre a bhaineann leis an ngeilleagar bithbhunaithe luí leis na láidreachtaí réigiúnacha, acmhainní agus riachtanais. Tá rath ag brath ar chomhtháthú slabhraí luacha, nuálaíocht, rochtain ar mhaoiniú agus ailíniú le margaí



– DEARADH BUNAITHE AR AN SUÍOMH – SAMHLACHA GNÓ ATÁ FRÉAMHAITHE GO HÁITIÚIL

- **Cleachtas is Fearr 1 – Cruthaigh samhlacha gnó sonracha don chomhthéacs**
Dear samhlacha ar bhonn anailíse críochnúla ar an gcóir, bithmhais atá ar fáil agus slabhraí luacha áitiúla. Cruthaigh i gcomhar le feirmeoirí, FBManna agus geallsealbhóirí eile chun ábharthacht agus glacadh a chinntiú. Déan measúnú leanúnach ar ailíniú le cuspóirí gnó.
- **Cleachtas is Fearr 2 – Neartaigh slabhraí luacha agus úsáid áitiúil acmhainní**
Déan léarscáiliú ar an slabhra luacha iomlán – ó amhábhair go dtí na táirgí deiridh – agus cuir úsáid áitiúil acmhainní i gcúrsaíocht. Ceangail páirtithe leasmhara chun scarthacht a laghdú agus athléimneacht a mhéadú.

– TIMPEALLAUGHT A CHUMASÚ – MAOINIÚ, BEARTAS AGUS IN-ATRIALLAUGHT

- **Cleachtas is Fearr 3 – Cinntigh scálaitheacht agus solúbthacht trí thacaíocht bheartais agus mhaoiniú**
Ailínigh le cuspóirí beartais réigiúnacha/Aontais agus bain úsáid as meascán de mhaoiniú poiblí agus príobháideach. Úsáid uirlisí cosúil le léarscáileanna TRL/MRL le haghaidh pleanála scálaithe. Infheistiú i gcumas maidir le tarraingt airgid chun an “gleann báis” a sháru.
- **Cleachtas is Fearr 4 – Cuir ciorclaíocht, inbhuanaitheacht agus tionchar sóisialta san áireamh**
Lárnaigh cuspóirí comhshaoil agus sóisialta trí mheasúnú tionchair agus táscairí do thionchar eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil. Tá cur chuige cuimsitheach riachtanach chun scála inbhuanaithe a bhaint amach.

– NUÁLAÍOCHT AGUS CUR CHUIGE TIOMÁINTE AG AN MARGADH

- **Cleachtas is Fearr 5 – Bain leas as teicneolaíocht agus nuálaíocht**
Déan teicneolaíochtaí nua a thástáil trí phíolótuit. Úsáid faireachas digiteach, uathobriú agus comhoibriú le hinstiúidí taighde chun feidhmíocht a fheabhsú.
- **Cleachtas is Fearr 6 – Dearadh tiomáinte ag an margadh agus solúbthacht trí chásanna**
Bunaithe ar riachtanais úsáideoirí. Déan deighilt ar úsáideoirí, tástáil hipitéisí gnó, agus bain úsáid as pleanáil cásanna le haghaidh oiriúnachta.

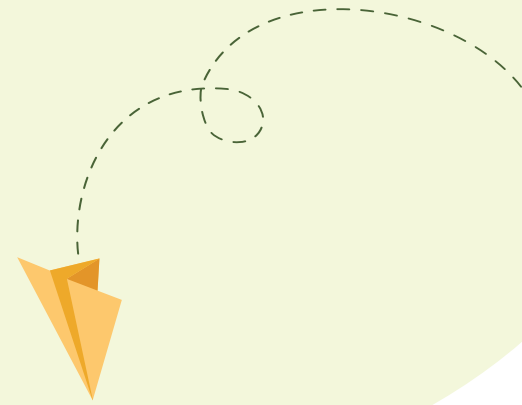
CEISTEANNA LÁRNACHA DON CHLEACHTÓIR

- Cad iad na hacmhainní agus na slabhraí luacha uathúla i mo réigiún?
- Cé hiad na príomhpháirtithe agus conas is féidir liom iad a thabhairt isteach?
- An bhfuil mo mhúnla ailínithe le beartais ábhartha, inbhuanaithe ó thaobh airgid agus solúbtha don fhás?
- Cén fáth go n-oireann mo mhúnla go maith do riachtanais an mhargaidh agus conas a chuireann sé nuálaíocht agus inbhuanaitheacht san áireamh?



Rialachas Éifeachtach a Chumasú le haghaidh Straitéisí Réigiúnacha don Gheilleagar Bitheolaíoch

Cinntíonn rialachas láidir ceannaireacht chomhordaithe, thrédhearcach agus chuimsitheach. Tacaíonn sé le hailíniú geallsealbhóirí, cuntasacht agus comhsheasmhacht straitéiseach.



– STRUCHTÚIR RIALACHAIS IL-LEIBHÉIL, CHOMHOIBRÍOCHA AGUS CHUIMSI THEACHA

- **Cleachtas is Fearr 1 – Coimhlachtaí comhordaithe tiomnaithe chun comhoibriú a chumasú**
Cruthaigh ionaid chomhordaithe mar bhrailí nó grúpaí oibre le haghaidh cur i bhfeidhm. Cinntigh comhoibriú fadtéarmach idir earnálacha poiblí, príobháideacha, acadúla agus saoránacha.
- **Cleachtas is Fearr 2 – Sainmhínigh ról agus freagrachtaí soiléire ar gach leibhéal**
Comhchruthaigh creatanna rialachais a shainmhíníonn freagrachtaí ag leibhéil áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta. Bain úsáid as ceardlanna agus pleananna cur chun feidhme chun ról a shoiléiriú.

– AILÍNIÚ BEARTAIS AGUS RIALACHAS TRÉDHEARCACH

- **Cleachtas is Fearr 3 – Ailínigh le beartais réigiúnacha, náisiúnta agus AE**
Cinntigh comhsheasmhacht le cláracha níos leithne amhail an Comhaontú Glas Eorpach nó an Plean Gníomhaíochta don Gheilleagar Ciorclach. Bí páirteach ar ardáin AE (m.sh. BIOEAST, CBE JU) le haghaidh tacaíochta beartais agus maoinithe.
- **Cleachtas is Fearr 4 – Cuir córais monatóireachta agus meastóireachta i bhfeidhm**
Bunaigh coistí comhairleacha agus bain úsáid as táscairí feidhmíochta (KPlanna) chun oiriúnú agus dul chun cinn a threorú. Foilsigh torthaí go poiblí chun muinín a chothú agus foghlaim idir-réigiúnach a spreagadh.

CEISTEANNA LÁRNACHA DON CHLEACHTÓIR

- Conas is féidir liom comhar, comhsheasmhacht agus cuntasacht a chinntiú idir earnálacha?
- An bhfuil rólanna soiléir agus acmhainní cur i bhfeidhm ag institiúidí?
- Conas a ailíníonn ár gcóras rialachais le cuspóirí beartais níos leithne?
- An ndéanaimid monatóireacht ar tháscairí ábhartha agus an roinnimid faisnéis go thrédhearcach leis na geallsealbhóirí uile?



Bioalapú gazdasági tervezetek kidolgozása a víziótól a cselekvési

A tervezetek stratégiai utat biztosítanak a regionális bioalapú gazdasági átmenetnek. A hatékony tervezetek elősegítik a részvételt, bizalmat építenek, és a stratégiát konkrét cselekvéssé alakítják.



– AZ ÉRDEKELT FELEK BEVONÁSA ÉS KÖZÖS ALKOTÁS

- **Legjobb gyakorlat 1 – Az érdekelt felek bevonása a kezdetektől fogva**
Kezdje korán az érdekelt felek feltérképezésével és közös alkotással. Biztosítsa az állami, magán, tudományos és civil társadalmi szereplők képviselőit (négyes spirál). Használjon részvételi módszereket – pl. Delphi, SWOT, közös tervezés – a közös jövőkép kialakításához. Ez magában foglalja a célzott fogyasztói csoport(ok)at is.
- **Legjobb gyakorlat 2 – Kommunikáció és nyomon követés tervezése**
Használjon hibrid formátumokat és strukturált visszajelzési hurkokat az érdekelt felek tájékoztatására és elkötelezettségének fenntartására. A kétirányú kommunikáció (felülről lefelé és alulról felfelé) növeli a felelősségvállalást és javítja a végrehajtást.

– ADATMINŐSÉG ÉS VÉGREHAJTÁSI ÚTVONAL

- **Legjobb gyakorlat 5 – Az adatminőség és az információáramlás javítása**
Használjon megbízható, megosztott adatkezelési rendszereket a bizonyítékokon alapuló döntések támogatására. Fejlesszen ki digitális eszközöket, vizuális műszerfalakat és rendszeres adatmegosztási rutinokat az érdekelt felek között. Lásd az EK könyvtári útmutatóját a biogazdaságról.
- **Legjobb gyakorlat 6 – A politika és a végrehajtás összekapcsolása**
Világos ütemterveket és felelősségi köröket tartalmazó végrehajtási menetrendek kidolgozása. Állítson fel munkacsoportokat a magas szintű stratégiák és a helyszíni intézkedések összekapcsolására.

– KAPACITÁSÉPÍTÉS ÉS TUDATOSÍTÁS

- **Legjobb gyakorlat 3 – Az oktatás és a tudatosítás előtérbe helyezése**
Tudatosságnövelő kampányok beágyazása és oktatási intézmények bevonása a bioalapú lehetőségekkel kapcsolatos ismeretek terjesztése érdekében. Használja a meglévő digitális platformokat vagy eszköztárakat a tanulás és a tájékoztatás támogatására.
- **Legjobb gyakorlat 4 – Kapacitásépítési tevékenységek**
Az érdekelt felek igényeinek felmérése és személyre szabott képzések szervezése. Az operatív és vállalkozói készségek erősítése egymástól való tanulás és moduláris képzési formák révén.

– **A 3. és 4. legjobb gyakorlat esetében lásd más uniós projektek platformjait vagy az oktatás és kapacitásépítés digitális eszköztárait:** RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Lásd továbbá az EU mezőgazdasági tudás- és innovációs rendszereit (AKIS) az innováció és a tudásáramlás előmozdítására Európa-szerte.

KULCSKÉRDÉSEK A SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

- Hogyan tudom hatékonyan bevonni a különböző érdekelt feleket, biztosítani az egyértelmű kommunikációt, valamint elősegíteni a közös alkotást és a közös felelősségvállalást?
- Hogyan teszem lehetővé az érdekelt felek számára, hogy megértsék, támogassák és hozzájáruljanak a közös bioalapú gazdasági jövőképhez?
- Rendelkezem-e megbízható, megosztott bioalapú gazdasági adatkezelési rendszerekkel (adatgyűjtés, elemzés, jelentéstétel) – és használják-e ezeket az érdekelt felek aktívan a döntések és fejlesztések irányítására?
- Hogyan alakítom át a stratégiát cselekvéssé – és ki a felelős azért, hogy mit és mikorra tegyek?



Fenntartható bioalapú üzleti modellek fejlesztése

A megbízható biogazdasági üzleti modelleknek tükrözniük kell a regionális erősségeket, erőforrásokat és igényeket. A siker az értéklánc integrációjától, az innovációtól, a finanszírozáshoz való hozzáféréstől és a piac összehangolásától függ.



– HELYALAPÚ TERVEZÉS – A HELYI REALITÁSOKBAN GYÖKEREZŐ ÜZLETI MODELLEK

- **Legjobb gyakorlat 1 – Kontextus-specifikus üzleti modellek kialakítása**
Tervezzon modelleket területi elemzés, rendelkezésre álló biomassza és helyi értékláncok alapján. A relevancia és az elfogadás biztosítása érdekében működjön együtt mezőgazdasági termelőkkel, kkv-kkal és helyi szereplőkkel. Rendszeresen értékelje, hogy az üzleti modell összhangban van-e a vállalkozás jövőképeivel és céljaival.
- **Legjobb gyakorlat 2 – Az értéklánc-integráció és a helyi erőforrások hasznosításának erősítése**
Térképezze fel a teljes értékláncot – a nyersanyagoktól a végtermékekig – és ösztönözze az erőforrások helyi körkörös felhasználását. Erősítse a szereplők közötti együttműködést a széttagság csökkentése és a rugalmasság növelése érdekében.

– LEHETŐVÉ TEVŐ KÖRNYEZET – FINANSZÍROZÁS, POLITIKA ÉS MEGISMÉTELHETŐSÉG

- **Legjobb gyakorlat 3 – A méretezhetőség és rugalmasság biztosítása szakpolitikai és pénzügyi támogatással**
Igazodjon a regionális és EU-s szakpolitikai célokhoz, és használja ki az állami és magánfinanszírozás kombinációját. Tervezze meg a skálázhatóságot TRL/MRL ütemtervek mentén. Fektessen be az erőforrások bevonására irányuló képességek fejlesztésébe, hogy áthidalja a „halál völgyét”.
- **Legjobb gyakorlat 4 – A körforgás, a fenntarthatóság és a társadalmi hatás beágyazása**
Helyezze középpontba a környezeti és társadalmi célokat, alkalmazzon hatásvizsgálatokat, amelyek figyelembe veszik a környezeti, társadalmi és gazdasági teljesítménymutatókat. A hatások holisztikus kezelése kulcsfontosságú a fenntartható növekedéshez és a negatív következmények megelőzéséhez.

– INNOVÁCIÓ ÉS PIACVEZÉRELT MEGKÖZELÍTÉSEK

- **Legjobb gyakorlat 5 – Az innováció és a technológia kihasználása a hatékonyság és fenntarthatóság érdekében**
Tesztelje az új technológiákat kísérleti projektek keretében. Használjon digitális nyomon követési eszközöket, automatizálást és működjön együtt kutatóintézetekkel a teljesítmény javítása érdekében.
- **Legjobb gyakorlat 6 – Piacvezérelt tervezés és dinamikus forgatókönyvek adaptálhatósága**
Alapozza modelljeit valós felhasználói igényekre. Végezzen ügyfélszegmentációt, tesztelje az üzleti feltételezéseket, és alkalmazzon forgatókönyvtervezést a változó piaci körülményekhez való alkalmazkodás érdekében.

KULCSKÉRDÉSEK A SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

- Milyen egyedi erőforrások és értékláncok határozzák meg a régiómat, kik a kulcsszereplők ezekben – és hogyan tudom őket érdemben bevonni a modell kialakításába?
- Összhangban van-e a modellem a vonatkozó szakpolitikai keretekkel, pénzügyileg életképes-e, és elég rugalmas-e a méretezéshez és az alkalmazkodáshoz?
- Mennyire felel meg az üzleti modellem a valós piaci igényeknek, és hogyan integrálom az innovációt és a fenntarthatóságot a modell magjába?



A regionális biogazdasági tervezetek hatékony irányításának lehetővé tétele

Az erős irányítás biztosítja a biogazdasági kezdeményezések összehangolt, átlátható és inkluzív végrehajtását. Támogatja az érdekelt felek összehangolását, az elszámoltathatóságot és a stratégiai koherenciát.

– EGYÜTTMŰKÖDŐ ÉS INKLUZÍV TÖBBSZINTŰ KORMÁNYZÁSI STRUKTÚRÁK

- **Legjobb gyakorlat 1 – A többszereplős együttműködés támogatására kijelölt koordinációs szervek**
Koordinációs központok, például klaszterek vagy munkacsoportok létrehozása a végrehajtás irányítására. Biztosítsa a hosszú távú koordinációt az állami, magán-, tudományos és civil társadalmi szereplők között (a négyes spirál mentén).
- **Legjobb gyakorlat 2 – Az irányítási szintek közötti egyértelmű szerepek és felelősségi körök meghatározása**
Olyan közösen kidolgozott irányítási keretek létrehozása, amelyek világosan elosztják a felelőségeket az önkormányzati, regionális és nemzeti szintek között. Használjon közös alkotóműhelyeket és végrehajtási ütemterveket a szerepek és feladatok tisztázására.

– SZAKPOLITIKAI ÖSSZEHANGOLÁS ÉS ÁTLÁTHATÓ IRÁNYÍTÁS

- **Legjobb gyakorlat 3 – Az irányítás összehangolása a regionális, nemzeti és uniós keretekkel**
Gondoskodjon arról, hogy az irányítási struktúrák összhangban legyenek az olyan uniós programokkal, mint az Európai Zöld Megállapodás (Green Deal) vagy a körforgásos gazdaság cselekvési terve. Vegyen részt uniós platformokon – pl. BIOEAST, CBE JU – a szakpolitikai koherencia és a finanszírozáshoz való hozzáférés biztosítása érdekében.
- **Legjobb gyakorlat 4 – Az átlátható irányítás érdekében monitoring- és értékelési rendszerek létrehozása**
Alakítson ki tanácsadó bizottságokat, és alkalmazzon kulcsfontosságú teljesítménymutatókat (KPI-eket) a célok nyomon követésére és az iránykorrekciójára. Az eredmények nyilvános megosztása elősegíti a bizalom kiépítését és lehetővé teszi a régiók közötti kölcsönös tanulást.

KULCSKÉRDÉSEK A SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

- Hogyan biztosíthatom a folyamatosságot, a koordinációt és az elszámoltathatóságot az ágazatok között? Világosan meghatározottak-e a szerepek, és az intézmények fel vannak-e készülve ezek hatékony ellátására?
- Hogyan kapcsolódik irányítási keretünk a tágabb politikai célkitűzésekhez helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten?
- A megfelelő mutatókat követjük, és az információkat átlátható módon osztjuk meg minden érdekelt féllel?



Biologinės ekonomikos planų kūrimas: nuo vizijos iki veiksmų

Planai – tai strateginis regioninės bioekonomikos transformacijos kelias. Veiksmingi planai skatina dalyvavimą, stiprina pasitikėjimą ir paverčia strategiją konkrečiais veiksmais.



– SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS IR BENDRAS KŪRIMAS

- **1 geroji patirtis – Nuo pat pradžių įtraukite suinteresuotąsias šalis**
Įtraukite suinteresuotąsias šalis jau ankstyvoje stadijoje – pradėkite nuo žemėlapių sudarymo ir bendrai kurkite planus. Užtikrinkite viešojo, privataus, akademinio ir pilietinės visuomenės sektorių atstovavimą (keturšalė spiralė). Dalyvavimo metodais, tokiais kaip Delphi, SWOT ar bendras projektavimas, formuokite bendrą viziją, įtraukdami ir galutinius naudotojus.
- **2 geroji patirtis – Komunikacijos ir tolesnių veiksmų planas**
Naudokite mišrius formatus (skaitmeninius, gyvus) ir struktūruotas grįžtamojo ryšio sistemas, kad užtikrintumėte nuolatinį informavimą ir įsipareigojimą. Dvipusė komunikacija (iš viršaus į apačią ir iš apačios į viršų) stiprina pasitikėjimą ir skatina įgyvendinimą.

– DUOMENŲ KOKYBĖ IR ĮGYVENDINIMO BŪDAS

- **5 geroji patirtis – Duomenų kokybės ir informacijos šrauto gerinimas**
Naudokite patikimas, bendrąsias duomenų valdymo sistemas, kad sprendimams būtų pagrįsti faktais. Sukurkite skaitmenines priemones, vizualines informacines lenteles ir reguliary duomenų dalijimosi suinteresuotųjų šalių tarpe procesą. Žr. EK bioekonomikos bibliotekos gaires.
- **6 geroji patirtis – Politikos ir įgyvendinimo derinimas**
Sukurkite aiškius įgyvendinimo planus su terminais ir atsakomybės pasiskirstymu. Suburkite darbo grupes, kurios padėtų susieti aukšto lygio strategijas su praktiniais veiksmais.

– GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS IR INFORMUOTUMAS

- **3 geroji patirtis – Pirmenybė švietimui ir informuotumo didinimui**
Organizuokite informuotumo kampanijas ir bendradarbiaukite su švietimo įstaigomis, kad skatintumėte žinias apie biologinės bazės sprendimus. Pasinaudokite esamomis skaitmeninėmis platformomis ar priemonių rinkiniais mokymuisi ir informavimui.
 - **4 geroji patirtis – Gebėjimų stiprinimo veikla**
Įvertinkite tikslinių grupių poreikius ir organizuokite specialiai pritaikytus mokymus. Skatinkite verslumo ir praktinius įgūdžius taikydami tarpusavio mokymosi metodus ir modulinį mokymą.
- **Dėl 3 ir 4 gerosios patirties žr. kitas ES platformas ar skaitmeninius rinkinius, skirtus švietimui ir gebėjimų stiprinimui:** RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Taip pat ES žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemos – AKIS, kurios skatina žinių srautus visoje Europoje.

PAGRINDINIAI KLAUSIMAI SPECIALISTAMS

- Kaip veiksmingai įtraukti skirtingas suinteresuotąsias šalis, užtikrinti aiškų bendravimą, skatinti bendrą kūrimą ir atsakomybę?
- Kaip suteikti suinteresuotiesiems galimybę suprasti, palaikyti ir prisidėti prie bendros bioekonomikos vizijos kūrimo?
- Ar turiu patikimas ir bendras duomenų valdymo sistemas (rinkimas, analizė, ataskaitos), kurios būtų aktyviai naudojamos sprendimų priėmimui ir veiklos tobulinimui?
- Kaip paversti strategiją veiksmais? Kas, ką ir kada turi įgyvendinti?



Tvarių biologinių verslo modelių kūrimas

Patikimi bioekonomikos verslo modeliai turi atspindėti regiono privalumus, išteklius ir poreikius. Jų sėkmė priklauso nuo vertės grandinės integracijos, inovacijų, galimybių gauti finansavimą ir atitikimo rinkos realijoms.



– VIETOVĖ PAREMTAS DIZAINAS – VERSLO MODELIAI, PAGRĮSTI VIETOS REALIJOMIS

- **1 geroji patirtis – Kurti konkrečiam kontekstui pritaikytus verslo modelius**
Remkitės teritorine analize, esamais biologiniais ištekliais ir vietos vertės grandinėmis. Bendradarbiaukite su ūkininkais, MVJ ir vietos veikėjais, kad modeliai būtų aktualūs ir įgyvendinami. Nuolat vertinkite, ar modelis atitinka įmonės strategiją ir tikslus.
- **2 geroji patirtis – Stiprinti vertės grandinės integraciją ir vietos išteklių panaudojimą**
Sudarykite visos vertės grandinės – nuo žaliavų iki galutinio vartotojo – žemėlapi. Skatinkite vietinį žiedinį ekonomikos principų taikymą ir stiprinkite ryšius tarp grandinės dalyvių, kad sumažintumėte susiskaidymą ir padidintumėte atsparumą.

– INOVACIJOS IR Į RINKĄ ORIENTUOTI METODAI

- **5 geroji patirtis – Inovacijų ir technologijų panaudojimas siekiant efektyvumo ir tvarumo**
Vykdysite bandomuosius projektus, kad išbandytumėte naujas technologijas. Naudokite skaitmeninę stebėseną, automatizavimą ir bendradarbiavimą su mokslinių tyrimų organizacijomis, kad pagerintumėte procesus ir rezultatus.
- **6 geroji patirtis – Priimti į rinką orientuotą dizainą ir dinaminį scenarijų pritaikomumą**
Grįskite modelius realiais naudotojų poreikiais. Segmentuokite klientus, tikrinkite verslo prielaidas ir taikykite scenarijų planavimą, kad prisitaikytumėte prie kintančių rinkos sąlygų.

– PALANKI APLINKA – FINANSAI, POLITIKA IR PRITAIKOMUMAS

- **3 geroji patirtis – Užtikrinti mastelio keitimą ir lankstumą teikiant politinę ir finansinę paramą**
Derinkite veiklą su regioniniais ir ES politikos prioritetais. Užtikrinkite prieigą prie viešų ir privačių finansavimo šaltinių. Planuokite mastelio plėtrą naudodami TRL/MRL metodikas. Investuokite į gebėjimą pritraukti finansavimą ir įveikti „mirties slėnio“ etapą.
- **4 geroji patirtis – Žiediško, tvarumo ir socialinio poveikio integravimas**
Aplinkosauginius ir socialinius tikslus integruokite kaip esminius veiklos komponentus. Naudokite poveikio vertinimus, kurie apimtų ekologinius, socialinius ir ekonominius rodiklius. Tik visapusiškas požiūris leis tvariai plėsti veiklą ir spręsti galimo neigiamo poveikio klausimus.

PAGRINDINIAI KLAUSIMAI SPECIALISTAMS

- Kokie unikalūs ištekliai ir vertės grandinės būdingi mano regionui, kas yra pagrindiniai jų dalyviai ir kaip galėčiau juos prasmingai įtraukti į modelio kūrimą?
- Ar mano modelis atitinka aktualią politiką, ar jis finansiškai perspektyvus ir pakankamai lankstus plėtrai bei pritaikymui?
- Kaip gerai mano verslo modelis atitinka realius rinkos poreikius, ir kaip jame integruojamos inovacijos bei tvarumas?



Efektyvaus regioninių bioekonomikos planų valdymo užtikrinimas

Tvirtas valdymas užtikrina koordinuotą, skaidrų ir įtrauktį skatinantį bioekonomikos iniciatyvų įgyvendinimą. Jis padeda užtikrinti suinteresuotųjų šalių suderinamumą, atsakomybę ir strateginę darną.



– BENDRADARBIAVIMO IR ĮTRAUKIMO DAUGIAPAKOPĖS VALDymo STRUKTŪROS

- **1 geroji patirtis – Specialios koordinavimo įstaigos, padedančios bendradarbiauti įvairiems subjektams**
Įsteikite koordinavimo centrus, klasterius ar temines darbo grupes, kurios vadovautų planų įgyvendinimui. Užtikrinkite ilgalaikį bendradarbiavimą tarp viešojo, privataus, akademinio sektoriaus ir pilietinės visuomenės (keturšalė spiralė).
- **2 geroji patirtis – Aiškiai apibrėžti vaidmenys ir atsakomybė visuose valdymo lygmenyse**
Kartu su suinteresuotosiomis šalimis kurkite valdymo sistemas, kurios užtikrintų atsakomybės pasiskirstymą savivaldybių, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis. Naudokite bendro kūrimo seminarus ir veiksmų planus vaidmenų išgryninimui.

– POLITIKOS DERINIMAS IR SKAIDRUS VALDYMAS

- **3 geroji patirtis – Valdymo derinimas su regioninėmis, nacionalinėmis ir ES politikos sistemomis**
Užtikrinkite strateginį suderinamumą su svarbiausiomis darbotvarkėmis, tokiomis kaip ES žaliasis kursas ar žiedinės ekonomikos veiksmų planas. Dalyvaukite ES platformose (pvz., BIOEAST, CBE JU), kad sustiprintumėte politikos nuoseklumą ir finansavimo galimybes.
- **4 geroji patirtis – Skaidraus valdymo stebėsenos ir vertinimo sistemų kūrimas**
Įkurkite patariamuosius komitetus, naudokite pagrindinius veiklos rodiklius (KPI), kad stebėtumėte pažangą ir koreguotumėte veiksmus. Viešai dalinkitės rezultatais, kad sustiprintumėte pasitikėjimą, skaidrumą ir skatintumėte regionų tarpusavio mokymąsi.

PAGRINDINIAI KLAUSIMAI SPECIALISTAMS

- Kaip užtikrinti tęstinumą, koordinavimą ir atskaitomybę tarp skirtingų sektorių ir lygmenų? Ar aiškiai apibrėžti vaidmenys ir ar institucijos pasirengusios juos įgyvendinti?
- Kaip mūsų valdymo struktūra susiejama su regioniniais, nacionaliniais ir ES politikos tikslais?
- Ar stebime tinkamus rodiklius ir ar skaidriai dalijamės informacija su visomis suinteresuotosiomis šalimis?



Żvilupp tal-Pjanijiet ta' Azzjoni għall-Bioekonomija: Mill-Viżjoni għall-Azzjoni

Il-pjanijiet ta' azzjoni jipprovdu triq strateġika għal tranżizzjoni reġjonali lejn il-bioekonomija. Pjanijiet effettivi jimmobilizzaw l-imsieħba, jibnu fiduċja u jittrađu strateġiji f'azzjoni konkreta.



– INVOLVIMENT TAL-ISTAKEHOLDERS U KO-KREAZZJONI

- **Prattika Tajba 1 – Involvi l-istakeholders mill-bidu**
Ibda b'mappatura komprensiva u kmieni tal-istakeholders u proċessi ta' ko-kreazzjoni. Assigura rappreżentanza mill-kwadru helix: pubbliku, privat, akkademiku u ċivili. Uża metodi partecipattivi bħal Delphi, SWOT u co-design biex tiffirma viżjoni kondiżi. Inkludi wkoll gruppi ta' konsumaturi fil-mira.
- **Prattika Tajba 2 – Ippjana l-komunikazzjoni u s-segwitu**
Uża formati ibridi u feedback strutturat biex iżżomm lill-istakeholders infurmati u involuti. Il-komunikazzjoni bid-direzzjonijiet tgħin fil-proprjetà u ttejjeb l-implimentazzjoni.

– KWALITÀ TAD-DATA U MEZZ TA' IMPLIMENTAZZJONI

- **Prattika Tajba 5 – Ittejjeb il-kwalità tad-data u l-flussi tal-informazzjoni**
Implimenta sistemi ta' ġestjoni tad-data affidabbli u maqsuma biex tiffaċilita teħid ta' deċiżjonijiet ibbażat fuq l-evidenza. Żviluppa dashboards, għodod diġitali u proċeduri regolari ta' skambju ta' informazzjoni. Ikkonsulta wkoll il-Guidance Library tal-Kummissjoni Ewropea dwar il-bioekonomija.
- **Prattika Tajba 6 – Irbit bejn politika u implimentazzjoni**
Ohloq pjanijiet ta' implimentazzjoni b'targets ċari u responsabbiltajiet imfassla. Ohloq gruppi ta' hidma biex jgħaqqdu l-istrateġiji generali mal-azzjonijiet lokali.

– BINI TAL-KAPAĊITÀ U GĦARFIEN PUBBLIKU

- **Prattika Tajba 3 – Agħti prijorità lill-edukazzjoni u l-għarfen**
Implimenta kampanji ta' sensibilizzazzjoni u ikkollabora ma' istituzzjonijiet edukattivi biex tiżdied il-familiarità mal-bioekonomija. Uża pjattaformi diġitali eżistenti u għodod edukattivi.
- **Prattika Tajba 4 – Attivitajiet ta' bini tal-kapaċità**
Ivaluta l-bżonnijiet ta' taħriġ u offri programmi mmirati għall-istakeholders. Saħħaħ il-liet operattivi u intraprenditorjali permezz ta' skambju ta' għarfen u moduli ta' taħriġ.

– **Għal CF 3 u 4**, ikkonsulta pjattaformi u għodod minn proġetti oħra tal-UE: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Ikkonsulta wkoll l-AKIS għall-innovazzjoni u t-trasferiment tal-għarfen fl-UE.

MISTOQSIIJET EWLENIN GĦALL-PRATTIKANTI

- Kif nista' ninvolvi stakeholders differenti, nassigura komunikazzjoni ċara u nippromwovi l-ko-kreazzjoni u s-sjeda?
- Kif nista' nassigura li l-istakeholders jifhmu, jappoġġjaw u jikkontribwixxu għall-viżjoni?
- Għandi sistemi affidabbli ta' ġestjoni tad-data għall-bioekonomija – u qegħdin jiġu użati biex jiggwidaw id-deċiżjonijiet?
- Kif nista' ntraduċi l-istrateġija f'azzjoni? Min hu responsabbli, u meta?



Żvilupp ta' Mudelli ta' Negożju Sostenibbli għall-Bioekonomija

Mudelli b'saħħithom tal-bioekonomija għandhom ikunu bbażati fuq is-saħħiet, ir-riżorsi u l-ħtiġijiet reġjonali. Is-suċċess jiddependi fuq integrazzjoni tas-sensjela tal-valur, innovazzjoni, aċċess għall-finanzjament u allinjament mal-bżonnijiet tas-suq.



– DISINN BBAŻAT FUQ IL-KUNTEST – MUDELLI TA' NEGOŻJU GĦERUQHOM LOKALI

- **Prattika Tajba 1 – Iddisinja mudelli speċifiċi għall-kuntest**
Ibni fuq analiżi profonda tal-bijomassa, ir-riżorsi u l-kapaċitajiet lokali. Ko-iddisinja ma' bdiewa, SMEs u stakeholders oħra biex tiżgura rilevanza u aċċettazzjoni. Evalwa regolament l-allinjament mal-għanijiet tan-negożju.
- **Prattika Tajba 2 – Saħħa s-sensjela tal-valur u r-riżorsi lokali**
Immapja s-sensjela shiħa tal-valur – minn materja prima għal prodotti lesti – u promwovi użu ċirkolari u lokali tar-riżorsi. Orbot l-atturi biex tnaqqas it-telf u żżid ir-reżiljenza.

– AMBJENT LI JIFFAĊILITA – FINANZJAMENT, POLITIKA U REPLIKABILITÀ

- **Prattika Tajba 3 – Allinja mal-politiki u strumenti ta' finanzjament**
Ikkonsidra l-politiki reġjonali/uroppej u uża taħlita ta' fondi pubbliċi u privati. Uża għodod bħall-mapping ta' TRL/MRL biex tippjana l-iskalar. Investi fil-kapaċità li tattira fondi biex tegħleb il-"valley of death".
- **Prattika Tajba 4 – Inkludi ċ-ċirkolarità, is-sostenibbiltà u l-impatt soċjali**
Iċċentra l-għanijiet ambjentali u soċjali. Uża indikaturi ta' impatt biex tivvaluta l-benefiċċji ekonomiċi, ambjentali u soċjali. Dan jgħin biex jintlaħaq skalar sostenibbli.

– INNOVAZZJONI U APPROĊĊ IMMEXXI MIS-SUQ

- **Prattika Tajba 5 – Leverage teknoloġiji u innovazzjoni**
Ittestja teknoloġiji ġodda permezz ta' piloti. Uża sistemi diġitali, awtomazzjoni u kooperazzjoni ma' istituzzjonijiet ta' riċerka biex ittejjeb il-prestazzjoni.
- **Prattika Tajba 6 – Disinn ibbażat fuq il-bżonnijiet tal-utent u flessibbiltà**
Iffoka fuq l-utent aħħari. Isegrega l-utenti, ittestja ipoteżijiet tan-negożju u uża skenarii biex titfassal strateġija flessibbli.

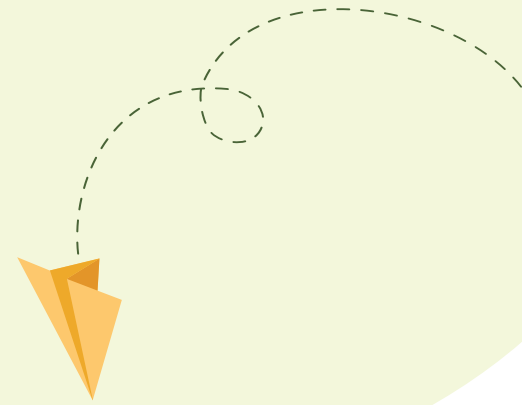
MISTOQSIIJET EWLENIN GĦALL-PRATTIKANTI

- X'riżorsi u sensiliet tal-valur huma uniċi għar-reġjun tiegħi? Min huma l-atturi ewlenin u kif nista' ninkoraġġihom biex jikkollaboraw?
- Il-mudell tiegħi allinjat mal-politiki rilevanti, sostenibbli finanzjarjament u flessibbli għat-tkabbir?
- Kif nista' niddeskrivi l-valur li noffri, u kif qed nintegra l-innovazzjoni u s-sostenibbiltà?



Governanza Effettiva biex Tappoġġja Strategiji Reġjonali għall-Bioekonomija

Governanza b'saħħitha tiżgura tmexxija koordinata, trasparenti u inklużiva. Tappoġġja allinjament fost l-istakeholders, responsabbiltà u konsistenza strateġika.



– STRUTTURE TA' GOVERNANZA MULTI-LIVELL, KOLLABORATTIVI U INKLUŻI

- **Prattika Tajba 1 – Korpi ta' koordinazzjoni ddedikati**
Oħloq ċentri ta' koordinazzjoni b'hal clusters jew gruppi ta' ħidma għal implimentazzjoni. Żgura kollaborazzjoni fit-tul fost is-setturi pubbliċi, privati, akkademiċi u ċivili.
- **Prattika Tajba 2 – Rwoli u responsabbiltajiet ċari**
Ko-iddisinja strutturi ta' governanza li jiddeskrivu responsabbiltajiet bejn il-livelli lokali, reġjonali u nazzjonali. Uża workshops u pjanijiet ta' implimentazzjoni biex tiddettalja r-rwoli.

– ALLINJAMENT POLITIKU U TRASPARENZA

- **Prattika Tajba 3 – Allinja mal-politiki reġjonali, nazzjonali u Ewropej**
Assigura konsistenza ma' programmi b'hal-Green Deal u l-Pjan ta' Azzjoni għall-Ekonomija Ċirkolari. Inghaqad ma' pjattaformi tal-UE b'hal-BIOEAST u l-CBE JU għal appoġġ ta' politika u finanzjament.
- **Prattika Tajba 4 – Sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni**
Stabbilixxi kumitati ta' pariri u uża KPIs biex tiggwida l-adattament u ssegwi l-progress. Ippubblika riżultati b'mod miftuħ biex tibni fiduċja u tiffaċilita tagħlim inter-reġjonali.

MISTOQSIJET EWLENIN GĦALL-PRATTIKANTI

- Kif nista' nżomm kollaborazzjoni, konsistenza u trasparenza bejn setturi differenti? Il-korpi istituzzjonali għandhom rwol ċar u riżorsi għall-implimentazzjoni?
- Il-governanza tagħna allinjata mal-politiki reġjonali u Ewropej?
- Qed nissorveljaw l-impatt u qed naqsmu r-riżultati b'mod trasparenti?



Razvoj načrtov za biogospodarstvo

From Vision to Action

Načrti predstavljajo strateško pot za prehod v regionalno biogospodarstvo. Učinkoviti načrti spodbujajo sodelovanje, gradijo zaupanje in pretvarjajo vizijo v konkretne ukrepe.

– VKLJUČEVANJE DELEŽNIKOV IN SOUSTVARJANJE

- **Najboljša praksa 1 – Vključevanje deležnikov od samega začetka**
Začnite zgodaj z vključujočim načrtovanjem in soustvarjanjem z deležniki. Zagotovite zastopnost vseh sektorjev – javnega, zasebnega, raziskovalnega in civilne družbe (četverna vijačnica). Za oblikovanje skupne vizije uporabite participativne metode, kot so Delphi, SWOT ali sooblikovanje. Vključite tudi ciljne skupine uporabnikov in potrošnikov.
- **Najboljša praksa 2 – Komunikacija o načrtu in ukrepih**
Uporabljajte hibridne formate ter strukturirane povratne zanke, da ohranite obveščenost in angažiranost deležnikov. Dvosmerna komunikacija – od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor – krepi občutek lastništva in izboljšuje izvajanje.

– KAKOVOST PODATKOV IN UČINKOVITO IZVAJANJE

- **Najboljša praksa 5 – Izboljšanje kakovosti podatkov in pretoka informacij**
Uporabljajte zanesljive in odprte sisteme za upravljanje podatkov, ki temeljijo na dokazih. Razvijajte digitalna orodja, nadzorne plošče in zagotovite redno izmenjavo informacij med deležniki. Glejte tudi Vodnik po knjižnici EK o biogospodarstvu.
- **Najboljša praksa 6 – Povezovanje strategije s prakso**
Pripravite izvedbene časovnice z jasnimi roki in odgovornostmi. Ustanovite delovne skupine za povezovanje strateških ciljev z operativnimi ukrepi.



– KREPITEV ZMOGLJIVOSTI IN OZAVEŠČANJE

- **Najboljša praksa 3 – Prednost izobraževanju in ozaveščanju**
Vključite izobraževalne ustanove in izvajajte kampanje ozaveščanja o možnostih v biogospodarstvu. Uporabite obstoječe digitalne platforme in orodja za podporo učenju in razširjanju znanja.
 - **Najboljša praksa 4 – Ciljno usmerjeno krepitev zmogljivosti**
Ocenite potrebe deležnikov in pripravite prilagojena usposabljanja. Razvijajte operativne in podjetniške spretnosti z medsebojnim učenjem in modularnimi programi usposabljanja.
- Za prakso 3 in 4 uporabite obstoječe digitalne platforme in orodja EU projektov, kot so: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Za spodbujanje inovacij in prenosa znanja po Evropi glejte tudi sistem AKIS (EU Agricultural Knowledge and Innovation Systems).

KLJUČNA VPRAŠANJA ZA STROKOVNJAKE

- Kako lahko učinkovito vključim raznolike deležnike, spodbudim soustvarjanje in zagotovim jasno komunikacijo ter skupno lastništvo?
- Kako lahko omogočim, da deležniki razumejo, podpirajo in prispevajo k skupni viziji biogospodarstva?
- Ali imam vzpostavljene zanesljive, odprte sisteme za zbiranje, analizo in poročanje podatkov o biogospodarstvu, ter ali jih deležniki aktivno uporabljajo?
- Kako bom strategijo prevedel v konkretna dejanja – kdo je odgovoren, za kaj in do kdaj?



Razvoj trajnostnih poslovnih modelov na biološki osnovi

Zanesljivi poslovni modeli biogospodarstva morajo odražati regionalne prednosti, vire in potrebe. Uspeh je odvisen od povezovanja vrednostne verige, inovacij, dostopa do financiranja in prilagajanja trgu.



OBLIKOVANJE NA PODLAGI KRAJA – POSLOVNI MODELI, ZAKORENINJENI V LOKALNI STVARNOSTI

- **Najboljša praksa 1 – Oblikovanje poslovnih modelov, prilagojenih okoliščinam**
Oblikujte modele na podlagi teritorialne analize, razpoložljive biomase in lokalnih vrednostnih verig. Sodelujte s kmeti, MSP in lokalnimi akterji, da zagotovite ustreznost in sprejetje. Nenehno ocenjujte, ali je poslovni model usklajen s splošno vizijo in cilji podjetja ter jih podpira.
- **Najboljša praksa 2 – Krepitev povezovanja vrednostnih verig in vrednotenje lokalnih virov**
Kartirajte celotne vrednostne verige – od surovin do končnih izdelkov – in spodbujajte lokalno krožno rabo virov. Povezujte akterje, da zmanjšate razdrobljenost in povečate odpornost.

– OMOGOČAJOČE OKOLJE – FINANCE, POLITIKA IN PONOVLJIVOST

- **Najboljša praksa 3 – Zagotovite razširljivost in prilagodljivost s pomočjo politike in finančne podpore**
Uskladite se s cilji regionalne/evropske politike ter zagotovite kombinacijo javnega in zasebnega financiranja. Načrtujte razširljivost z uporabo orodij, kot so načrti TRL/MRL. Vlagajte v sposobnost pridobivanja sredstev za premagovanje doline smrti.
- **Najboljša praksa 4 – Vključevanje krožnosti, trajnosti in družbenega učinka**
Okoljski in družbeni cilji naj bodo osrednjega pomena, pri čemer uporabite ocene učinka z okoljskimi, družbenimi in gospodarskimi ključnimi kazalniki uspešnosti. Celovit pogled na vse vplive – ne le okoljske – je ključnega pomena za trajnostno povečevanje in odpravljanje morebitnih negativnih učinkov.

– INOVACIJE IN TRŽNO USMERJENI PRISTOPI

- **Najboljša praksa 5 – Uporaba inovacij in tehnologije za učinkovitost in trajnost**
Preizkusite nove tehnologije s pilotnimi projekti. Uporabite digitalno spremljanje, avtomatizacijo in partnerstva z raziskovalnimi ustanovami za izboljšanje učinkovitosti.
- **Najboljša praksa 6 – Sprejemanje tržno usmerjene zasnove in dinamične prilagodljivosti scenarijem**
Modele oblikujte na podlagi dejanskih potreb uporabnikov. Segmentirajte stranke, preizkušajte poslovne predpostavke in uporabljajte načrtovanje scenarijev, da ostanete prilagodljivi na spreminjajočih se trgih.

KLJUČNA VPRAŠANJA ZA IZVAJALCE

- Kateri edinstveni viri in vrednostne verige opredeljujejo mojo regijo in kdo so ključni akterji v teh vrednostnih verigah ter kako jih lahko smiselno vključim v oblikovanje tega modela?
- Ali je moj model usklajen z ustreznimi političnimi okviri, finančno vzdržen in dovolj prožen za razširjanje in prilagajanje?
- Kako dobro se moj poslovni model odziva na dejanske potrebe trga ter kako v njegovo jedro vključujem inovacije in trajnost?



Omogočanje učinkovitega upravljanja za regionalne načrte biogospodarstva

Dobro upravljanje zagotavlja usklajeno, pregledno in vključujoče upravljanje pobud na področju biogospodarstva. Podpira usklajevanje zainteresiranih strani, odgovornost in strateško skladnost.



– SODELOVALNE IN VKLJUČUJOČE STRUKTURE UPRAVLJANJA NA VEČ RAVNEH

- **Najboljša praksa 1 – Posebni usklajevalni organi za podporo sodelovanju med več akterji**
Vzpostavite koordinacijska središča, kot so grozdi ali delovne skupine, ki bodo upravljala in usmerjala izvajanje.
Zagotovite dolgoročno usklajevanje med javnimi, zasebnimi, akademskimi in civilnodružbenimi akterji.
- **Najboljša praksa 2 – Opredelitev jasnih vlog in odgovornosti na vseh ravneh upravljanja**
Sooblikujte okvire upravljanja, ki določajo odgovornosti na občinski, regionalni in nacionalni ravni.
Uporabite delavnice za soustvarjanje in izvedbene načrte za razjasnitev vlog.

– USKLAJEVANJE POLITIK IN PREGLEDNO UPRAVLJANJE

- **Najboljša praksa 3 – Uskladitev upravljanja z regionalnimi in nacionalnimi okviri ter okviri EU**
Zagotovite skladnost s širšimi programi, kot sta zeleni dogovor EU ali akcijski načrt za krožno gospodarstvo.
Sodelujte v platformah EU (npr. BIOEAST, CBE JU) za doslednost politik in dostop do financiranja.
- **Najboljša praksa 4 – Vzpostavitev sistemov spremljanja in vrednotenja za pregledno upravljanje**
Ustanovite svetovalne odbore in uporabite ključne kazalnike uspešnosti za usmerjanje prilagoditev in spremljanje napredka.
Javno objavite rezultate, da si pridobite zaupanje in omogočite vzajemno učenje med regijami.

KLJUČNA VPRAŠANJA ZA STROKOVNJAKE

- Kako lahko zagotovim kontinuiteto, usklajevanje in odgovornost med sektorji?
- Ali so vloge jasno opredeljene in ali so institucije opremljene za njihovo učinkovito izvajanje?
- Kako je naš okvir upravljanja povezan s širšimi cilji politike na vseh ravneh?
- Ali spremljamo prave kazalnike in pregledno delimo informacije z vsemi zainteresiranimi stranmi?



Desarrollo de planes de bioeconomía: De la visión a la acción

Los anteproyectos ofrecen una vía estratégica para las transiciones regionales de la bioeconomía. Los planes eficaces fomentan la participación, generan confianza y convierten la estrategia en acciones concretas.



– COMPROMISO DE LAS PARTES INTERESADAS Y CO-CREACIÓN

- **Buena práctica 1 – Implicar a las partes interesadas desde el principio**
Empezar pronto con un mapeo inclusivo de las partes interesadas y la co-creación.
Garantizar la representación de los agentes públicos, privados, académicos y de la sociedad civil (cuádruple hélice).
Utilice métodos participativos (Delphi, SWOT, codiseño) para dar forma a una visión compartida. Esto incluye a los grupos de consumidores previstos.
- **Buena práctica 2 – Planificar la comunicación y el seguimiento**
Utilice formatos híbridos y circuitos de información estructurados para mantener informadas y comprometidas a las partes interesadas.
La comunicación bidireccional (de arriba abajo y de abajo arriba) aumenta la implicación y mejora la aplicación.

– CALIDAD DE LOS DATOS E ITINERARIO DE APLICACIÓN

- **Buena práctica 5 – Mejorar la calidad de los datos y el flujo de información**
Utilizar sistemas de gestión de datos fiables y compartidos para respaldar las decisiones basadas en pruebas.
Desarrollar herramientas digitales, cuadros de mando visuales y rutinas periódicas de intercambio de datos entre las partes interesadas.
Véase la Guía de la Biblioteca de la CE sobre bioeconomía.
- **Buena práctica 6 – Tender puentes entre la política y la aplicación**
Elaborar hojas de ruta para la aplicación con calendarios y responsabilidades claros.
Establezca grupos de trabajo para conectar las estrategias de alto nivel con las acciones sobre el terreno.

– CAPACITACIÓN Y CONCIENCIACIÓN

- **Buena práctica 3 – Dar prioridad a la educación y la concienciación**
Realice campañas de concienciación e implique a las instituciones educativas para promover el conocimiento de las oportunidades de la biotecnología.
Utilizar las plataformas digitales o los conjuntos de herramientas existentes para apoyar el aprendizaje y la divulgación.
- **Buena práctica 4 – Actividades de capacitación**
Evaluar las necesidades de las partes interesadas e impartir sesiones de formación a medida.
Reforzar las capacidades operativas y empresariales mediante el aprendizaje entre iguales y formatos de formación modulares.

– Para las BP 3 y 4, véanse las plataformas o conjuntos de herramientas digitales de otros proyectos de la UE para la educación y el desarrollo de capacidades: RuralSpot, Transition2Bio, BIOVOICES, MainstreamBio, SCALE-UP, BioRural. Véase EU Agricultural Knowledge and Innovation Systems-AKIS para impulsar la innovación y los flujos de conocimiento en toda Europa.

PREGUNTAS CLAVE PARA LOS PROFESIONALES

- ¿Cómo puedo implicar eficazmente a las diversas partes interesadas, garantizar una comunicación clara y fomentar la creación conjunta y la propiedad compartida?
- ¿Cómo consigo que las partes interesadas comprendan, apoyen y contribuyan a una visión compartida de la bioeconomía?
- ¿Dispongo de sistemas de gestión de datos fiables y compartidos sobre la bioeconomía (recopilación de datos, análisis, informes) y las partes interesadas los utilizan activamente para orientar las decisiones y las mejoras?
- ¿Cómo convierto la estrategia en acción y quién es responsable de hacer qué y cuándo?



Desarrollo de modelos de negocio sostenibles basados en la bioeconomía

Los modelos empresariales sólidos de la bioeconomía deben reflejar los puntos fuertes, los recursos y las necesidades regionales. El éxito depende de la integración de la cadena de valor, la innovación, el acceso a la financiación y la alineación con el mercado.



– PDISEÑO BASADO EN EL LUGAR – MODELOS EMPRESARIALES ARRAIGADOS EN LAS REALIDADES LOCALES

- **Buena práctica 1 – Crear modelos de negocio adaptados al contexto**
Diseñar modelos basados en el análisis territorial, la biomasa disponible y las cadenas de valor locales. Co-crear con agricultores, PYMEs y actores locales para asegurar su relevancia y adopción. Evaluar continuamente si el modelo de negocio se ajusta y apoya la visión y los objetivos generales de la empresa.
- **Buena práctica 2 – Reforzar la integración de la cadena de valor y la valorización de los recursos locales**
Mapear todas las cadenas de valor —desde las materias primas hasta los productos finales— y promover el uso circular local de los recursos. Conectar a los actores para reducir la fragmentación y aumentar la resiliencia.

– ENTORNO PROPICIO: FINANCIACIÓN, POLÍTICAS Y REPLICABILIDAD

- **Buena práctica 3 – Garantizar la escalabilidad y la flexibilidad mediante el apoyo político y financiero**
Alinearse con los objetivos políticos regionales/UE y asegurar una combinación de financiación pública y privada. Planificar la escalabilidad utilizando herramientas como las hojas de ruta TRL/MRL. Invertir en la capacidad de atraer fondos para superar el valle de la muerte.
- **Buena práctica 4 – Integrar la circularidad, la sostenibilidad y el impacto social**
Dar prioridad a los objetivos medioambientales y sociales mediante evaluaciones de impacto con indicadores clave de rendimiento medioambientales, sociales y económicos. Una visión holística de todos los impactos —no solo los medioambientales— es clave para escalar de forma sostenible y abordar los posibles efectos negativos.

– IINNOVACIÓN Y ENFOQUES IMPULSADOS POR EL MERCADO

- **Buena práctica 5 – Aprovechar la innovación y la tecnología para la eficiencia y la sostenibilidad**
Probar nuevas tecnologías mediante proyectos piloto. Utilizar la supervisión digital, la automatización y las asociaciones con instituciones de investigación para mejorar el rendimiento.
- **Buena práctica 6 – Adoptar un diseño impulsado por el mercado y la adaptabilidad dinámica de escenarios**
Basar los modelos en las necesidades reales de los usuarios. Segmentar a los clientes, poner a prueba los supuestos empresariales y utilizar la planificación de escenarios para seguir siendo adaptable a los cambios del mercado.

PREGUNTAS CLAVE PARA LOS PROFESIONALES

- ¿Qué recursos y cadenas de valor únicos definen a mi región y quiénes son los actores clave de esas cadenas de valor, y cómo puedo implicarlos de forma significativa en la configuración de este modelo?
- ¿Está mi modelo en consonancia con los marcos políticos pertinentes, es viable desde el punto de vista financiero y lo suficientemente flexible como para ampliarse y adaptarse?
- ¿En qué medida responde mi modelo de negocio a las necesidades reales del mercado y cómo estoy integrando la innovación y la sostenibilidad en su núcleo?



Facilitar una gobernanza eficaz para los planes regionales de bioeconomía

Una gobernanza sólida garantiza una gestión coordinada, transparente e integradora de las iniciativas de bioeconomía. Favorece la alineación de las partes interesadas, la rendición de cuentas y la coherencia estratégica.



– ESTRUCTURAS DE GOBERNANZA MULTINIVEL COLABORATIVAS E INCLUSIVAS

- **Buena práctica 1 – Órganos de coordinación específicos para apoyar la colaboración entre múltiples actores**
Establecer centros de coordinación como clusters o grupos de trabajo para gestionar y dirigir la implementación.
Garantizar la coordinación a largo plazo entre los agentes públicos, privados, académicos y de la sociedad civil.
- **Buena práctica 2 – Definir funciones y responsabilidades claras en todos los niveles de gobernanza**
Desarrollar conjuntamente marcos de gobernanza que asignen responsabilidades a nivel municipal, regional y nacional.
Utilizar talleres de cocreación y hojas de ruta para aclarar las funciones.

– ALINEACIÓN DE POLÍTICAS Y GOBERNANZA TRANSPARENTE

- **Buena práctica 3 – Adaptar la gobernanza a los marcos regional, nacional y de la UE**
Garantizar la coherencia con programas más amplios como el Green Deal de la UE o el Plan de Acción de Economía Circular.
Participar en plataformas de la UE (por ejemplo, BIOEAST, CBE JU) para lograr coherencia política y acceso a la financiación.
- **Buena práctica 4 – Establecer sistemas de seguimiento y evaluación para una gobernanza transparente**
Establecer comités consultivos y utilizar indicadores clave de rendimiento para orientar los ajustes y hacer un seguimiento de los avances.
Compartir públicamente los resultados para generar confianza y permitir el aprendizaje entre iguales en todas las regiones.

PREGUNTAS CLAVE PARA LOS PROFESIONALES

- ¿Cómo garantizar la continuidad, la coordinación y la rendición de cuentas entre sectores?
- ¿Están las funciones claramente definidas y las instituciones equipadas para desempeñarlas eficazmente?
- ¿Cómo conecta nuestro marco de gobernanza con objetivos políticos más amplios a todos los niveles?
- ¿Seguimos los indicadores adecuados y compartimos la información de forma transparente con todas las partes interesadas?

